ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Ціни

Що? Де? Почім?

СТОР. 17

Культура

Микола ШМАТЬКО: **«Прообразами апостолів стали реальні люди»**

СТОР. 19

Діалог

Перепланування під мікроскопом

СТОР. 22

№ 37 (4787) ВІВТОРОК, 2 БЕРЕЗНЯ 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

Завтра парламент може висловити недовіру уряду

Цього тижня народні депутати мають намір розглянути більш як півсотні питань. Серед них дуже мало документів у другому читанні. Це свідчить про те, що низка комітетів Верховної Ради не працює, наголосив учора на погоджувальній раді глава парламенту Володимир Литвин.

Так, у вівторок парламентарії планують розглянути 20 питань, серед яких проект змін, що вдосконалює процедуру державного регулювання у сфері встановлення тарифів на комунальні послуги. СТОР. 2

Позаду — Брюссель, на черзі — Москва

Учора Президент України Віктор Янукович здійснив свій перший закордонний візит — глава держави відвідав Брюссель, столицю Європейського Союзу. Він зустрівся з усіма ключовими лідерами євроспільноти: Президентом ЄС Германом Ван Ромпеєм, Президентом Єврокомісії Жозе Мануелем Баррозу, Президентом Європарламенту Єжи Бузеком, Верховним представником із закордонних справ і політики безпеки ЄС Кетрін Ештон. Після переговорів Жозе Мануель Баррозу заявив: «Тільки-но Україна поновить співпрацю з МВФ, ми зможемо надати їй макрофінансову допомогу на суму понад півмільярда євро. Як тільки розпочнуться реформи у газовому секторі, вважаю, що міжнародні фінансові інституції допоможуть Україні». СТОР. 9

На розпутті...

Що вибере фракція «НУ—НС»?

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Минулої п'ятниці Голова Верховної Ради Володимир Литвин і Президент Віктор Янукович обговорили ситуацію в парламенті. На думку нового глави держави, потрібно сформувати дієву коаліцію, яка сприяла б роботі Кабінету Міністрів.

Темі формування нової коаліції була присвячена і низка передач перед вихідними на телебаченні. Однак, схоже, поки що народні обранці не змогли домовитися ні про формат нової коаліції, ні про засадничі принципи її діяльності. СТОР. 2

У Києві затримали Віктора Лозінського

Учора вранці в приміщенні Генеральної прокуратури України затримали колишнього народного депутата від Блоку Юлії Тимошенко Віктора Лозінського. Про це «Голосу України» повідомив начальник прес-служби ГПУ Юрій Бойченко. За його словами, екс-депутат сам з'явився з повинною. Нині він перебуває під арештом, тривають слідчі дії. Упродовж трьох днів суд має обрати запобіжний захід щодо нього.

Підтвердила цю інформацію вчора на прес-конференції і керівник прес-центру Служби безпеки України Марина Остапенко. «Затримання стало результатом вжитих спільно з Генпрокуратурою, скоординованих заходів СБУ. Лозінський прийшов зі співробітником СБУ в приміщення Генпрокуратури близько 11.00», — зазначила вона. Водночас М. Остапенко не змогла уточнити, чи можна розцінювати цей факт як явку з повинною.

ПОДІЇ

Вибухівкою проти криги

Міністерство з надзвичайних ситуацій та «Автодор» готуються до льодоходу. Для цього по всій країні визначають, на яких мостах можуть виникнути затори з криги. Там уже почали працювати піротехніки — кригу на небезпечних ділянках підривають. Еменесівці готують також пожежні насосні станції, мотопомпи, дренажні насоси, закуповують мішки для піску та лісоматеріали. У найбільшій небезпеці мости Хмельницької, Волинської Полтавської, Херсонської та Миколаївської областей. СТОР. 11

За раціональне використання «туберкульозних» мільйонів має відповідати Кабмін

Глобальний фонд з боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією має намір виділити Україні 100 млн. доларів на боротьбу з туберкульозом протягом 2010—2015 років. Ця допомога доповнить національну програму України з туберкульозу на 2000—2010 роки в тих питаннях, які держава не в змозі закрити самостійно: поліпшення якості лікування хвороби, діагностики, навчання фтизіатрів, закупівля препаратів другого ряду, проведення інформаційної роботи. СТОР. 11

На місці зірваного проліска ніколи не виросте новий

Весна підкралася непомітно. Поки ми ставили олімпійські рекорди зі стрибків через калюжі і, як діти, раділи першому асфальту, що пробився крізь снігові замети, на вулицях міст розквітли підсніжники. Їх привезли із Криму і західних областей, бо в київських лісах підсніжників майже не залишилося. Принаймні не так багато, щоб мати виторг. За прогнозами екологів, за 10 років вони зникнуть як вид і по всій Україні. СТОР. 10

КОРОТКО

■ У Тернополі в останній день зими розпочався і триватиме вісім днів танцювальний тиждень. На четверту Всеукраїнську танцювальну олімпіаду з'їхалися кілька тисяч танцюристів не лише з різних регіонів України, а й із Білорусі, Молдови, Росії, Німеччини, Чехії, **повідомляє наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

■ Україна з 1 березня припинила експорт електроенергії до країн Східної Європи.

■ Національний банк попереджає банки про те, що почастішали випадки підробок банкнот номіналом 500 гривень.

(За повідомленнями інформагентств та наших власних кореспондентів).

Придніпровська залізниця призначила три додаткові пасажирські потяги з 4 по 9 березня

Завтра парламент може висловити недовіру уряду

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

А також проект змін з приводу відповідальності за порушення законодавства у сфері надання послуг, що сприяють виїзду фізичних осіб за кордон. **У середу** визначатимуться із підтримкою суднобудівної галузі і розглядатимуть проект закону про загальнообов'язкове медичне страхування. **У четвер** серед чималого переліку питань є лише два документи, готові до ухвалення в цілому. **А в п'ятницю** депутати заслухають звіти тимчасових слідчих комісій.

Однак уже під час обговорення такого плану роботи Верховної Ради стало зрозуміло, що **політичні пристрасті вируватимуть навколо формування коаліції та призначення нового складу уряду**. Так, керівник БЮТ Іван Кириленко виступив із пропозицією уже у вівторок визначитися із питанням про недовіру Прем'єр-міністру. Мовляв, за умов, що нині склалися, політичні опоненти нещадно критикують роботу Кабміну. Тож бютівець запропонував Партії регіонів створити свою більшість і висувати кандидатуру на пост глави уряду. Таким чином взявши на себе відповідальність за ситуацію в країні. У відповідь представник Партії регіонів Олександр Лавринович проінформував: так, як пропонує БЮТ звільняти Прем'єр-міністра (без заслуховування звіту уряду), юридично можливо лише у разі, якщо очільник Кабміну сам подасть заяву про відставку.

Представник «НУ—НС» Микола Мартиненко звернув увагу на те, що політичну силу, яку він представляє і яка входить до нинішньої коаліції, ніхто не інформував про ймовірне голосування з приводу недовіри Прем'єр-міністру у вівторок. Він повідомив, що в понеділок (вчора) на раді коаліції, яку ініціював БЮТ, «НУ—НС» має намір запропонувати свою кандидатуру на пост керівника уряду. За словами Миколи Мартиненка, це може бути людина, яка здатна об'єднати щонайменше 60 представників розпорошеного «НУ—НС».

Спілкуючись із журналістами, лідер фракції БЮТ Іван Кириленко повідомив, що його політична сила готова на все, щоб поставити крапку у ситуації невизначеності. Зокрема, підтримати пропозицію «НУ—НС» і піти на переформатування уряду в рамках чинної більшості. Водночас він висловив глибокий сумнів з приводу того, що «НУ—НС» зможе знайти людину, яка «задовольнить» більш як 60 представників цієї політичної сили.

Микола Мартиненко повідомив: якщо БЮТ кандидатуру «НУ—НС» на пост Прем'єр-міністра не підтримає, вони проведуть переговори із Партією регіонів. Щоправда, політик запевнив, що всі перемовини вестимуться прозоро і про них розповідатимуть журналістам.

Та чи піде на таке зближення Партія регіонів? Передусім Микола Мартиненко наголосив, що для об'єднання політичних опонентів регіоналам доведеться не тільки відмовитися від своєї кандидатури на головне крісло в Кабміні, а й піти на поступки у принципових питаннях: мовному, Чорноморського флоту та газотранспортної системи. А Олександр Єфремов запропонував алгоритм дій, який свідчить про те, що його політична сила має чіткий план. А саме — вони запропонували уже в середу, коли будуть законні підстави висловити недовіру уряду, визначитися з цим питанням. Це необхідно для ухвалення бюджету на поточний рік, підкреслив він. Відразу після того політик запропонував невідкладно розпочати формування нової коаліції. Допоки ці питання вирішуватимуться, Рада повинна працювати, наголосив Олександр Єфремов. Тому Партія регіонів запропонувала змінити календарний план так, щоб тиждень з 9 по 12 березня також був сесійний.

Цікаво, що після завершення погоджувальної ради Роман Зварич та Борис Тарасюк дали спільний брифінг, під час якого повідомили: рішення про визначення кандидатури на пост Прем'єр-міністра, оголошене Миколою Мартиненком, не зовсім легітимне. Вони мотивували це тим, що воно ухвалювалося не на засіданні фракції, а на її зборах. Зокрема, Борис Тарасюк наголосив, що «НУ—НС» не може утворювати більшість із Партією регіонів та КПУ, бо це записано в коаліційній угоді 2006—2007 років. У цьому ж документі передбачається, що Прем'єр-міністр висувається найчисленнішою у коаліції політичною силою. А Роман Зварич узагалі висловив сумнів з приводу того, що на зборах «НУ—НС», на яких він був присутній, було 37 народних депутатів, необхідних для ухвалення рішення.

Надія СМІЯН.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Микола Мартиненко, Ігор Калєтнік, Микола Деркач.

* * *

Після погоджувальної ради лідери фракцій не висловили бажання обговорювати тему формування коаліції. Тільки заступник глави Партії регіонів Олександр Єфремов прокоментував цю ситуацію. Він сказав, що переговори тривають. Після вступу Віктора Януковича на посаду Президента України вони перейшли в активнішу фазу. Регіонал сподівається: набереться необхідна кількість голосів для створення нової коаліції. Парламентарій наголосив, що потрібно якнайшвидше впорядкувати органи влади, а для цього необхідно чинний уряд відправити у відставку. Олександр Єфремов сказав, що Прем'єр-міністр повинен розділяти точку зору Президента, і найбільш підготовленою кандидатурою є Микола Азаров. Партія регіонів звернеться до колег із проханням підтримати цю кандидатуру.

Сергій МЕЛЬНИК.

У НОМЕР

Потрібен діалог на рівні всіх гілок влади

Імовірність того, що цього тижня парламент висловить недовіру урядові, сягає 50 відсотків. Таке припущення висловив учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Нині говорять про те, що за це питання віддадуть голоси близько 240 народних обранців, «але я не знаю, кого рахують», — сказав глава парламенту. І додав, що очільник Верховної Ради з приводу кадрових питань не голосує.

Володимир Литвин підтвердив, що цього тижня може відбутися зустріч керівництва парламенту з Президентом — скоріш за все у вівторок, під час перерви у пленарному засіданні. Водночас глава парламенту наголосив, що подібні діалоги необхідні на рівні всіх гілок влади, щоб обговорювалися питання державного значення. «Але я категорично проти, щоб говорили лише з тією частиною, з якою вигідно говорити, — наголосив Володимир Литвин. — Бо буде легалізовано той поділ, який ми сьогодні фактично маємо».

Відповідаючи на запитання журналістів, чи оголошуватиме Голова Верховної Ради про розпад коаліції, Володимир Литвин висловив подив: чому викликає такий спротив необхідність подання 226 підписів? «На превеликий жаль, у нас немає діалогу, — сказав він. — Кожен читає і тлумачить те, що на його користь». Навіть на це питання, з приводу підписів коаліціантів, Мін'юст надав Голові Верховної Ради два суперечливі пояснення: одне — що все чинно, а друге — що протизаконно.

Вл. інф.

Народні депутати України — члени фракції «Блок Юлії Тимошенко» у Верховній Раді України висловлюють своєму другові та колезі Шевчуку Сергію Володимировичу, його рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою — **смертю матері Марії Сергіївни.**

Перманентні війни позитиву для країни не додають

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин переконаний у плідній співпраці новообраного Президента України Віктора Януковича і парламенту. Після зустрічі з главою держави В. Литвин в інтерв'ю телеканалові «Рада» повідомив, що після завершення візиту глави держави до Брюсселя відбудеться зустріч В. Януковича з керівництвом парламенту і лідерами фракцій.

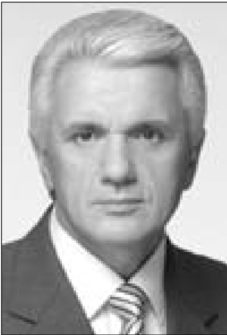

За словами В. Литвина, досягнуто домовленості про проведення таких зустрічей на регулярній основі, в тому числі з керівництвом виконавчої влади, для узгодження позицій, консультацій з тих чи інших злободенних питань. Пропоновані спільні позиції, зауважив керівник парламенту, будуть доводитися «і до парламенту, і до уряду, і до суспільства, щоб ми в підсумку виходили на узгоджені рішення, які будуть виконуватися». «Головне тепер — реалізувати ці домовленості», — зазначив В. Литвин.

Відповідаючи на запитання щодо відносин на рівні Президент України — парламент, В. Литвин висловив думку, що глава держави «напряму не намагатиметься демонструвати свою зацікавленість, яка переходила б у спроби керувати парламентом». «Думаю, що насамперед розмови точитимуться навколо того, що сьогодні надзвичайно складна соціально-економічна ситуація, що потрібно приймати доволі жорсткі і непрості рішення. А для цього має бути усвідомлення складності моменту, який переживають країна і люди, необхідність адекватних дій і узгодженість позицій», — підкреслив він.

Щодо долі коаліції та діяльності парламенту В. Литвин висловив сподівання, що в парламентаріїв «повинно вистачити державної мудрості й відповідальності прийняти ті рішення, які будуть на користь країні й людям». «Бо інакше говорити про наявність Верховної Ради буде абсолютно неможливо», — зауважив він. Глава парламенту наголосив, що Верховна Рада «повинна сконсолідуватися і приймати необхідні рішення і забезпечувати ефективний, принциповий і водночас доброзичливий контроль за діяльністю урядових структур». За його словами, потрібно підвищити рівень роботи парламенту, дисциплінувати депутатів, комітети, деполітизувати роботу комітетів, активізувати роботу апарату. А також потрібно внести зміни до закону про комітети Верховної Ради, посиливши контроль за виконанням депутатами своїх обов'язків відповідно до законодавства, зокрема Регламенту Верховної Ради.

«Для мене питання коаліції — це питання результату. Все інше — моралізаторство і політичні звинувачення, — сказав В. Литвин. — Нам треба припинити скиглення навколо того, є чи немає коаліції, а виходити з того, є чи немає роботи, є чи немає результату. І він має вимірюватися не кількістю прийнятих рішень, а тим, як ці рішення працюють».

Голова Верховної Ради заявив: якщо не буде надано 226 завірених підписів про входження депутатів до коаліції, він буде змушений оголосити про припинення існування чинної коаліції. «Іншого виходу немає, бо не може тривати невизначеність. Перманентні війни позитиву для країни не додають», — сказав В. Литвин.

На думку Голови Верховної Ради, доказом роботи нинішньої коаліції може стати голосування за бюджет на поточний рік. «Потрібно, щоб уряд негайно вніс проект бюджету-2010, його треба одразу ставити на голосування, і в разі його підтримки ні в кого не має бути жодних сумнівів про те, що немає коаліції», — сказав він. Водночас, зауважив В. Литвин, депутати цього «не хочуть, не бажають, а країна — без бюджету».

В. Литвин висловив думку, що нинішній пленарний тиждень буде продуктивним: «Звісно, що робота буде, блокувань не буде, зараз депутати починають все більше розуміти, що є Регламент, і треба діяти так, як того вимагає закон». Водночас він не виключив, що напруження роботі парламенту додасть зареєстрований у Верховній Раді проект постанови про прийняття резолюції недовіри уряду.

КОМЕНТАР

На розпутті...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Так, народний депутат від Партії регіонів Владислав Лук'янов, дискутуючи на одній із них з нунсівцями, не втримався і прокоментував ситуацію доволі промовисто: «Здрали вже...»

І, справді, п'ятничне рішення частини фракції «Наша Україна—Народна самооборона» про те, що збереження старої коаліції, як і формування нової, залежатиме від того, чи очолить уряд їхній представник, викликало неоднозначну реакцію у політичних колах.

Заступник керівника фракції БЮТ Сергій Соболєв звинувачує партнерів по існуючій коаліції у прагненні будь-що прилаштувати Віктора Ющенка та Арсенія Яценюка. У тому, що ті, мовляв, мало не зраджують національно-демократичні сили. У свою чергу керівник фракції «НУ—НС» Микола Мартиненко у своїй заяві нагадав про переговори, які йшли у вересні 2008 року між БЮТом і Партією регіонів про формування широкої коаліції і розподілу країни на двох. А про реакцію регіоналів ми вже писали вище.

Справді, фракція «Наша Україна—Народна самооборона» нагадує казкового богатиря на розпутті. Частина нунсівців, зорієнтованих на Юрія Луценка, готові підтримати існуючу коаліцію та уряд Юлії Тимошенко. Однак таких сьогодні залишається дедалі менше. Навіть головний фінансист «самооборонців» Давид Жванія першим заговорив про необхідність підтримати нового Президента і дати можливість сформувати коаліцію і новий уряд. Він навіть закликав Юлію Тимошенко подати у відставку. Проте його заклик почули одиниці з тих, хто представляє «Народну самооборону».

Проте, як стверджують аналітики, такий крок готова зробити інша частина фракції. Серед них — представники партії «Єдиний центр», Української Народної партії. Однак і в цього крила не вистачає голосів, щоб від імені фракції підписати коаліційну угоду з Партією регіонів. Ніяк не можуть зібрати 37 народних депутатів. Тим більше особняком стоїть група народних депутатів, які нещодавно провели з'їзд партії «За Україну!» на чолі з В'ячеславом Кириленком. Понад те, у своїх заявах вони підкреслюють, що ні за яких умов не підуть у коаліцію ні з ПР, ні з БЮТ.

Отож вимальовується третій шлях — дострокові парламентські вибори. Якщо буде оголошено про припинення діяльності нинішньої коаліції, піде відлік часу, відведений Конституцією на формування нової. Варто зазначити, що у фракції «НУ—НС» розглядають і таку можливість. Учора на погоджувальній раді голів комітетів і керівників парламентських фракцій у Верховній Раді той же Микола Мартиненко заявив, що «Наша Україна—Народна самооборона» не боїться дострокових виборів. Мало того, запропонував присвятити цій темі нинішній парламентський тиждень.

Безумовно, фінансові втрати, що їх зазнали лідери президентських перегонів та їхні спонсори, змушують шукати варіант компромісу. Тим більше що за умови проведення дострокових виборів Юлія Тимошенко продовжуватиме керувати урядом. Як сказав міністр юстиції Микола Оніщук учора перед засіданням Кабміну, чинна Конституція навіть не передбачає поняття «виконувач обов'язків» не тільки для керівника уряду, а й міністрів. Отож, хто піде на поступки, прогнозувати неможливо. Як і невідомо, які поступки запропонують регіонали потенційним союзникам.

Володимир КОРОЛЮК.

Нову коаліцію створять найближчим часом

«Протягом короткого часу ми матимемо утворення нової коаліції і призначення нового складу Кабінету Міністрів України», — заявив Перший заступник Голови Верховної Ради України* Олександр Лавринович *(на знімку) в ефірі телеканалу «Інтер».

На його переконання, після того, як Голова Верховної Ради України офіційно оголосить про «юридичні наслідки утворення того формування, яке називалось коаліцією за наявності менш як половини від конституційного складу Верховної Ради України, буде розглянуто питання про відповідальність чинного складу Кабінету Міністрів. І ці кроки невпинно наближають день, коли буде оголошено про створення коаліції у парламенті і швидке формування нового складу уряду».

До того ж О. Лавринович зауважив: перемовини про створення коаліції проводяться «зі всіма парламентськими фракціями, крім фракції БЮТ, на основі програми Президента України Віктора Януковича. Інших основ для переговорів немає. Так само, як і немає на сьогодні завершених погоджених позицій, які стануть основою політичної платформи коаліції. Очевидно, потрібний певний час для того, щоб ми вийшли на відповідне рішення».

Проте О. Лавринович зазначив, що ймовірність утворення парламентської коаліції є набагато більшою, ніж проведення дострокових виборів до Верховної Ради.

Відповідаючи на запитання журналіста, чи правомірними є вимоги опонентів Партії регіонів стосовно того, що існуючу коаліцію неможливо розпустити, оскільки на момент її утворення не був чинним Регламент Верховної Ради, О. Лавринович наголосив, що йдеться саме про процедуру припинення діяльності нинішньої коаліції.

Він підтвердив, що «закони в Україні зворотної сили не мають», утім зауважив, що йдеться не про правову норму утворення коаліції, а про статтю Регламенту Верховної Ради, яка регламентує питання припинення діяльності парламентської коаліції.

«Вимоги Регламенту — це не просто формальність, а це демонстрація того, чи є насправді більшість у Верховній Раді, яка ухвалюватиме стабільні рішення для забезпечення діяльності уряду і урядової програми», — підкреслив Перший заступник глави парламенту. Він нагадав, що внаслідок існування нинішньої, так званої коаліції, «ми отримали уряд і без програми, і без плану дій, і без розуміння того, що робити завтра. І уряд, який не спирається на більшість, який безвідповідальний». «Наслідки, що з цього вийшло, очевидні», — зазначив він.

«Ми сьогодні говоримо про статтю Регламенту, в якій йдеться про припинення діяльності коаліції. В одному з пунктів цієї статті зазначено, що якщо в коаліції менш як 226 депутатів, вона припиняє своє існування. Сьогодні це набагато менше ніж 200, тому, очевидно, що це квазіутворення, яке назвало себе коаліцією, юридично має бути закрито, і відкрита нова сторінка для формування конституційної коаліції в парламенті, як це передбачено Основним Законом і Регламентом Верховної Ради України».

***

А в ефірі радіо «Мелодія» Олександр Лавринович заявив, що люстрації не буде. «Але люди, які переступали свідомо з умислом закон задля своєї користі, обов'язково відповідатимуть у встановленому законом порядку», — додав він.

За його словами, пропонувати люстрацію «можуть тільки люди, які в спосіб, приблизний до того, що визначається законом України, отримали владу і, не маючи рівня адекватності, адекватної відповідальності, могли собі дозволити переслідування десятків тисяч людей. Чи це стосувалося втрати робочого місця, чи це стосувалося переслідувань в адміністративному, цивільному, кримінальному порядку».

Відповідаючи на запитання, чи належним чином використовувались державні кошти нинішнім урядом, О. Лавринович зазначив: «Потрібно точно дати оцінку, як, куди витрачались кошти, які забирались у кожного громадянина України, оскільки існують закони, які передбачають, що фінанси державного бюджету України мають витрачатись відповідно до розпису, який затверджується законом і в спосіб, визначений законом. Якщо це використовується як власний гаманець, то потрібно відповідати за це».

На репліку журналіста про те, що Віктор Янукович на посту Президента першим кроком знизив самому собі заробітну плату, О. Лавринович зауважив, що подальші кроки також відповідатимуть програмі дій новообраного глави Української держави. Також політик наголосив на необхідності єдності державної влади. На його переконання, програма дій Президента «тільки тоді може бути втілена, якщо влада буде єдина».

У цьому контексті він нагадав про зустріч Президента і Голови Верховної Ради України, що відбулася за ініціативи глави держави. На думку О. Лавриновича, такі зустрічі «нормальні, природні і потрібні для того, щоб ми могли точно робити ті кроки, які є необхідними для своєї країни».

Прес-служба Першого заступника Голови Верховної Ради.

І знову — питання про перевибори у столиці

«Кияни вимагають невідкладної зміни влади у столиці», — заявив заступник Голови Верховної Ради України* Микола ТОМЕНКО *(на знімку), коментуючи результати соціологічного дослідження щодо ситуації в Києві, яке провело «Українське демократичне коло» на замовлення Інституту політики 16—22 лютого 2010 року.

У даному дослідженні йдеться про оцінку киянами ситуації, що склалася у столиці. Так, згідно дослідження, 89,3% опитаних негативно оцінюють те, що відбувається на сьогоднішній день у Києві, і лише 2,5% висловилися позитивно. Діяльність Леоніда Черновецького на посаді Київського міського голови схвалюють лише 3,9% киян, а переважна більшість (91,3%) не схвалює. До того ж якби нині проводився референдум стосовно довіри міського голови Леоніду Черновецькому, то тільки 3,9% киян висловили б йому довіру, а переважна більшість киян (89,7%) висловила б Леоніду Черновецькому недовіру. Водночас, говорячи про дострокові вибори, варто зазначити, що переважна більшість мешканців столиці (85,1%) вважає, що необхідно провести дострокові вибори міського голови Києва, протилежної думки дотримується тільки 8,7% опитаних.

«Дуже важливо в сьогоднішній дискусії про долю керівництва Києва знати, якою є позиція киян і, дивлячись на результати опитування, можна з впевненістю сказати, що кияни виступають за невідкладну зміну влади у столиці», — підсумував М. Томенко.

Заступник Голови Верховної Ради зауважив, що такої недовіри до посадової особи органів місцевого самоврядування «Україна ще не знала». Він також відзначив, що «динаміка розчарування та несприйняття Леоніда Черновецького і його команди в Києві може певною мірою порівнятися лише з «сумною історією» щодо оцінки діяльності Віктора Ющенка.

«Цілком очевидно, що результати цього своєрідного громадського референдуму — це вимога киян якнайшвидше змінити владу у столиці», — сказав М. Томенко. Він також наголосив, що цей факт змушує Верховну Раду невідкладно розглянути питання про перевибори та призначити дату дострокових виборів у Києві.

Прес-служба Миколи ТОМЕНКА.

Тимошенко хоче ясності

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Верховна Рада має невідкладно розглянути запропонований фракцією Партії регіонів проект постанови про відставку уряду. Про це, відкриваючи вчорашнє позачергове засідання Кабміну, заявила Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко.

Вона нагадала, що минулого тижня регіонали вже вносили аналогічний документ, проте після того, як фракція БЮТ стала наполягати на проведенні позачергової сесії для розгляду цього питання, постанову було терміново відкликано. А оскільки ця політична сила знову запропонувала на розгляд парламенту постанову про відставку уряду, то, на думку Ю. Тимошенко, потрібно внести ясність, «які партії, фракції та народні депутати підтримують антиукраїнський, антиєвропейський, корумпований режим Януковича, а хто виступає за демократичний, європейський розвиток країни та стоїть на позиціях зміцнення незалежності та суверенітету України».

Виходячи з цього, прем'єр наполягає на тому, щоб у вівторок першим питанням у Верховній Раді стояв розгляд проекту постанови фракції Партії регіонів про відставку уряду. «Якщо ця постанова набере більшість голосів, то буде зрозуміло, хто і за що голосує та хто підтримує антиукраїнську більшість у парламенті», — сказала вона та висловила переконання, що ті політичні сили, які підтримують незалежність та суверенітет України, енергетичну незалежність та справжню боротьбу з корупцією, залишаться в демократичній коаліції. При цьому прем'єр особливо наголосила, що на сьогодні в парламенті зафіксована та існує де-юре коаліція демократичних сил та що єдиний механізм розпуску коаліції — це вихід будь-якої фракції з її складу. «Іншого шляху руйнації коаліції не існує», — зазначила глава уряду та запевнила: її політична сила залишиться в демократичній коаліції.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Також Ю. Тимошенко поінформувала уряд, що направила Президенту В. Януковичу звернення, щоб першими питаннями, які розгляне створений та очолений ним Національний антикорупційний комітет, були: по-перше, «питання про корупційну передачу у приватну власність шельфу Чорного моря, котра базувалася на рішеннях, ухвалених за часів Прем'єр-міністра В. Януковича»; по-друге, питання «про корупційну та антидержавницьку діяльність «Росукренерго», котре багато років знекровлювало нафтогазову систему України»; по-третє, питання «незаконної передачі у приватну власність Януковичу державної резиденції «Межигір'я». «Я повірю, що Янукович буде боротися з корупцією, якщо він почне із себе та свого оточення. Хай почне з повернення резиденції «Межигір'я» державі», — наголосила Ю. Тимошенко.

Перейшовши до розгляду питань порядку денного, Кабмін ухвалив рішення, що в 2010 році ціна на газ для населення, установ, організацій та теплокомуненерго залишатиметься на рівні 2009 року. Як зазначив міністр палива та енергетики Юрій Продан, дане рішення прийнято після розрахунків запасів газу в підземних сховищах. Далі уряд перейшов до розподілу квартир, придбаних Державною іпотечною установою. За словами міністра праці та соціальної політики Людмили Денісової, завдяки цій програмі держава придбала 5561 квартиру на загальну суму понад 1,5 мільярда гривень, причому 5284 родини вже отримали ордери. 65 відсотків цих квартир отримали родини, які стояли на квартирному обліку понад 30 років, в тому числі 790 — багатодітні сім'ї, одинокі матері та сім'ї, які виховують дітей-інвалідів, 327 — чорнобильці, 295 — педагоги, 129 — інваліди війни та 81 сирота. Ще 35 відсотків квартир виділено представникам МВС, Міноборони, МНС та прикордонникам. Ще одне «позитивне» питання стосувалося розподілу по обласних, районних та сільських медичних закладах великої партії сучасного медичного обладнання.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

У НОМЕР

Самовисування і відкриті списки

удосконалять виборчу систему, переконані політологи

Про необхідність зміни виборчої системи, зокрема до Верховної Ради, говорять давно. Однак без політичної волі ці зміни не відбудуться. Про це йшлося на вчорашній прес-конференції «Україна за нового Президента: необхідність зміни у системі виборів до Верховної Ради України — введення відкритих списків» за участю політологів.

Народні депутати, обрані за списками, на жаль, думають про те, як сподобатися не виборцю, а політичному лідеру. Бо від цього залежатиме їхня кар'єра. Відтак рішення фактично ухвалюють партійні вожді, наголосив голова Комітету виборців України Олександр Черненко.

Таку ситуацію необхідно змінювати, переконані учасники прес-конференції. Однак, зрозуміло, що ці зміни багато кому не вигідні. Передусім деяким політикам. Адже вони мають поступитися своїми повноваженнями. За словами експерта з виборчих питань Інституту виборчого права Володимира Ковтуна, такого висновку він дійшов у результаті участі протягом двох років у робочій групі з розробки Виборчого кодексу.

«Реально ця робота не може бути завершена, бо жодна фракція не сказала, яку виборчу систему вона хоче бачити. А без фіксації виборчої системи кодекс до залу не потрапить», — сказав він. Прозріння наступить, коли вони усвідомлять зв'язок між крахом політичних партій і чинною виборчою системою. В. Ковтунець упевнений, що поразки БЮТ на київських і позачергових тернопільських виборах були провісниками поразки Юлії Тимошенко на президентських виборах. «Не маючи коріння — партія зникає. Маючи гниле коріння, партія так само зникає, а разом із нею і політичний лідер», — зауважив В. Ковтунець. Так, до списків включали людей, які приносили кошти до партійної каси.

Політологи та експерти впевнені: ситуацію неможливо змінити без вирішення низки інших проблем. Зокрема, відновлення прав громадян на самовисування.

Саме тому, переконані експерти, громадськість, яка хоче бачити нормальну владу, має нагадувати владі, хто її обирав.

Олена ГОРБУНОВА.

Телеграми-співчуття

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин надіслав телеграми-співчуття Голові сенату Національного конгресу Республіки Чилі Хобіно Новоа і Голові палати депутатів Національного конгресу Республіки Чилі Родріго Альваресу.

«Українські парламентарії поділяють глибоку скорботу Ваших співвітчизників у зв'язку з численними людськими жертвами внаслідок руйнівного землетрусу в Республіці Чилі», — зазначається у телеграмах.

Володимир Литвин від імені Верховної Ради України та від себе особисто просить передати найщиріші співчуття рідним і близьким загиблих та побажання скорішого одужання постраждалим.

***

Крім того, глава парламенту надіслав телеграми-співчуття і Голові сенату Французької Республіки Жерару Ларшеру та Голові Національних зборів Французької Республіки Бернару Аккоає.

«З почуттям глибокого суму українські парламентарії дізналися про численні людські жертви внаслідок природного катаклізму — нищівного урагану у Французькій Республіці», — йдеться у телеграмах.

В. Литвин від імені Верховної Ради України просить передати слова співчуття й підтримки рідним і близьким загиблих та побажання швидкого одужання постраждалим.

АКТУАЛЬНО

Від нової влади чекають мільйона непопулярних, але необхідних заходів

Індустрію Донецької області відкинуто на рівень семирічної давності: в 2009-му обсяг промислового виробництва порівняно з попереднім роком знизився майже на 22 відсотки. За роки незалежності більше падіння було лише в 1994-му — 27 відсотків. Торік підприємства області зазнали 3,8 мільярда гривень збитків. Тож не виключено, що новим Президентові та урядові доведеться піти на непопулярні кроки.

«Ми зобов'язані визнати, що в країні — криза, а в бюджеті — дефолт», — заявив голова Донецької обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк. На його думку, промовистим підтвердженням порожнього бюджету є невиконання казначейських зобов'язань. Зокрема, залишаються невиплаченими понад 56 мільйонів гривень «регресів» інвалідам виробництва, 15 мільйонів гривень одноразової допомоги потерпілим на виробництві, понад 30 мільйонів гривень допомоги з догляду за дитиною. Навіть допомога у зв'язку з безробіттям виплачується невчасно.

Про те, що «все погано», говорить і голова правління, генеральний директор ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» Володимир Бойко. «Головна проблема — не виробництво, а наші стосунки з державою, — пояснив керівник підприємства. — Держава — банкрут. І кошти трудящих ідуть на оплату пенсій та зарплати бюджетникам. Ми щодня платимо за товари і послуги живими грошима, а продукцію відправляємо переважно на експорт. Комбінату не повернули ПДВ ще за серпень минулого року. Або треба зупиняти підприємство, і тоді ніхто нічого не отримає, або знайти якесь взаєморозуміння з державою». У разі зупинки виробництва без роботи залишаться 47 тисяч осіб.

На комбінаті імені Ілліча кажуть, що держава винна підприємству близько 1,3 мільярда гривень податку на додану вартість. Щомісяця ця сума зростає на 200 мільйонів гривень. Минулого тижня, після численних звернень до уряду, комбінатові повернули 50 мільйонів.

«Як можна розглядати план соціально-економічного розвитку, коли ми не знаємо, що буде завтра?» — розводить руками Володимир Бойко. Він каже, що інші донецькі металургійні підприємства не відчувають таких проблем із поверненням податку. І прогнозує, що новообраному Президентові та новому урядові доведеться здійснити крайні заходи — можливо, обмежити соціальні виплати заради порятунку економіки. «Треба зрозуміти всім: на нас чекає важка, брудна і непопулярна робота. Але цей час треба пережити. Далі все стане на свої місця. Якщо ж новий Президент не вживатиме непопулярних заходів, країна далі скочуватиметься у провалля». Із керівником металургійного підприємства згоден і голова обласної ради: «Я чекаю від нової влади мільйона непопулярних, але необхідних заходів».

А от об'єктивні причини, на думку експертів, сприятимуть цього року вітчизняним промисловцям. «Світ поступово видряпується з великої економічної нестабільності, — каже завідувач кафедри «Міжнародна економіка» Донецького національного університету, доктор економічних наук, професор Юрій Макогон. — Хоч би що сталося в світі, вплив на українську економіку в 2010 році матимуть лише два зовнішні чинники. По-перше, збільшення попиту на метал, хімічну продукцію та зернові, тобто основні товари, якими торгує наша країна і за рахунок яких традиційно отримує левову частку валютних надходжень. По-друге, меншою мірою для нас важливий стан зарубіжних фінансових ринків та готовність інвесторів вкладати кошти в Україну».

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Про законодавчу протидію корупції

Із виступу першого заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони Сергія ГРИНЕВЕЦЬКОГО *(на знімку)* на міжнародній конференції «Про законодавчий досвід протидії корупції» 19 лютого 2010 року (м. Санкт-Петербург, Парламентська Асамблея СНД).

Нормативна база протидії корупції, створена в Україні, загалом відповідає правовим стандартам Співдружності. У ній знайшли втілення і принципові положення модельного Закону «Про протидію корупції» в редакції від 25 листопада 2008 року.

Наприкінці минулого року було прийнято новий базовий Закон «Про основи запобігання і протидії корупції», котрий замінив закон, що діяв з 1995 року, до якого, до слова, близько 10 разів вносили зміни. Одночасно було прийнято Закон «Про відповідальність юридичних осіб за здійснення корупційних правопорушень», а також внесено зміни в чинний Кримінально-процесуальний кодекс. Зокрема, до нього введено спеціальну главу, цілком присвячену корупційним адміністративним правопорушенням.

Щоправда, у грудні вирішили перенести введення в дію зазначених законодавчих актів з 1 січня на 1 квітня 2010 року, що було обумовлено складною політичною обстановкою в країні перед президентськими виборами.

Торік органами прокуратури України спрямовано в суди 1,7 тисячі кримінальних справ за обвинуваченням майже 2 тисяч посадових осіб у корупційних діяннях.

Наведені дані аж ніяк не свідчать про високу ефективність боротьби із цим злом. Ситуація в країні залишається складною. Відповідно до рейтингу Transparence International, Україна за рівнем корупції залишається на 134-му місці серед 180 держав світу. (У 2007 році вона посідала 118-те місце.) Під час виборчої кампанії, котра щойно відбулася, всі претенденти на президентський пост обіцяли боротися з корупцією. Хоча часом було важко зрозуміти: чи то вони хотіли, щоб корупції було менше, чи то, щоб у них було більше можливостей брати участь у ній.

Продажність чиновництва, те, що тепер називається корупцією, не є щось нове — вона завжди існувала в нашому суспільстві. Народна мудрість відобразила це у відомій приказці «Не підмажеш — не поїдеш»... Варто згадати й такий історичний факт. В одному зі своїх указів імператриця Катерина II наказала: «Приказным людям жалования не выдавать, а довольствоваться им, по прежнему обыкновению, с челобитчиков, кто что дает по своей воле». Або таке висловлювання письменника М. Салтикова-Щедріна: «Во всех странах железная дорога для передвижения служит, а у нас сверх того и для воровства».

Але в пострадянському суспільстві злочини, пов'язані з використанням посадовими особами свого службового становища з метою особистого збагачення, набули нової якості, безпрецедентні, небачені колись характер і масштаби, що загрожують національній безпеці, основам державності.

Навряд чи хтось заперечуватиме, що це — прямий результат зміни суспільно-політичного ладу після 1991 року, переходу до «дикого капіталізму».

На пострадянських теренах і нині ще не вирішено питання власності, земельних відносин, енергетичного забезпечення. Навколо цих питань точиться жорстока боротьба, саме в цих сферах мають місце найбільші «відкати», тут насамперед розпочиналося «первісне нагромадження капіталу» — захоплення загальнонародної власності тими, хто нині персоніфікує реальну владу в наших країнах, визначає їх політику.

Ситуацію погіршує те, що наша економіка значною мірою загнана в тінь і за цим показником вийшла за межі граничного значення, що загрожує макроекономічній безпеці держави. Джерелами незаконного збагачення стали нахабні неплатежі в бюджет, неповернені податки на додану вартість (ПДВ), контрабанда, безконтрольна виплата зарплати в «конвертах», дешева робоча сила. Звісно, все це здійснювати без змови з величезною армією ненаситного чиновництва у країні неможливо. І ця армія зростає.

В Україні, наприклад, кількість населення, задіяного в народному господарстві, за останні 10 років зменшилась на 3,9 відсотка, а чисельність державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування зросла на 55,3 відсотка. За даними Всесвітнього банку, Україна посідає 181-ше місце в рейтингу заплутаності податкової системи, 162-ге — в рейтингу економічних свобод. Українські підприємці повинні сплачувати 147 різних податків, що протягом року забирає в них 736 годин, або 92 робочі дні, тобто чотири трудові місяці. Ліцензованих робіт у нас 3,2 тисячі (в Індії — 4), контролюючих організацій — 85.

У найзагальнішому плані ситуацію з корупцією, принаймні в нашій країні, можна охарактеризувати так.

По-перше, корупція просякла всі сфери життя держави і суспільства, всі галузі влади, зокрема й судову, що особливо небезпечно, адже підриваються самі підвалини боротьби з цією гангреною, яка роз'їдає наш державний організм, — від верху до низу. Суди стали мало не базисом корупції у країні. Але серед засуджених торік за корупцію було лише 2 судові працівники.

> **Відповідно до рейтингу Transparence International, Україна за рівнем корупції залишається на 134-му місці серед 180 держав світу. (У 2007 році вона посідала 118-те місце.)**

По-друге, корупційні стосунки перетворено на спосіб здійснення владних, насамперед управлінських, функцій, стали, якщо хочете, їхнім неодмінним атрибутом.

По-третє, відбулося майже легальне зрощення бізнесу і влади, управлінських та інших державних структур (зокрема, й судових) із бізнесовими, а нерідко й відверто кримінальними (горезвісне «кришування»).

По-четверте, до сфери корупції втягнено політиків (зокрема, й депутатський корпус). З'явилися навіть висловлювання «торгівля впливом», «політична корупція». Маємо на увазі масові перебіжки (унаслідок підкупу) депутатів до інших фракцій, цинічне лобіювання — в інтересах бізнесових структур — законопроектів тощо.

У наших умовах ситуація ускладнюється й тим, що в обстановці тривалого гострого політичного протистояння силові структури виявилися фактично поділеними між різними органами влади, що перебувають під впливом певних, конкуруючих між собою політичних сил, а насправді між кримінально-олігархічними кланами, що стоять за ними.

Корупція переросла державні кордони, стала найгострішою інтернаціональною проблемою, ввійшла в систему нових викликів і загроз не лише національної, а й міжнародної безпеки. Усе це вимагає принципово нових підходів до боротьби з цим злом — системних, послідовних, погоджених і в рамках нашої Співдружності, і у взаємодії з європейськими та світовими антикорупційними структурами.

Масштаби корупції, величезна шкода, що завдається нею економіці, життю громадян, інтересам держав, національній безпеці, природно, породжують пропозиції про більш жорсткі покарання за такі діяння.

До Верховної Ради внесено законопроект, яким передбачається урівняти корупцію з державною зрадою й серйозно підвищити відповідальність за такі злочини — аж до довічного покарання для суддів, прокурорів, слідчих за одержання хабарів у надзвичайно великому розмірі. Пропонується також позбавляти хабарників пенсійного забезпечення.

> **В Україні, наприклад, кількість населення, задіяного в народному господарстві, за останні 10 років зменшилась на 3,9 відсотка, а чисельність державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування зросла на 55,3 відсотка. За даними Всесвітнього банку, Україна посідає 181-ше місце в рейтингу заплутаності податкової системи, 162-ге — в рейтингу економічних свобод. Українські підприємці повинні сплачувати 147 різних податків, що протягом року забирає в них 736 годин, або 92 робочі дні, тобто чотири трудові місяці. Ліцензованих робіт у нас 3,2 тисячі (в Індії — 4), контролюючих організацій — 85.**

Внесення таких пропозицій цілком зрозуміле й виправдане. Але світовий досвід (скажімо, Китаю) свідчить, що навіть застосування страти не гарантує викорінення корупції.

Очевидно одне: поки на верхніх поверхах влади перебуватимуть люди нечесні, схильні до продажності, пов'язані із кримінально-олігархічними колами, розраховувати на успіх у цій боротьбі не доводиться.

Перше, що потрібно, це перекрити таким людям доступ до влади, на керівні пости. Що стосується конкретних заходів щодо цього, то ними, на наш погляд, можуть і повинні бути, зокрема:

— більш суворий, чітко регламентований підхід до вивчення майнового стану висунутих на керівні та відповідальні пости, їхніх найближчих родичів, зв'язків з бізнесовими структурами;

— відмова від «закритих списків» під час виборів у парламент, в органи місцевого та регіонального самоврядування;

— відмова від практики довічного призначення суддів, перехід до виборності суддів базового рівня населенням відповідних регіонів на певний строк;

— врегульована законом можливість відкликання й відсторонення від займаних посад суддів і керівників високого рівня, що допустили серйозні корупційні діяння.

Особливо хотілося б сказати про такий інститут, як імпічмент.

У наших країнах він може застосовуватися лише стосовно президентів. У Сполучених Штатах Америки, відповідно до їхньої конституції, в порядку імпічменту можуть бути відсторонені від посади не тільки президент, а й віце-президент, а також «усі цивільні посадові особи Сполучених Штатів», якщо в разі осуду в такому порядку «їх буде визнано винними у зраді, хабарництві та інших тяжких злочинах».

«Вирок у разі імпічменту обмежується звільненням з посади й позбавленням права займати будь-які почесні, відповідальні або оплачувані посади на службі Сполучених Штатів. Однак надалі, проте, проводиться розслідування, йому висувають обвинувачення, його піддають суду й він несе покарання відповідно до закону», — сказано в американській конституції.

За час існування в США цього інституту обвинувачення в порядку імпічменту Палатою представників було висунуто понад 50 посадовим особам, але розглядав такі справи Сенат, до компетенції якого їх віднесено, менш як у півтора десятка випадків, а обвинувальний вердикт було винесено лише в чотирьох. До слова, останній із них — осуд судді Х. Річчера за «корупцію під час виконання службових обов'язків».

Як бачимо, інститут імпічменту в США на практиці не отримав розвитку. Але сама ідея, як уважається, цікава. Реальне застосування імпічменту щодо невеликого кола високопоставлених чиновників (членів уряду, народних депутатів, суддів, прокурорів, керівників областей), публічний розгляд таких справ в обстановці широкої гласності мало б велике попереджувальне значення.

Усуненню умов, що сприяють корупції, повинні також сприяти:

забезпечення прозорості процесу приватизації, проведення її на справді конкурентних засадах;

децентралізація державного управління відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування з метою підвищення його ефективності й відповідальності управлінських кадрів;

наведення порядку у функціонуванні дозвільної системи, яка в наших країнах набула гіпертрофованого характеру, провокує й живить корупцію.

Серйозною проблемою є те, як поєднати боротьбу з корупцією, профілактику корупційних діянь із дотриманням комерційної, насамперед банківської, таємниці. Це питання виникає щоразу, коли в нашому парламенті розглядають якийсь законопроект, що стосується протидії корупції, запобігання й недопущення легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом.

Можу навести такий приклад. 6 листопада 2009 року Верховна Рада голосами 393 народних депутатів (із 450) прийняла закон, яким, зокрема, передбачалося зобов'язати банки надавати Держфінмоніторингу документи, котрі стосуються їхніх фінансових операцій. Така практика відповідає рішенням FATF — міжурядової організації, створеної для вироблення та реалізації колективних заходів боротьби з «відмиванням» злочинних доходів і фінансуванням тероризму. Але це спричинило занепокоєння у провідних діячів банківської сфери. Президент В. Ющенко (у минулому банкір) став на їхній бік і заветував закон. Відхилити президентське вето наважилися лише 162 депутати. Голосами 275 парламентаріїв законопроект відправлено на доробку.

Не обійтися й без перебудови роботи правоохоронних органів. Сьогодні обговорюються різні варіанти — створення для розслідування найрезонансніших справ про корупцію Національного бюро розслідувань або Антикорупційного бюро. Дискусії тривають кілька років, але остаточне рішення не прийнято. Це свідчить багато про що.

Поки на верхніх поверхах влади перебуватимуть люди нечесні, схильні до продажності, розраховувати на успіх не доводиться

Старі й молоді: хто кого годує?!

> *«Якби молодість знала, а старість могла».*
> **Анрі ЕТЬЄН**

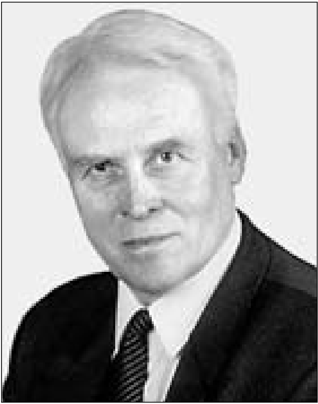

Василь СІРЕНКО.

Проблема взаємозв'язку поколінь належить до числа «вічних» проблем, які переслідують людство протягом всієї його історії. У конкретні періоди розвитку суспільства спостерігається різне ставлення до старих. Були часи, коли племена бачили в старих тягар і позбувалися їх, залишаючи помирати на самоті. Подивіться стрічку «Легенда про Нараямо», де син несе матір на окрему територію, залишаючи її, щоб вона відійшла у вічність, тому що така традиція, звичай. І це вже не кам'яний вік, а середньовічна Японія. Згодом суспільство усвідомило, що старі мають цінність, яка незамінна, — досвід життя, котрий полегшує долю суспільства. І старих стали цінувати, обирати вождями і жерцями, користуватись їхньою мудрістю і здатністю не тільки вміло відтворювати досвід минулого, а й планувати, передбачати майбутнє. Багато досягнень людської культури стали можливі завдяки досвіду, мудрості, вмінню старих. Як пише Д. Брандус: «Ми поважаємо і цінуємо молодих фахівців, але дуже любимо, коли нас лікують старі лікарі, читають лекції старі професори. Ми насолоджуємося відточеною майстерністю старих письменників». І це справді так, хоч би що молоді казали, тому що, як писав Френсіс Бекон: «Помилки молодих людей означають загибель усієї справи, помилки літніх лише означають, що можна було б зробити більше або швидше». Але життя показує, що цінність старих не лише в їхньому досвіді, а ще більша цінність у тому, що вони залишають після себе в розпорядження молодих у готовому вигляді величезні матеріальні і духовні цінності.

І, справді, кожне покоління людей на землі залишає після себе для майбутніх поколінь мільйони об'єктів господарювання, культури, інфраструктури тощо. Будинки і промислові споруди, дороги, лінії зв'язку, трубопроводи, електростанції, залізниці, комунальні мережі і т. д. і т. п. — усе це покоління, що народжуються, мають уже готовими для свого користування. А хто це зробив? Ті, що ще живуть, і вже померлі покоління людей. Уже давно немає в живих будівельників Дніпрогесу і Магнітки, шахт Донбасу й велетнів індустрії. А ці промислові об'єкти працюють і «годують» прийдешні покоління. З політичної економії нам відомо, що праця трудівника не може бути відшкодована й оплачена повністю. Зароблене трудівником тільки в невеликій частині повертається йому у вигляді заробітної плати й найчастіше в межах відтворення його робочої сили. А інше йде на прибуток власникові, на розширення виробництва, загальнодержавні витрати тощо.

Отже, трудівник, працюючи, більшу частину заробленого недоодержує ще у своєму трудовому процесі й, природно, коли він доживає до того віку й стану, коли працювати вже не може, суспільство, за всіма вимогами логіки і моральності, зобов'язано взяти його утримання на себе, адже працівник віддав суспільству свою трудову силу, і суспільство зобов'язано відшкодувати витрачене ним і привласнене суспільством. Частина наданого попереднім працездатним поколінням кредиту суспільству повинна повернутися до нього у вигляді пенсій. Тільки частина, а інше йшло на розвиток країни вже для онуків і правнуків. У цьому й полягає своєрідний зв'язок часів, зв'язок поколінь, коли старі створюють умови й передумови для життя молодих. Тому твердження про те, що сьогодні кошти на пенсії вилучаються з кишені молодих, — мерзенна неправда, за допомогою якої уряд, як представник суспільства, намагається зняти з себе відповідальність за виконання своїх зобов'язань перед літніми. Уряд ухиляється виконувати свою частину трудового договору перед людьми, котрі віддали свою працю на благо суспільства й тих наступних поколінь, які користуються результатами праці нинішніх пенсіонерів. По суті, уряд грабує старих, відмовляючись забезпечити пенсіонерам певний рівень споживання як за Радянської влади, коли протягом післявоєнних десятиліть рівень споживання пенсіонерів постійно підвищувався.

По суті, уряд грабує старих, відмовляючись забезпечити пенсіонерам певний рівень споживання як за Радянської влади, коли протягом післявоєнних десятиліть рівень споживання пенсіонерів постійно підвищувався.

Для наочності: якщо за Радянської влади на місячну пенсію можна було купити 400 кілограмів молока або 600 кілограмів чорного хліба, то скільки сьогодні можна купити продуктів на пенсію в 900 гривень, полічіть, шановні читачі, самі. Уряди реформаторів не тільки грубо цинічно вкрали, а точніше, пограбували, заощадження старих, а й знизили рівень їхнього споживання нижче фізіологічного рівня. А мова ж іде про рівень життя понад 10 мільйонів пенсіонерів. А чому так сталося? Чому держава, пограбувавши тих, хто працював попередні піввіку, тепер узагалі скидає із себе обов'язок служити посередником між поколіннями. А сталося це тому, що реформатори-демократи, просочені ліберальними ідеями протестантизму й ринкового устрою життя, ще з горбачовських часів змінили порядок пенсійного забезпечення. За радянського ладу пенсії були державні й виплачувалися з бюджету. На забезпечення пенсій ішли всі доходи і всі надбання держави. І тому не було ніякого зв'язку з тим, скільки сьогодні заробляє молодь. Розмір пенсії визначався стажем, умовами праці пенсіонера, а головне, він виходив з необхідності задоволення потреб старих і набору тих благ, які потрібні пенсіонерові для гідної старості. Що ж зробили нинішні реформатори, котрі називають себе демократами, лібералами, ринковиками (це один чорт, тільки в різних шатах)? Вони внесли фундаментальні зміни в порядок пенсійного забезпечення; скасували радянський тип пенсії. Заснували Пенсійний фонд, який поєднує в собі природу податкового відомства і банку. І тепер скільки зуміють здерти з працюючих — стільки й розділять між пенсіонерами. А держбюджет за пенсії не відповідає. Тобто перейшли від вирахування пенсії, виходячи з реальної життєвої потреби старих, — до роздачі тих грошей, які «вдалося зібрати» від зарплати працюючих молодих.

На початку реформ в Україні проживали 52 мільйони людей. Нині влада стверджує — 46 мільйонів. А які реальні показники? Може, судячи з цвинтарів, що непомірно розрослися, нас уже 40 мільйонів? Час, вже настав час провести інвентаризацію всього, що нареформували «демократи» порівняно з радянським періодом. При цьому ще ведуться розмови в «елітних» колах про необхідність збільшення пенсійного віку, щоб остаточно добити покоління старих. Адже підвищення пенсійного віку до 65 років (чоловіка) і 60 років (жінки) за середньої тривалості життя у країні 60—65 років стане справжнім геноцидом для цих категорій громадян. Вихід на пенсію супроводжуватиметься збиранням коштів і на похорон.

Підвищення пенсійного віку до 65 років (чоловіка) і 60 років (жінки) за середньої тривалості життя у країні 60—65 років стане справжнім геноцидом для цих категорій громадян. Вихід на пенсію супроводжуватиметься збиранням коштів і на похорон.

А тепер погляньмо на проблему ще з одного боку. Якщо наповнення Пенсійного фонду залежить від зарплат працюючих, то мова йде тільки про офіційні зарплати. А в нас в Україні створена патологічна подвійна економіка, де легальна частина дорівнює «тіньовий». А з «тіньової» зарплати, що видається працюючим у конвертах, в обхід офіційної відомості, ніхто в Пенсійний фонд не відраховує. Отже, стариків-пенсіонерів грабують двічі: спочатку уряд, установлюючи пенсії на рівні прожиткового мінімуму, замість бюджетної пенсії на рівні 70—80 відсотків від заробітку пенсіонера, а потім підприємці, заганяючи зарплату в «тінь». Це явище, коли є економіка «на світлі» і «тіньова» економіка, свідчить про те, що в Україні під прикриттям держави діє чорний ринок праці з диким наймом без будь-яких соціальних гарантій і відрахувань.

Справа погіршується ще й тим, що новоспеченим капіталістам, які виникли внаслідок реформ в останні майже двадцять років, безкоштовно передали власність України, і їм початково накопичувати капітал не доводилося, вони «стрижуть» готовий прибуток, і тільки через жадібність свою створили «тіньову» економіку, котра «обдирає» і працюючих, і пенсіонерів. Чорний найм, без легальної оплати, в таких розмірах можливий лише в тому разі, коли є змова між кримінальним бізнесом і державою. І припинити цю змову можна лише одним способом — націоналізувати основні засоби виробництва базових галузей промисловості, горілки, тютюну. Тоді «тіньова» економіка зникне і бюджет збільшиться в кілька разів, а пенсіонери будуть забезпечені не на мінімальному прожитковому рівні, а як цивілізовані люди, на рівні 70—80 відсотків від своїх зарплат.

Узаконений порядок пенсійного забезпечення через Пенсійний фонд не враховує й тієї обставини, що всі багатства України у вигляді корисних копалин, землі, річок, морів, які дала Україні природа, належать кожному громадянинові країни. І кожен повинен одержувати з цих багатств свою частку. Залізна руда, вугілля, марганець, уран, золото, нафта, газ тощо належать не тим, хто їх добуває й переробляє, а всьому народові України. І це має позначатися на розмірах пенсій, стипендій, зарплат, матеріальної допомоги нужденних категорій громадян.

Настав час ураховувати цю обставину, досить обманювати людей, не доплачуючи їм законно ними зароблене, що належить їм. Держава повинна всім своїм надбанням надати достатні матеріальні кошти на життя тим поколінням, які своєю працею створили весь нинішній капітал (основні засоби виробництва) України. А Пенсійний фонд може працювати лише на добровільних засадах. Хто бажає отримувати додаткову пенсію, нехай відраховує до Пенсійного фонду й отримує дві пенсії.

Нинішня Конституція країни проголосила Україну соціальною, правовою і демократичною державою. Тільки що ж у цій державі соціального, якщо освіта платна, медицина платна, пенсії, стипендії мізерні, навіть армія напівголодна, напівводягнена, напівнавчена. Безробіття та її брат кримінал — ось візитна картка соціальної України. Я знаю, що багато соціальних реформ проводять в Україні на вимогу Міжнародного валютного фонду (МВФ), але далеко не у всіх країнах МВФ вдається нав'язати англосаксонські соціальні порядки. Візьміть Іспанію, там не дозволяють зачіпати державну пенсійну систему, хоча фонди пенсійні є, якими послуговується добровільно хто хоче. І за диктатора Франко іспанці жили в державі із сильними соціальними гарантіями. Мене дивує, чому відмова від пенсій з державного бюджету не викликає протесту в лівої опозиції, у церкви, нарешті. Адже це не по-людськи — залишити старих вимирати в умовах жорстокого ринку. Не менш нелюдяно змушувати працюючих громадян країни годувати старих, тоді як нувориші-капіталісти, отримують величезні прибутки з капіталу, ними не заробленого.

От капіталісти й повинні годувати старих, якщо взяли собі у власність основні засоби виробництва країни. І годувати на гідному рівні споживання, без будь-яких орієнтирів на прожитковий мінімум.

Отже, загальний висновок: виходячи із принципу соціальної справедливості, пенсійне забезпечення громадян України повинно мати своїм джерелом не тільки Пенсійний фонд, а й амортизаційні відрахування з усіх основних фондів виробництва, від всієї інфраструктури країни, в якій упредметнена праця минулих поколінь; цим джерелом повинна бути й державна рента на всі природні ресурси країни, враховуючи те, що кожен громадянин України має право на свою частину її природних багатств; джерелом пенсійного забезпечення повинна бути й «тіньова» економіка через конфіскацію майна «тіньовиків» з урахуванням карного переслідування суб'єктів цієї економіки; також джерелом підвищення пенсій повинні стати високі зарплати працюючих з підвищенням частки зарплати в собівартості продукції. Усе це лежить в основі обгрунтування необхідності того висновку, що пенсійне забезпечення громадян України має фінансуватися з державного бюджету країни як окрема стаття бюджету.

Розмір пенсійного забезпечення не може залежати від сфери діяльності громадян — це соціальна дискримінація: і державні службовці, і громадяни інших сфер діяльності повинні отримувати однаковий відсоток пенсії від зарплати. Натомість це не унеможливлює того, що пенсії можуть відрізнятися розміром залежно від умов праці, стажу та інших чинників.

Немає сумніву, що всі уряди в Україні протягом ось уже 18 років — це уряди, що виражають інтереси породженого реформами класу великих приватних власників. А тому уряд відмовляється платити народу за справедливими і законними рахунками соціальної держави. Капітал не бажає платити, він бажає безмірно збагачуватися. А народ покірно терпить це мерзенне, обурливе неподобство тільки тому, що в нього немає захисника, а сам він не може організуватися. Але так буде не завжди. Народ народить своїх захисників...

Василь СІРЕНКО,
доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік АпрНУ, головний науковий співробітник Інституту держави і права НАН України.

Головне — прожили чесно й добре

Майже шістдесят років нинішні пенсіонерки Тамара Дьяченко та Марія Кудінова дружать.

18-річними дівчатами вони прийшли працювати на шахту імені 17 партз'їзду в Шахтарському районі Донецької області. Там познайомилися зі своїми чоловіками. Жили, трудилися, разом і у свята, і в горі.

— А як прожити поодинці, — каже Тамара Дьяченко. — Чоловіків поховали. Пенсія до 800 гривень не доходить. Добре, що ще шахта вугілля безплатно привозить. За зиму шість тонн іде.

— А ціни які на продукти, — додає Марія Кудінова. — За трилітрову банку молока — 24 гривні, за цукор — більше 10. Свого підсобного господарства немає. От і бігаємо одна до одної в гості. Та ми й не скаржимося на життя. Головне, що прожили його чесно і добре.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 48, ст. 483; із змінами, внесеними Законом України від 15 грудня 2009 року № 1759-VI) такі зміни:

1. Текст статті 1 викласти в такій редакції:

«1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

дозвільна система у сфері господарської діяльності — сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру;

дозвільні органи — органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону видавати документи дозвільного характеру;

документ дозвільного характеру — дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ, який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності;

місцеві дозвільні органи — міські ради міст обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення (їх виконавчі органи), районні та районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації, Севастопольська міська державна адміністрація, територіальні (місцеві) органи центральних органів виконавчої влади, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону від свого імені проводити чи залучатися до проведення експертизи та обстеження об'єктів, на які видається документ дозвільного характеру, видавати документи дозвільного характеру у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

об'єкт, на який видається документ дозвільного характеру (далі — об'єкт), — природні ресурси, земельна ділянка, ґрунтовий покрив земельних ділянок, споруда, будівля, приміщення, устаткування, обладнання та механізми, що вводяться в експлуатацію або проектуються, окрема операція, господарська діяльність певного виду, робота та послуга, а також документи, які використовуються суб'єктом господарювання у процесі проходження погоджувальної (дозвільної) процедури (проектна документація на будівництво об'єктів, землевпорядна документація, містобудівна документація, гірничий відвід);

декларація відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства (далі — декларація) — документ, яким суб'єкт господарювання повідомляє державного адміністратора або представника відповідного дозвільного органу про відповідність своєї матеріально-технічної бази вимогам законодавства. У такий спосіб суб'єкт господарювання набуває права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності без отримання документа дозвільного характеру.

Форма повідомлення державного адміністратора або відповідного дозвільного органу про відповідність матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства встановлюється Кабінетом Міністрів України;

принцип мовчазної згоди — принцип, згідно з яким суб'єкт господарювання набуває право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності без отримання відповідного документа дозвільного характеру, за умови якщо суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою подано в установленому порядку заяву та документи в повному обсязі, але у встановлений законом строк документ дозвільного характеру або рішення про відмову у його видачі не видано або не направлено;

принцип організаційної єдності — принцип, згідно з яким видача документів дозвільного характеру (переоформлення, видача дублікатів, анулювання) суб'єктам господарювання здійснюється в дозвільному центрі шляхом взаємодії представників дозвільних органів, що забезпечується державним адміністратором у порядку, встановленому цим Законом;

дозвільна (погоджувальна) процедура — сукупність дій, що здійснюються суб'єктами господарювання, державними адміністраторами та дозвільними органами під час проведення погодження (розгляду), оформлення, надання висновків тощо, які передують отриманню документа дозвільного характеру;

дозвільний центр — робочий орган відповідної міської ради міста обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення (її виконавчого органу), районної та районної у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації, в якому представники місцевих дозвільних органів та державний адміністратор діють за принципом організаційної єдності щодо видачі документів дозвільного характеру, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання документів дозвільного характеру».

2. Текст статті 2 викласти в такій редакції:

«1. Дія цього Закону поширюється на дозвільні органи, державних адміністраторів, уповноважений орган та суб'єктів господарювання, які мають намір провадити або провадять господарську діяльність.

2. Дія цього Закону не поширюється на відносини у сфері ліцензування господарської діяльності (крім відносин щодо видачі документів дозвільного характеру, необхідних для отримання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності), державного експортного контролю, державного регулювання ринків фінансових послуг, охорони державної таємниці (провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею), захисту економічної конкуренції, а також на дозвільну систему, що поширюється на операції зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими матеріалами і речовинами, сильнодіючими отруйними речовинами, дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії.

3. Видача ветеринарних документів здійснюється відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених законами України «Про ветеринарну медицину» і «Про безпечність та якість харчових продуктів».

Видача, анулювання та поновлення сертифікатів суб'єкта оціночної діяльності здійснюються відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

3. Текст статті 4 викласти в такій редакції:

«1. Виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються:

необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види;

дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру;

платність або безоплатність видачі (переоформлення, видачі дубліката, анулювання) документа дозвільного характеру;

строк видачі або надання письмового повідомлення про відмову у видачі документа дозвільного характеру;

вичерпний перелік підстав для відмови у видачі, переоформленні, видачі дубліката, анулюванні документа дозвільного характеру;

строк дії документа дозвільного характеру або необмеженість строку дії такого документа;

можливість набуття права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності на підставі декларації.

2. Видача документів дозвільного характеру місцевими дозвільними органами здійснюється за принципом організаційної єдності в дозвільному центрі, роботу якого координує державний адміністратор, у порядку, встановленому цим Законом.

3. Суб'єкт господарювання має право вибору способу одержання документів дозвільного характеру:

безпосередньо за зверненням до державного адміністратора;

за зверненням до представників відповідних місцевих дозвільних органів, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в дозвільному центрі за принципом організаційної єдності.

Усі заяви щодо видачі документів дозвільного характеру та видача документів дозвільного характеру підлягають обов'язковій реєстрації державним адміністратором».

4. Доповнити статтею 4[1] такого змісту:

«Стаття 4[1]. Основні вимоги до порядку видачі документів дозвільного характеру або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання документів дозвільного характеру

1. Порядок видачі документів дозвільного характеру або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними (місцевими) органами встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням відповідного дозвільного органу, погодженим з уповноваженим органом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Порядок видачі документів дозвільного характеру або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання, видача або відмова у видачі яких законами України віднесена до повноважень органів місцевого самоврядування, встановлюється їх рішенням за погодженням з територіальними (місцевими) органами центральних органів виконавчої влади, що здійснюють регулювання у відповідній сфері, та територіальними органами уповноваженого органу, а у випадках, передбачених законом, — на підставі типових порядків, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Такі порядки мають передбачати, зокрема, вичерпний перелік документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру.

Строк видачі документів дозвільного характеру становить десять робочих днів, якщо інше не встановлено законом.

Видача документів дозвільного характеру, необхідність видачі яких встановлюється міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, здійснюється в порядку, передбаченому цими міжнародними договорами.

2. Розмір тарифів, у тому числі їх граничні розміри, на проведення дозвільними органами експертиз та обстежень або інших наукових і технічних оцінок, які є підставою для видачі документів дозвільного характеру, затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не встановлено законом.

Розмір тарифів на проведення суб'єктами господарювання експертиз та обстежень або інших наукових і технічних оцінок, які є підставою для видачі документів дозвільного характеру, не може перевищувати граничних розмірів тарифів, установлених для дозвільних органів.

3. Перелік певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності, які можуть здійснюватися на підставі подання декларації, встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням відповідного дозвільного органу, погодженим з уповноваженим органом.

4. У разі надання на підставі договору оренди чи інших договорів у тимчасове користування приміщень та обладнання за умови збереження виду діяльності і стану цих приміщень та обладнання від орендаря або іншого користувача не вимагається отримання документа дозвільного характеру на їх використання (експлуатацію), крім потенційно небезпечних об'єктів та в разі експлуатації машин, механізмів, устаткування (далі — устаткування) підвищеної небезпеки, якщо інше не встановлено законом.

Відповідальність за використання (експлуатацію) приміщень та обладнання покладається на особу, визначену відповідним договором.

5. Підставами для відмови у видачі документа дозвільного характеру є:

подання суб'єктом господарювання неповного пакета документів, необхідних для одержання документа дозвільного характеру, згідно із встановленим вичерпним переліком;

виявлення в документах, поданих суб'єктом господарювання, недостовірних відомостей;

негативний висновок за результатами проведених експертиз та обстежень або інших наукових і технічних оцінок, необхідних для видачі документа дозвільного характеру.

Законом можуть встановлюватися інші підстави для відмови у видачі документа дозвільного характеру.

Відмова у видачі документа дозвільного характеру за підставами, не передбаченими законами, не допускається.

Письмове повідомлення дозвільного органу про відмову у видачі документа дозвільного характеру надається суб'єкту господарювання особисто або надсилається поштовим відправленням з описом вкладення із зазначенням передбачених законом підстав для такої відмови у строк, встановлений для видачі документа дозвільного характеру.

У разі усунення суб'єктом господарювання причин, що стали підставою для відмови у видачі документа дозвільного характеру, повторний розгляд документів здійснюється дозвільним органом у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви суб'єкта господарювання, документів, необхідних для видачі документа дозвільного характеру, і документів, які засвідчують усунення причин, що стали підставою для відмови у видачі документа дозвільного характеру.

При повторному розгляді документів не допускається відмова у видачі документа дозвільного характеру з причин, раніше не зазначених у письмовому повідомленні заявнику (за винятком неусунення чи усунення не в повному обсязі заявником причин, що стали підставою для попередньої відмови).

6. У разі якщо у встановлений законом строк суб'єкту господарювання не видано або не направлено документ дозвільного характеру або рішення про відмову у його видачі, то через десять робочих днів з дня закінчення встановленого строку для видачі або відмови у видачі документа дозвільного характеру суб'єкт господарювання має право провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності. Копія заяви (опису прийнятих документів) з відміткою про дату їх прийняття є підтвердженням подачі заяви та документів адміністратору або дозвільному органу.

Днем видачі документа дозвільного характеру вважається останній день строку розгляду заяви дозвільним органом, передбаченого законом.

7. Підставами для анулювання документа дозвільного характеру є:

звернення суб'єкта господарювання із заявою про анулювання документа дозвільного характеру;

припинення юридичної особи (злиття, приєднання, поділ, перетворення або ліквідація);

припинення підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця;

встановлення факту надання в заяві та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації.

Законом можуть встановлюватися інші підстави для анулювання документів дозвільного характеру.

Рішення про анулювання документа дозвільного характеру надсилається суб'єкту господарювання поштовим відправленням з описом вкладення не пізніше п'яти робочих днів з дня прийняття (винесення) рішення, якщо інше не передбачено законом.

Дія документа дозвільного характеру припиняється через десять робочих днів з дня прийняття (винесення) рішення про анулювання такого документа, якщо інше не передбачено законом.

Рішення дозвільного органу про анулювання документа дозвільного характеру може бути оскаржено в суді.

Анулювання документа дозвільного характеру з підстав, не встановлених законом, що регулює відносини, пов'язані з одержанням документа дозвільного характеру, є підставою для визнання такого документа дозвільного характеру анульованим безпідставно.

У цьому разі документ дозвільного характеру підлягає поновленню. Поновлення документа дозвільного характеру відбувається шляхом здійснення відповідного запису в реєстрі документів дозвільного характеру та повернення суб'єкту господарювання безпідставно анульованого документа дозвільного характеру.

Якщо безпідставно анульований документ дозвільного характеру знаходиться у суб'єкта господарювання, поновлення його дії відбувається лише за здійсненням відповідного запису в реєстрі документів дозвільного характеру та направленням дозвільним органом письмового повідомлення про поновлення безпідставно анульованого документа дозвільного характеру.

У разі знищення дозвільним органом або суб'єктом господарювання безпідставно анульованого документа дозвільного характеру дозвільний орган видає суб'єкту господарювання новий документ дозвільного характеру.

Строк дії безпідставно анульованого документа дозвільного характеру подовжується на строк, протягом якого такий документ дозвільного характеру вважався анульованим.

Днем поновлення безпідставно анульованого документа дозвільного характеру є день внесення відповідного запису до реєстру документів дозвільного характеру.

8. Підставами для переоформлення документа дозвільного характеру є:

зміна найменування суб'єкта господарювання — юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи — підприємця;

зміна місцезнаходження суб'єкта господарювання.

Законом можуть бути встановлені інші підстави для переоформлення документів дозвільного характеру.

У разі виникнення підстав для переоформлення документа дозвільного характеру суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня настання таких підстав подати дозвільному органу або державному адміністратору заяву про переоформлення документа дозвільного характеру разом з документом дозвільного характеру, що підлягає переоформленню, і відповідний документ, що підтверджує зазначені зміни (виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців).

Дозвільний орган протягом двох робочих днів з дня одержання заяви про переоформлення документа дозвільного

характеру та документів, що додаються до неї, зобов'язаний видати переоформлений на новому бланку документ дозвільного характеру з урахуванням змін, зазначених у заяві про переоформлення документа дозвільного характеру.

Одночасно з переоформленим на новому бланку документом дозвільного характеру дозвільний орган на вимогу суб'єкта господарювання видає останньому безоплатно засвідчену ним копію такого документа дозвільного характеру.

У разі переоформлення документа дозвільного характеру дозвільний орган не пізніше наступного робочого дня з дня переоформлення документа дозвільного характеру приймає рішення про визнання недійсним документа дозвільного характеру, що був переоформлений, з внесенням відповідних змін до реєстру документів дозвільного характеру.

Строк дії переоформленого документа дозвільного характеру не може перевищувати строк дії, зазначений у документі дозвільного характеру, що переоформлявся.

За переоформлення документа дозвільного характеру у випадках, передбачених законом, справляється плата, розмір якої затверджується Кабінетом Міністрів України.

Не переоформлений в установлений строк документ дозвільного характеру є недійсним.

9. Підставами для видачі дубліката документа дозвільного характеру є:

втрата документа дозвільного характеру;

пошкодження документа дозвільного характеру.

У разі втрати документа дозвільного характеру суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня настання такої підстави подати дозвільному органу або державному адміністратору заяву про видачу дубліката документа дозвільного характеру.

Законом можуть бути встановлені інші підстави для видачі дубліката документа дозвільного характеру.

У разі якщо бланк документа дозвільного характеру непридатний для використання внаслідок його пошкодження, суб'єкт господарювання подає дозвільному органу заяву про видачу дубліката документа дозвільного характеру та непридатний для використання документ дозвільного характеру.

Строк дії дубліката документа дозвільного характеру не може перевищувати строку дії, зазначеного у втраченому або пошкодженому документі дозвільного характеру.

Суб'єкт господарювання, який подав заяву та відповідні документи для видачі дубліката документа дозвільного характеру замість втраченого або пошкодженого, провадить свою діяльність на підставі копії заяви про видачу дубліката документа дозвільного характеру, зареєстрованої дозвільним органом або державним адміністратором.

Дозвільний орган зобов'язаний протягом двох робочих днів з дня одержання заяви про видачу дубліката документа дозвільного характеру надати заявникові або державному адміністратору дублікат документа дозвільного характеру замість втраченого або пошкодженого.

У разі видачі дубліката документа дозвільного характеру замість втраченого або пошкодженого дозвільний орган не пізніше наступного робочого дня з дня видачі дубліката документа дозвільного характеру приймає рішення про визнання недійсним документа дозвільного характеру, що був втрачений або пошкоджений, із внесенням відповідних змін до реєстру документів дозвільного характеру.

За видачу дубліката документа дозвільного характеру у випадках, передбачених законом, справляється плата, розмір якої затверджується Кабінетом Міністрів України.

10. Зупинення розгляду документів, поданих для отримання документа дозвільного характеру, можливе за бажанням суб'єкта господарювання шляхом письмового повідомлення про це дозвільного органу або державного адміністратора. У разі якщо на день подання повідомлення було проведено експертизу, обстеження або інші наукові та технічні оцінки, необхідні для видачі документа дозвільного характеру, суб'єкт господарювання відшкодовує відповідні витрати, пов'язані з їх проведенням.

У разі розгляду судом справи щодо об'єкта, на який видається документ дозвільного характеру, розгляд документів, поданих для його отримання, зупиняється до винесення судом відповідного рішення.

Дозвільні органи поновлюють розгляд документів після усунення обставин, що зумовили його зупинення.

Перебіг строку розгляду документів, поданих для отримання документа дозвільного характеру, зупиняється з дня зупинення розгляду таких документів. З дня поновлення такого розгляду перебіг строку розгляду документів продовжується.

Про зупинення та поновлення дозвільними органами розгляду документів, поданих для отримання документа дозвільного характеру, повідомляється заявнику і державному адміністратору.

11. Основні вимоги до порядку видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання документів дозвільного характеру поширюються на всі документи дозвільного характеру, у тому числі на дозвільні (погоджувальні) процедури, якщо інше не встановлено законом.

12. Територіальні (місцеві) органи центральних органів виконавчої влади в областях та Автономній Республіці Крим за згодою голів міських рад міст, що є обласними центрами, забезпечують видачу документів дозвільного характеру через дозвільні центри цих міських рад».

5. У статті 5:

частини першу — третю викласти в такій редакції:

«1. Державний адміністратор — посадова особа міської ради міст обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення (їх виконавчих органів), районних та районних у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації, яка організовує видачу суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру та забезпечує взаємодію місцевих дозвільних органів.

Державний адміністратор призначається на посаду та звільняється з посади міським головою, головою районної, районної у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації за погодженням з уповноваженим органом.

Державний адміністратор підпорядковується безпосередньо міському голові, голові районної, районної у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації.

2. Кількість державних адміністраторів визначається рішенням відповідної міської ради, районної та районної у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації.

3. Державний адміністратор повинен мати вищу освіту та стаж роботи на державній службі або в органах місцевого самоврядування не менше трьох років чи стаж роботи в інших сферах управління не менше чотирьох років»;

у частині четвертій:

в абзаці шостому слова «на який видається документ дозвільного характеру» виключити;

доповнити абзацами одинадцятим — чотирнадцятим такого змісту:

«ведення в мережі Інтернет веб-сторінки, що містить інформацію, необхідну для отримання документів дозвільного характеру;

координація діяльності дозвільного центру;

видача довідок з реєстру документів дозвільного характеру;

складання протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом»;

частини п'яту, восьму та дев'яту викласти в такій редакції:

«5. Державний адміністратор має право:

безоплатно одержувати від дозвільних органів інформацію, пов'язану з видачею документів дозвільного характеру, крім інформації, що становить державну таємницю. Дозвільний орган зобов'язаний надавати таку інформацію державному адміністратору протягом трьох робочих днів з дня отримання відповідного запиту;

порушувати клопотання до міського голови відповідної міської ради міста обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення, голови районної, районної у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації щодо вжиття заходів у частині забезпечення роботи дозвільних центрів;

відмовити у прийнятті заяви на одержання документа дозвільного характеру та документів, що додаються до неї, у разі подання суб'єктом господарювання документів, необхідних для одержання документа дозвільного характеру, не в повному обсязі з наданням обґрунтованої відповіді (у разі отримання документів поштою — письмово повідомити заявника)»;

«8. Положення про державного адміністратора та порядок взаємодії місцевих дозвільних органів, державного адміністратора, суб'єкта господарювання та територіального органу уповноваженого органу в містах обласного та республіканського Автономної Республіки Крим значення затверджуються відповідною міською радою (її виконавчим органом) відповідно до типового положення, передбаченого частиною сьомою цієї статті, за погодженням з територіальним органом уповноваженого органу.

9. Положення про державного адміністратора та порядок взаємодії місцевих дозвільних органів, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в дозвільному центрі, затверджуються відповідною міською радою (її виконавчим органом), районною, районною в містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, Севастопольською міською державною адміністрацією на підставі типового положення, передбаченого частиною сьомою цієї статті, за погодженням з територіальним органом уповноваженого органу»;

доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. Міські ради міст обласного та республіканського Автономної Республіки Крим значення (їх виконавчі органи), районні та районні у містах Києві і Севастополі державні адміністрації, Севастопольська міська державна адміністрація створюють дозвільні центри і здійснюють організаційне та матеріально-технічне забезпечення дозвільного центру і державного адміністратора.

У разі якщо кількість державних адміністраторів становить три і більше осіб, для організаційного та матеріально-технічного забезпечення їх роботи створюється відповідний структурний підрозділ (відділ, сектор) міської ради (виконавчого органу) або районної, районної в містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, Севастопольської міської державної адміністрації».

6. Статті 6 та 7 викласти в такій редакції:

«Стаття 6. Реєстр документів дозвільного характеру

1. Реєстр документів дозвільного характеру (далі — Реєстр) — єдина автоматизована загальнодержавна система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання відомостей про видачу документів дозвільного характеру, відмову в їх видачі, переоформлення, видачу дублікатів, анулювання.

2. Реєстр ведуть державні адміністратори та дозвільні органи (центральні органи виконавчої влади).

3. Інформація, що міститься в Реєстрі, є відкритою.

За видачу довідок з Реєстру справляється плата в розмірі двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кошти, одержані за видачу довідки з Реєстру, спрямовуються на фінансування видатків, пов'язаних з його веденням, відповідно до закону.

Органи державної влади звільняються від плати за видачу довідки з Реєстру за їх запитом, у разі якщо такий запит подається у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом.

4. Довідка з Реєстру видається на бланках суворої звітності, форма яких затверджується уповноваженим органом.

5. Інформація, що міститься в Реєстрі, може використовуватися в інших загальнодержавних реєстрах, розпорядником яких є центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері підприємництва, у визначеному законодавством порядку.

6. Порядок формування, ведення та користування Реєстром визначається уповноваженим органом, який є його розпорядником.

Стаття 7. Порядок видачі місцевими дозвільними органами документів дозвільного характеру

1. Видача документів дозвільного характеру місцевими дозвільними органами здійснюється в дозвільному центрі державним адміністратором або представником місцевого дозвільного органу за принципом організаційної єдності.

2. Суб'єкт господарювання або уповноважена ним особа подає державному адміністратору чи представнику відповідного місцевого дозвільного органу, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в дозвільному центрі, заяву, форма якої затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням уповноваженого органу та за погодженням з дозвільними органами.

3. До заяви додаються:

витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;

документи, необхідні для видачі документа дозвільного характеру, передбачені законодавством, яким регулюються відносини щодо одержання такого документа.

Документами, необхідними для видачі документа дозвільного характеру, можуть визначатися документи, що безпосередньо пов'язані з підтвердженням можливості суб'єкта господарювання провадити певні дії щодо здійснення господарської діяльності або види господарської діяльності.

Заява та документи, що додаються до неї, подаються в одному примірнику особисто суб'єктом господарювання (керівником юридичної особи, фізичною особою — підприємцем) або уповноваженою ним особою.

Заява та документи, що додаються до неї, можуть бути надіслані рекомендованим листом з описом вкладення, при цьому підпис заявника (фізичної особи — підприємця) та уповноваженої ним особи засвідчується нотаріально.

4. Державний адміністратор перевіряє документи, що посвідчують особу заявника, та реєструє заяву і документи, що додаються до неї, в журналі, який ведеться за формою, встановленою уповноваженим органом.

Заява та документи, що додаються до неї, приймаються за описом, копія якого негайно видається (направляється) заявнику з відміткою про дату та номер їх реєстрації.

5. Забороняється вимагати від заявника для одержання документа дозвільного характеру документи, не передбачені законодавством.

6. Заявник несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначених у заяві та документах, що додаються до неї.

7. Державний адміністратор після надходження заяви та документів, що додаються до неї, формує дозвільну справу, у якій зберігаються копія заяви на отримання відповідного документа дозвільного характеру, опис документів, що додаються до неї (у тому числі копія документа, що підтверджує внесення плати за видачу документа дозвільного характеру, якщо така плата передбачена законом), а також копії документів дозвільного характеру або копії повідомлень місцевих дозвільних органів про відмову у видачі документів дозвільного характеру, копії рішень дозвільних органів з відповідних питань.

Державний адміністратор несе відповідальність за зберігання дозвільної справи згідно із законом.

8. Заява та документи, що додаються до неї, передаються державним адміністратором до місцевих дозвільних органів у день реєстрації заяви або протягом наступного робочого дня.

9. Місцеві дозвільні органи протягом не більше ніж десять робочих днів з дня одержання від державного адміністратора або безпосередньо від суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи в дозвільному центрі заяви та документів, що додаються до неї, якщо інше не передбачено законом, оформлюють відповідний документ дозвільного характеру або письмове повідомлення суб'єкту господарювання про відмову у видачі документа дозвільного характеру та передають протягом одного робочого дня відповідні документи (письмове повідомлення) державному адміністратору або суб'єкту господарювання.

У письмовому повідомленні про відмову у видачі документа дозвільного характеру зазначаються передбачені законом підстави для такої відмови.

10. Державний адміністратор не пізніше наступного робочого дня з дня отримання від місцевого дозвільного органу відповідного документа дозвільного характеру (письмового повідомлення про відмову у видачі документа дозвільного характеру) повідомляє суб'єкта господарювання про час та місце видачі документа дозвільного характеру або письмової відмови у видачі документа дозвільного характеру. У разі якщо законом передбачено внесення плати за видачу документа дозвільного характеру, державний адміністратор зобов'язаний повідомити про це суб'єкта господарювання.

Факт отримання документа дозвільного характеру засвідчується особистим підписом керівника юридичної особи, фізичної особи — підприємця або уповноваженої ним особи при пред'явленні документа, що засвідчує його особу, та документа про внесення плати за його видачу, якщо така плата передбачена законом.

Державний адміністратор не пізніше наступного дня з дня отримання документа, що засвідчує внесення плати за його видачу, передає такий документ відповідному місцевому дозвільному органу. Копія цього документа залишається у державного адміністратора.

11. Письмове повідомлення місцевого дозвільного органу про відмову у видачі документа дозвільного характеру видається суб'єкту господарювання або уповноваженій ним особі під підпис про одержання.

У разі нез'явлення суб'єкта господарювання або уповноваженої ним особи для одержання письмового повідомлення про відмову у видачі документа дозвільного характеру протягом двох робочих днів з дня закінчення встановленого законом строку розгляду заяви про видачу документа дозвільного характеру та документів, що додаються до неї, державний адміністратор направляє письмове повідомлення місцевого дозвільного органу про відмову у видачі документа дозвільного характеру суб'єкту господарювання поштовим відправленням з описом вкладення».

7. У тексті Закону слово «адміністратор» в усіх відмінках і числах замінити відповідно словами «державний адміністратор» у відповідному відмінку та числі.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 квітня 2010 року.

2. Кабінету Міністрів України:

1) у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:

підготувати і в установленому порядку внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення до законів України змін, що випливають із цього Закону;

затвердити перелік певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності, які можуть здійснюватися за декларацією відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом і ввести їх у дію в день набрання чинності цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) до 1 січня 2011 року розробити і подати до Верховної Ради України пропозиції щодо порядку видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання документів дозвільного характеру виключно через державного адміністратора в дозвільному центрі.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
11 лютого 2010 року.
№ 1869-VI.

Отримавши викуп, сомалійські пірати звільнили суховантаж «Навіос Апполон», який вони захопили два місяці тому *(Укрінформ)*

Міжнародний Гаазький трибунал із військових злочинів у колишній Югославії учора відновив судове засідання у справі проти лідера боснійських сербів Радована Караджича *(Бі–Бі–Сі)*

П'ятнадцять років на службі людям

Кримська дирекція «Укрпошти» відзначила п'ятнадцятиріччя від дня створення. В її складі сьогодні сім центрів поштового зв'язку. Міста й села автономії обслуговують більше 500 стаціонарних і пересувних відділень. У дирекції працює майже 4500 співробітників.

Кримська пошта перетворилася на сучасне підприємство. У центрах функціонує сітьова версія системи автоматичного бухгалтерського обліку, працюють автоматизовані системи фінансового управління, реєстрації й контролю за проходженням кореспонденції із застосуванням штрих-коду, що дало змогу підняти якість послуг, надаваних населенню.

Електронна пошта зв'язує дирекцію з усіма структурними підрозділами. Всі служби й відділи мають свою електронну адресу, завдяки чому підвищено оперативність одержання службової інформації. Кримчани мають можливість у центрах зв'язку користуватися послугами Інтернету.

Електронні перекази приймаються в усіх сільських і міських об'єктах зв'язку — в будь-який населений пункт України та інших країн. До місця призначення вони приходять протягом трьох годин.

Директор кримської дирекції «Укрпошти» Олександр Сосін **(на знімку)** на врочистих зборах, присвячених ювілеєві, розповів, що працівники підприємства щороку обробляють більше 9 млн. листів і бандеролей, близько 700 тисяч посилок, одержують і видають майже 2 млн. грошових переказів та 4 млн. пенсій і грошової допомоги, розповсюджують більше 100 млн. періодичних видань передплатою й у роздріб.

Кримська дирекція досягла значних успіхів за багатьма показниками. За підсумками роботи в 2009 році кримські поштовики посіли друге місце в Україні серед профільних організацій. Кращими за професією стали начальник відділу зв'язку міста Джанкоя Ірина Маєвська, сільські листоноші Клавдія Крупеницька, Решат Ахметов та інші.

У день народження ювілярам було сказано багато теплих слів, вручено подарунки й відзнаки.

Георгій ВЕРВЕС.
Фото автора.

У передчутті бурхливої води,

або Лютневі спостереження за політичними плавзасобами

БАЛАНС МІСЯЦЯ

* Післявиборна повінь перейшла в парламентське русло — про дамби, як урядові гарантії.

* Секретаріат Президента Віктора Ющенка оцінив минулорічні втрати економіки в 60 мільярдів гривень — про кризу нашим коштом.

* ВАТ «Укртелеком» попросило відстрочки платежів за зовнішнім боргом — про монополістів, які плачуть.

Велика вода, як політика

Не скажу точно ким і коли, але було сказано: велика політика — це велика вода. Під знаком води й політики сплив місяць, у якій проголошено главою держави Віктора Януковича.

Я — про воду, бо з минулого ніби повернулися закарпатські повені, спричинені стрімким наближенням весни та браком надійного протипаводкового захисту в басейнах річок. Природа знову помстилася за те, що добра третина міст, як твердить Рахункова палата, не мала на цей момент власної програми з протидії ймовірному підтопленню. За деякими даними, площа, яка стабільно підлягає підтопленню, уже сягає 27 відсотків території країни. А хто скаже, скільки збитків завдала велика вода в лютому? Ніхто. По-перше, не знайдеш відповідального серед міністерств і відомств, по-друге, держпрограма з протипаводкового захисту фінансується через пень колоду (і в ній багато води), по-третє, вона — у рекордсменах використання коштів не за призначенням. Із майже чотирьох мільярдів гривень на боротьбу з повенями 2008—2009 років 1,2 мільярда гривень витратили, м'яко кажучи, не по ділу. А почитати про спорудження дамб і створення гідропостів, то все сказано по ділу.

Так само вряди-годи правильні слова говорили про запобігання техногенній катастрофі на території Калуського заводу на Івано-Франківщині. Вона дала про себе знати провалями й токсичними відходами до такої міри виразно, що законодавці оголосили Калуш зоною екологічного лиха. Фактично в Калуші ми стоїмо перед загрозою отруєння води вже не перший рік. Убезпечити людей і довкілля від техногенної катастрофи завжди заважали політичні або економічні резони — небажання одного уряду перейняти на себе бюджетні зобов'язання іншого, потреба зберегти виробництво калійних добрив, абощо. Фігурально кажучи, політична система й дренажна дотичні вже тому, що за інавгурацією новообраного Президента Віктора Януковича спостерігали й у Калуші, й у Миколаєві, й у Луганську, де велика вода підмочила репутацію не одного уряду, не одного глави держави.

Лютнева вода не заспокоювала, бо команда Віктора Януковича прагнула не залишити мокрого місця на уряді Юлії Тимошенко. Передчуття ще більш бурхливої води не зникало, бо законних підстав для цього явно бракувало. Якби на виборах перемогла з незначною перевагою вона, все сталося б навпаки, адже коаліційний плавзасіб один, а резони в опонентів — споріднені. Наведу тільки один приклад. Підтримка її фракцією в парламенті законопроекту «Про здійснення державних закупівель» навіть теоретично не запобігає корупції, а прагнули ж нібито, щоб він запобігав на практиці. Фракція Партії регіонів також забуває про боротьбу з корупцією в сесійній залі. І не тільки про це.

Бюджетні проблеми, з якими доведеться мати справу цього року, вже спонукали фракцію новообраного Президента переосмислювати заявлений на 2010 рік рівень підвищення соціальних стандартів. Бо, кажуть, треба вишукати додатково близько 70 мільярдів гривень. Це більше за річний обсяг держзакупівель і майже стільки, як економіка втратила в кризовий минулий рік.

Обвал реального сектору

Точніше, перед тим, як піти з Банкової, порахували в секретаріаті колишнього Президента Віктора Ющенка. В оприлюдненому матеріалі «Оцінка поточних тенденцій економічного розвитку України» зазначається, що реальне падіння ВВП торік становило 14 відсотків, а номінальне — 6. Виходячи з цього, економіка втратила 60 мільярдів гривень. Криза — це війна, з якою без втрат не повертаються. Серед причин «обвалу» в реальному секторі — погіршення ситуації на зовнішніх ринках, уповільнення інвестиційної динаміки, реальне скорочення доходів населення на шість відсотків. Підсумували: реальний дефіцит держбюджету торік сягнув 80 мільярдів гривень. Скільки списати на рахунок непродуктивних урядових і законодавчих рішень, а скільки — на збитковість більш як 41 відсотка підприємств країни, обіцяли з'ясувати політики. Але товкти воду в ступі не означає її прибрати. А якщо прибрати, то очевидно, що найбільшим гальмом подальшого економічного поступу стануть... видатки на обіцяний Президентом новий рівень соціальних стандартів, від якого не відмовитися, і на закупівлю імпортованого газу, чого не уникнути. Звідси випливає, що рік виявиться не менш інфляційний за 2009-й. Зростання споживчих цін нагнітатимуть адміністративно регульовані тарифи на газ, електроенергію, транспортні та житлово-комунальні послуги й харчові продукти, зростання собівартості продукції у виробничій сфері й кредитної активності — в банківській.

Лютий залишив відкритим питання, хто за Президента Віктора Януковича може стати Прем'єр-міністром. Вищесказане свідчить не на користь Сергія Тігіпка або Арсенія Яценюка, які пропонують плисти проти стереотипів і популізму, що може настoрожити інвесторів. Як на мене, більше шансів у Миколи Азарова, який добре знається на командно-адміністративних, випробуваних у минулому, плавзасобах і може розраховувати на 226 «весел». Але навіть якщо партія доручить, а парламент підтримає, то він почне з того, що практикувала Юлія Тимошенко: з ручного управління економічними процесами та недофінансування держпрограм. Дефіцит іншого не залишає. І в Калуші обіцяного фінансування можуть не дочекатися. Прийде новий уряд, то він почне з того, про що вона тільки мріяла: з приватизації, виручка від якої може покривати багатомільярдний дефіцит бюджету; зі встановлення порозуміння з Нацбанком, без чого й боротьба з інфляцією непродуктивна, й покращення фінансового стану банківської системи проблематичне. Нагадаю, найбільші збитки торік припали на фінансову сферу.

А гроші обіцяють подешевшати

Найдошкульніше, звісно, постраждали баланси державних холдингів. Згадайте хоча б, що торік за крок від технічних дефолтів стояли НАК «Нафтогаз України» і Укрзалізниця, а наприкінці звітного місяця відстрочки сплати 75 відсотків чергового платежу за півмільярдним доларовим кредитом від Cretdit Suisse First та Deutsche Bank запросив національний монополіст фіксованого зв'язку «Укртелеком». Виходить, радість про перший прибуток у другому кварталі минулого року після довготривалих збитків була передчасною? Авжеж. І економічна криза не сприяла фінансовому одужанню компанії, і це не збігається з планами тих, хто розраховує на акції компанії. Про реструктуризацію, як порятунок від дефолту, ми ще почуємо від багатьох банків і підприємств. Але очікування корпоративного сектору вже не такі похмурі, як торік. По-перше, відновлення кондицій індустріального сектору відбувається в руслі світових тенденцій. Так, зростання цін на аміак одразу ж спонукало Одеський припортовий завод і концерн «Стирол» поставити до ладу додаткові потужності з його виробництва, збільшив обсяги відвантаження «Дніпроазот». Завдяки пожвавленню ділової активності за підсумками першого кварталу можна очікувати на високі показники від металургійної галузі та суттєвий приріст послуг. По-друге, важко не помітити прагнення Нацбанку підтримати весняне пробудження внутрішнього споживання шляхом здешевлення грошей, про що свідчить згадуваний у пресі намір Володимира Стельмаха знизити облікову ставку до шести відсотків. Нехай за цим може стояти й інше, але це так чи інакше веде до зниження процентних ставок за кредитами, а відтак до збільшення грошей на рахунках суб'єктів господарювання.

Як на мене, ВАТ «Укртелеком» також уникне неприємностей з кредиторами. Реструктуризація боргу може справити негативний вплив на суверенні єврооблігації держави, але не більше. Поза тим, хоч би хто очолював уряд цього року, йому треба зважати на те, що гучні дефолти таких компаній можуть призвести й до ажіотажного попиту на іноземну валюту. А на сьогодні готовність Нацбанку виходити на міжбанківський ринок з інтервенціями й звістка про повернення в країну місії МВФ підводять до думки, що ми закриємо перший квартал офіційним курсом 7,9—8,0 гривень за долар США.

Сергій ВЛАД.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

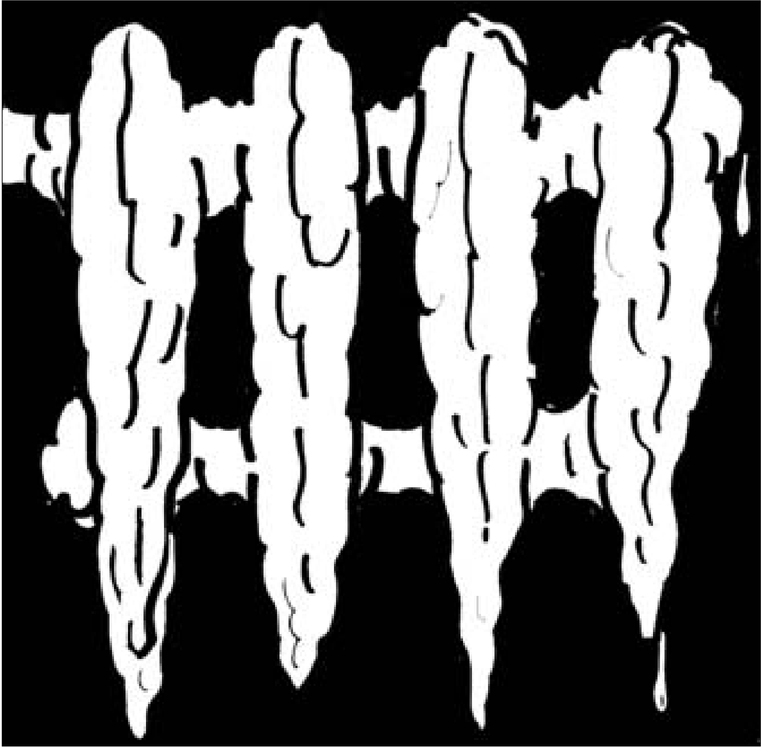

Лютнева вода не заспокоювала, бо команда Віктора Януковича прагнула не залишити мокрого місця на уряді Юлії Тимошенко

Позаду — Брюссель, на черзі — Москва

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Слід зазначити, що перші візити нового Президента мають на меті не так досягти якихось конкретних результатів у двосторонніх відносинах (як-то: підписати певну угоду чи досягти домовленості зі спірних питань), як декларують майбутні пріоритети у закордонній політиці Президента. Тим більше це важливо в Україні, де кандидатуру на пост міністра закордонних справ на затвердження Верховній Раді подає саме глава держави.

Тож перший візит Віктора Януковича до Брюсселя означає, що пріоритетом у зовнішній політиці України залишатиметься європейська інтеграція. На другому місці, судячи з того, що 5 березня Президент України збирається до Москви, стане налагодження відносин з Російською Федерацією. Це підтверджують і заяви нового Президента України. «Для України європейська інтеграція залишається ключовим пріоритетом зовнішньої політики», — наголосив Віктор Янукович у Брюсселі.

Проте не виключено, що зовнішня політика, як це вже бувало в Україні, матиме, так би мовити, офіційну та реальну сторони. І офіційно проголошений курс на євроінтеграцію насправді підмінюватиметься орієнтацією на Білокам'яну. Тим паче, що новий глава держави переконаний, що цього прагнуть і в ЄС: «Європейський Союз не менше, ніж Україна, зацікавлений, щоб ми з Росією відновили партнерські відносини, які будуть впливати на багато соціально-економічних питань, у тому числі — і в Європейському Союзі», — сказав Віктор Янукович на зустрічі з Жозе Мануелем Баррозу.

Віктор Янукович та Жозе Мануель Баррозу.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

Тетяна ПАСОВА.

Від США вимагають звільнити кубинських борців із тероризмом

Учора низка громадських організацій, матері, діти яких лікувалися на Кубі, і просто небайдужі люди пікетували посольства США в Україні. Учасники акції вимагали звільнити п'ятьох кубинських патріотів — борців проти міжнародного тероризму, які вже більше одинадцяти років відбувають ув'язнення в американських тюрмах. Пікетувальники свої аргументи виклали у листі й передали в посольство Сполучених Штатів.

За що ж заарештували цих кубинців, і у чому їх звинуватила американська влада?

П'ятеро кубинців — Рене Гонсалес Сехверерт, Рамон Лабаньйо Саласар, Фернандо Гонсалес Льорт, Герардо Ернандес Нордело й Антоніо Герреро Родрігес 1998 року були звинувачені у шпигунстві. Однак кубинська сторона стверджує, що завдання молодих людей полягало лише у тому, щоб дізнаватися про терористичні акти, що готуються на території Америки, проти Куби й вчасно їм запобігати. Їх заарештували після того, як Куба передала США зведення на 230 сторінках, а також відео- і аудікасети із записом телефонних розмов і агентурною інформацією про терористичні акти проти Куби, які планувалися і скоювалися екстремістськими елементами й організаціями з території штатів. Головні обвинувачення, які були пред'явлені кубинцям, полягали в тому, що вони займалися конспіративною діяльністю й не зареєструвалися як іноземні агенти. А Гавана вважає, що американська влада не бажала співробітничати з кубинською стороною. У підсумку заарештованим були пред'явлені 26 судових обвинувачень. Їх засудили до фантастичних термінів тюремного ув'язнення. Так, Херардо був засуджений до двох строків довічного ув'язнення та 15 років, Рамон — до одного строку довічного ув'язнення й 18 років, Антоніо — до одного строку довічного ув'язнення й 10 років, Фернандо — до 19 років, Рене — до 15 років в'язниці...

Відтоді пройшли засідання трьох апеляційних судів, але «кубинську п'ятірку» так і не помилували. Велику надію кубинці поклали на нового президента Барака Обаму.

М. К.

Центр вивчення іноземних мов буде у Вінниці

Дитячий міжнародний табір та Центр вивчення іноземних мов планують створити у Вінниці. Домовленості про це досягнуто місцевою владою з офіційними представниками Польщі під час відкриття Генерального консульства Республіки Польща у Вінниці.

— Створення таких установ стане ще одним кроком на шляху до євроінтеграції, прикладом вирішення нашими державами одного із спільних проектів, — наголосив голова Вінницької облдержадміністрації Олександр Домбровський під час представлення Генерального консула Кшиштофа Свідерика.

Присутній на урочистостях заступник міністра МЗС Польщі Анджей Кремер повідомив, що польська сторона й надалі розвиватиме і зміцнюватиме співпрацю між нашими державами на регіональному рівні. За його словами, консульські установи відкриють цьогоріч у Севастополі та Івано-Франківську.

Перед тим, як перерізати стрічку при вході до нової дипломатичної установи, гості міста над Бугом, серед яких були також Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Яцек Ключковські, заступник міністра закордонних справ України Валерій Чалий та інші високопосадовці двох держав, поклали квіти до меморіальної дошки на будинку, в якому на початку минулого століття перебував перший керівник незалежної Польщі Юзеф Пілсудський.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ПЛАНЕТА

УЄФА критикує Вроцлав і Варшаву

В останньому таємному рапорті про стан підготовки Польщі до Євро-2012, до якого вдалося «зазирнути» журналістам газети «Жеч Посполита», УЄФА висловлює сумніви щодо вчасної здачі в експлуатацію інфраструктури навколо Національного стадіону у Варшаві, а будівництво стадіону у Вроцлаві відносить до розряду об'єктів «високого ризику» з точки зору його завершення у необхідний термін.

Підставою для критики Вроцлава стала нещодавня зміна підрядника —польську фірму «Мостосталь-Варшава», яка виконувала свої зобов'язання з будівництва стадіону з понад піврічною затримкою, змінила німецька «Макс Бьогль».

Керівництво міста звинувачують у приховуванні клопотів не лише від УЄФА, а й від національних організаторів чемпіонату — Польської федерації футболу та фірми «PL.2012», яким УЄФА рекомендувало здійснювати суворий нагляд за будівництвом футбольної арени у Вроцлаві. УЄФА сумнівається у можливостях міста виправити ситуацію і здати об'єкт до середини 2011 року. Цю оцінку неофіційно поділяють також представники «PL.2012», які вважають реальним терміном здачі вроцлавського стадіону кінець 2011 року.

Дісталося на горіхи також Варшаві. Високо оцінивши поступ у будівництві головної польської арени Євро-2012, експерти віднесли до групи ризику відновлення інфраструктури довкола цієї спортивної арени. Зокрема, досі не відремонтовані прилеглі до неї вулиці, не модернізовано залізничну станцію «Варшава-стадіон». Мерія польської столиці гарантує готовність до кінця 2011 року, наводячи як головний аргумент наявність коштів на впорядкування інфраструктури навколо стадіону. Проте інспектори УЄФА сумніваються, що цього досить для того, щоб встигнути вчасно здати усі об'єкти.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Варшава.

Кількість жертв землетрусу перевищила 700 осіб

Учора вранці у чилійському регіоні Біо–біо стався новий землетрус магнітудою 5,1, йдеться в матеріалах Служби геологічних досліджень США. За її даними, підземні поштовхи були зареєстровані за 80 км від міста Консепсьон.

Нагадаємо, потужний землетрус магнітудою 8,8 стався в Чилі минулої суботи. Епіцентр стихії перебував за 115 км на північ від Консепсьона, на глибині 55 км. За останніми даними, кількість жертв землетрусу перевищила 700 осіб, близько 2 млн. чилійців залишилися без даху, пошкоджено приблизно 1,5 млн. будинків.

У неділю в центральній частині країни відбувалися повторні підземні поштовхи магнітудою від 4,8 до 6,1. Тисячі місцевих жителів, побоюючись повторних хвиль землетрусу й руйнування будинків, провели ніч у розгорнених просто на вулицях таборах.

Відгомін чилійської стихії могли відчути й мешканці російського Далекого Сходу. Цунамі, що утворилося в результаті землетрусу, досягло тихоокеанського узбережжя напередодні. Хвилі були зафіксовані на Командорських островах, на Камчатці й Курилах, а також у Японії.

Експерти констатують, що одним із наслідків підземних поштовхів став той факт, що мідь підскочила в ціні до максимального значення за минулих 11 місяців на тлі побоювань інвесторів щодо майбутніх поставок, які склалися після землетрусу в Чилі, найбільшого світового постачальника міді.

За даними Bloomberg, у ході електронних торгів на нью-йоркській біржі вартість квітневих ф'ючерсів зросла на 6,2% — до 3,4870 за фунт міді. «Інвестори вкладають гроші в сировину — нафту й кольорові метали після землетрусу в Чилі», — підтвердив аналітик Okasan Asset Management Co. Єсіхіро Іто.

Занепокоєння інвесторів навколо обсягу пропозиції міді продовжує наростати навіть після того, як керівництво найбільшого у світі виробника міді, чилійської компанії CODELCO, заявило про здатність забезпечити поставки металу на необхідному рівні.

Тим часом, кількість жертв урагану «Ксінтія», що пронісся над територією Франції, досягло 47 осіб. Близько 30 значаться такими, що зникли безвісти. Такі дані МВС країни.

У результаті розгулу стихії вчора близько 500 тисяч будинків у Франції залишалися без світла.

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку: Чилі переживає наслідки найсильнішого за останні 50 років землетрусу.

Фото Сіньхуа\Укрінформ.

Ціни на газ для населення в 2010 р. змінюватися не будуть. Про це вчора повідомив міністр палива і енергетики Юрій Продан *(«РБК–Україна»)*

Канцлер ФРН Ангела МЕРКЕЛЬ виступила проти плану з надання фінансової допомоги Греції країнами Євросоюзу *(Укрінформ)*

У НОМЕР

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Унікальний випадок: працівник ДАІ відмовився взяти...

Більше того — кременчуцький водій, який спробував підкупити автоінспектора, має тепер клопоти із законом, оскільки проти нього порушено кримінальну справу за статтею 369 Кримінального кодексу України (спроба дати хабара). Ситуація загалом досить банальна: на одному з перехресть Кременчука інспектор ДАІ зупинив авто, водій якого не мав «страховки», зате мав 50 гривень, за допомогою яких і спробував було відкупитися. Не вийшло...

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

ОДЕСА

Дзвони для храму відливали в Німеччині

В історичному центрі Одеси встановили чотири дзвони в дзвіниці храму святого Павла. Їх було відлито в місті Пассау (Німеччина). У кожного є своє ім'я. Найбільший — Христовий дзвін — важить одну тонну.

Нині храм на реставрації. Він один із найстаріших в Одесі, нинішнього року йому виповнюється 113 років. Тривалий час церква була закрита. Протягом останніх десяти років її відновлювали на кошти добровільних пожертвувань одеситів і міжнародних спонсорів.

Відкриття церкви призначено на 17 квітня.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

«Намалюю писаночку»

Чотири школи писанкарства під такою назвою почнуть діяти на Тернопільщині в березні-квітні. Їх організують у Теребовлянському, Чортківському, Шумському районах та в обласному центрі.

Дітей знайомитимуть з великодніми традиціями, історією української писанки, її видами та регіональними особливостями, символами, що зображаються на писанках, учитимуть їх малювати. Майстер-класи проводитимуть відомі писанкарі області.

Мета проекту — навчити дітей азів цього виду мистецтва, а також показати, як можна цікаво та корисно проводити дозвілля, знайти нових друзів, поспілкуватися.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

Борги зростають мов на дріжджах

З початку нинішнього року загальна сума заборгованості з зарплати на Сумщині виросла на 25,7 відсотка і досягла чергової рекордної позначки — 62,9 мільйона гривень. Причому з кожних 100 гривень боргу 83 відсотки припадає на промислові підприємства регіону.

Як і раніше, найбільшими боржниками — 65,9 відсотка — залишаються виробництва обласного центру.

Владислав ЖМУРКОВ.

На місці зірваного проліска ніколи не виросте новий

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У народі підсніжник вважають символом надії. За народними переказами, коли Адама і Єву було вигнано з раю, на землі стояла зима. Грішники, завіяні заметіллю, не розбирали дороги. І здавалося, їм більше ніколи не побачити яскравого сонця, не відчути тепла. І ось Всевишній, щоб утішити Єву, надати надію на кращі часи, перетворив кілька сніжинок на ніжні квіти. І це саме Єві було подаровано перші підсніжники. І саме заради її дочок... їх страчують.

Кожної весни в нашій країні знищуються близько 20 мільйонів підсніжників та інших рідкісних первоцвітів. З них майже 5 млн. реалізують у Києві. Цього року сезон цвітіння в Криму розпочався раніше, тож тільки 14 лютого, у День усіх закоханих, екологи вилучили в столиці три тисячі кримських підсніжників. Квітки, занесеної до списку Міжнародної конвенції із заборони торгівлі певними видами фауни та флори. До вітчизняної Червоної книги підсніжник було занесено 1996 року. Попри це, за останні роки ситуація тільки погіршилася.

Торгівля первоцвітами — бізнес вигідний. Кримські оптові ціни по 2 грн. за букетик, у Києві зростають до 20. Щоправда, якщо браконьєра затримають на гарячому, заробіток вийде в мінусах: за букет з двадцяти квіточок доведеться заплатити 140 грн. штрафу. Були випадки, коли браконьєрів засуджували до виплати штрафу у розмірі 30 тисяч!!! гривень.

У Києві, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку, Криму працюють екологічні патрулі. Тільки у столиці за останні сім років торгівлю підсніжниками вдалося зменшити удесятеро. Вже 5 березня в рейди вирушать і правоохоронці: розпочнеться щорічна операція «Первоцвіт», що триває зазвичай з березня по травень (від початку цвітіння підсніжників до завершення цвітіння конвалій). І попри всі ці застережні заходи, є реальна перспектива, що скоро, ми будемо милуватися цими квітами тільки на листівках до 8 Березня.

Найдивовижніше: ці квіти є символом кохання і любові до дружин, матерів, доньок... І очевидно, не кожна жінка усвідомлює, що кожна квіточка, що за два дні зів'яне у вазі, є останньою. Для того, щоб цибулинка, з якої наступної весни виросте квітка, пережила зиму, вона повинна накопичити поживні речовини за один місяць цвітіння. Така особливість цієї квітки. На місці зірваного підсніжника більше ніколи не виросте новий. Тому поки ми радіємо букетикам, проліски вимирають.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Один робітник загинув, троє — травмувалися

Трагедія сталася на ВАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Під час позапланових ремонтних робіт на сталеплавильному агрегаті № 6 мартенівського цеху зненацька обвалилася вогнетривка кладка склепіння шлаковика, повідомили у прес-центрі Криворізького гірничопромислового територіального управління Держгірпромнагляду. 25-річний вогнетривник загинув, ще троє працівників — вогнетривник, старший майстер з ремонту металургійних печей і старший майстер газопічного господарства (1962, 1965 і 1980 року народження) — з тяжкими травмами госпіталізовані в другу міську лікарню.

Генеральний директор ВАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» Жан Жує пообіцяв постраждалим та їхнім сім'ям допомогу й необхідне медичне забезпечення.

Наразі на об'єкті припинено всі роботи, обставини та причини нещасного випадку розслідує спеціальна комісія Криворізького теруправління.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

Довгобуд прийняв новоселів

Через 20 років після будівництва нарешті ввели в експлуатацію десятиповерхівку в центрі Красилова. Завдяки старанням міської та районної влади вдалось знайти надійного підрядника та кошти з державної іпотеки для завершення будівництва. Головною умовою одержання коштів стало виділення безплатних квартир для пільговиків. Серед майже півсотні родин, які відсвяткували новосілля — сім'ї інвалідів, учасників бойових дій, чорнобильців, багатодітні. 40 відсотків квартир передано військовослужбовцям та працівникам правоохоронних органів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Відновили зруйнований снігом дах 26-квартирного будинку

У Чернігові за 10 днів відновлено зруйнований від тиску снігу дах двоповерхового 26-квартирного будинку. Як повідомив міський голова Олександр Соколов, підприємство «Укрсівербуд» виконало роботи в борг і розрахуються з ним після прийняття міського бюджету. До будинку знову підключено тепло-, газо- та електропостачання. Відселені мешканці щойно повернулися додому.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ФОТОФАКТ

У Херсоні під стінами міської держадміністрації відбулася акція протесту жителів міста проти закриття комунальних ринків.

Фото УНІАН.

Диких і бродячих собак або пожаліють, або...

Після того, як дві собаки загризли 10-річну дитину, на Луганщині задумалися над долею тварин, які можуть являти загрозу життю і безпеки людей. Останнім часом кількість бродячих собак у регіоні збільшилася, однак ніякої роботи зі зменшення їхньої кількості не ведеться. У зв'язку із цим ухвалено рішення створити постійні загони мисливців, постачати їх зброєю і патронами для відстрілу диких і бездомних тварин за межами міст і районів області. Однак захисники тварин наполягають на гуманному ставленні до братів менших. Одним з можливих заходів називають створення на місцях спецрозплідників. Але коштів на це в області поки немає. Ще одна проблема — відсутність в регіоні офіційно зареєстрованого препарату, яким можна усипляти тварин.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

До речі

Наприкінці зими відразу з декількох районів Києва надійшли повідомлення про отруєння невідомим препаратом не тільки бездомних, але і домашніх собак. «По району були розкидані супові курячі набори в кульочках. Очевидно, м'ясо в чомусь вимочено. Смерть наступає максимум через дві години після контакту з отрутою, і через 20—40 хвилин після початку прояву клінічних симптомів», — написала на зоозахисному форумі киянка Ірина. У її знайомих 21 лютого загинуло три породистих собаки: тварин не встигли навіть довезти до ветеринарної клініки. Тому зоозахисники просять собачників бути подвійно обережними, надягати на вихованців намордники, щоб уникнути подібних ситуацій. Адже не тільки зверху, але і під снігом, що станув, може бути чимало смертельних «сюрпризів».

Вибухівкою проти криги

ВЕЛИКА ВОДА

Якщо Європа страждає від урагану «Ксинтія», то наша країна продовжує готуватися до іншої природної стихії — весняної повені. Кожен регіон як може намагається зменшити майбутні збитки.

На знімку: вулиця села Миколаївського Миколаївської області перетворилася на струмок.

Фото надано ЦП ГУ МНС у Миколаївській області.

Почалася підготовка до льодоходу

У Херсонській області спеціалісти «Автодору» працюють над тим, щоб вберегти мости під час льодоходу. Уже визначені ті споруди, які захищатимуть за допомогою вибухових робіт. Це мости на річці Інгулець, міст Кочубеївка-Давидів Брід, поблизу села Давидів Брід та понтонний міст біля села Новотимофіївка, **повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Піротехніки рятують села

48 приватних садиб у селі Ульянівка Петриківського району опинилися у воді. Для того, щоб їх врятувати, піротехніки підірвали лід на водовідвідному каналі Ульянівської дренажної насосної станції. Загалом, як повідомили в Центрі пропаганди ГУ МНС в Дніпропетровській області, найбільше — понад двісті — садиб виявилися підтопленими на Криворіжжі. Нині від великої води рятують села Радушне, Червоне, Калініне, Красіне, Новопілля, **повідомляє наш власкор Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.**

Рибалок просять сидіти вдома

Головне управління МНС у Хмельницькій області попередило, що в перші дні березня очікується підйом рівня води на річках басейнів Західного Бугу, Сяну і Дністра на 0,1-0,7 метра над поточними рівнями. Почала скресати крига, місцями спостерігається льодохід, вихід води на заплаву, підтоплення сільськогосподарських угідь. Тому рятувальники закликають рибалок утриматися від виїздів на річку, **повідомляє наш власкор Віра ШПИЛЬОВА.**

Уже згоріло? Виїжджаємо

Цей старий анекдот про пожежних точно відповідає ситуації, яка складається у Волинській області із забезпеченням коштами протиповеневих заходів. Обіцяні урядом гроші досі не надійшли. Водночас в області немає за що придбати мішки для піску, пально-мастильні матеріали, немає чим розрахуватися за спожиту насосними станціями електроенергію... Природа ж не дає жодних скидок на нерозпорядливість столичних службовців. Лише за неділю вода в Західному Бузі піднялася на 21, в Стиру — на 14 сантиметрів. В райцентрах Любешів і Камінь-Каширський розпочалося підтоплення господарських будівель і житла ріками Стохід та Цир. Лише шість сантиметрів до підтоплення залишилося в селі Річиця, що на Прип'яті, **повідомив наш власкор Микола ЯКИМЕНКО.**

Кременчук боїться ГЕС

Як уберегти мостові споруди від весняного паводка — одна з проблем, над якою нині працюють фахівці Головного управління МНС у Полтавській області. «Для безперешкодного проходження крижин, поваленних дерев та побутового сміття, у тому числі виробів із пластика, через мостові та гідротехнічні споруди, необхідно буде проводити підривні роботи», — зазначає начальник Головного управління МНС у Полтавській області Андріан Орліковський. Нині на так званих мірних постах, гідротехнічних спорудах та поблизу мостових переходів уже чергують спостерігачі, завдання яких — проводити постійний моніторинг за гідрологічним режимом основних рік Полтавщини. Найбільше тривогу викликає все це у жителів Кременчука, адже за декілька кілометрів від міста — вгору по Дніпру — дамба Кременчуцької ГЕС, руйнація якої може призвести до катастрофічних наслідків у цілому регіоні, **повідомляє наш власкор Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.**

Прикордонні знаки потонули

На Луганщині 70 прикордонних знаків та 300 інформаційних покажчиків пішли під воду. У такій само ситуації перебувають дві інженерні споруди та під'їзди до двох місцевих пропускних пунктів. Більше того, з потеплінням луганські прикордонники очікують погіршення повеневої ситуації. У зв'язку з цим розроблено план заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Зокрема, прикордонники передбачили навіть перебудову охорони державного кордону на підтоплених ділянках, **повідомляє наш власкор Алла АНТИПОВА.**

За раціональне використання «туберкульозних» мільйонів має відповідати Кабмін

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами **голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я** Тетяни Бахтеєвої, «та допомога, що буде надана нашій країні, — важлива, і її буде використано тільки раціонально». Нашій країні не відразу вдалося отримати згоду Глобального фонду на надання цієї допомоги. Як повідомила Тетяна Бахтеєва, на попередні заявки, які подавалися Україною у 2002, 2004, 2007, 2008 роках, було отримано відмову. Тоді Глобальний фонд пояснював своє негативне рішення тим, що в нашій країні медпрепарати купуються МОЗ, тендерним комітетом у кілька разів дорожче, ніж їх можна купити в Європі.

Голова профільного парламентського комітету заявила: за гроші, виділені Глобальним фондом на боротьбу з туберкульозом, мають нести відповідальність уряд та Міністерство охорони здоров'я України.

Багатодітним наполовину зменшать плату за «комуналку»

252 сім'ї Тернополя цього року отримають 50-відсоткові знижки в оплаті за житло і комунальні послуги. Доплачуватимуть за них з місцевого бюджету. До речі, родини, які виховують багато дітей, місцевими пільгами користуються не перший рік. У міському управлінні праці й соціальної політики обіцяють найближчим часом ще розширити список, **передає наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

Вакцина від благодійників

Фонд Ріната Ахметова «Розвиток України» передав Донецькій обласній санітарно-епідеміологічній станції 10 тисяч доз вакцини для імунізації новонароджених проти туберкульозу.

Раніше головний санітарний лікар області Віктор Денисенко заявив про гострий дефіцит вакцини. Через це щеплення дітей у віці 7 та 14 років було призупинене, а наявних у пологових будинках запасів для новонароджених вистачило б лише до кінця лютого. Тому медики звернулися до благодійників із проханням допомогти придбати необхідний препарат. Адже постачання вакцини за рахунок державного бюджету очікується не раніше квітня. Всього в області щомісяця роблять щеплення від туберкульозу близько 3 тисячам новонароджених.

Як зазначив директор фонду «Розвиток України» Анатолій Заболотний, у разі затримки державних поставок фонд готовий оперативно відреагувати, щоб не припуститися збою у графіку вакцинації та не піддавати дітей ризику зараження туберкульозом на фоні епідемії захворювання в Україні. Нагадаємо, благодійна організація вже купувала вакцину від туберкульозу для дітей Рівненської та Донецької областей.

Ліна КУЩ.

РЕАЛІЇ

ПОЛТАВА

Тепловозоремонтний залишається «локомотивом» заборгованості

У Полтаві майже третина суми загальної заборгованості із зарплатні працівникам припадає на ВАТ «Тепловозоремонтний завод» — близько п'яти мільйонів гривень.

Підприємство лихоманило протягом усього минулого року, але ні страйки, ні скорочення персоналу, ні зміна керівництва так і не змогли вирішити проблему. Адже самому підприємству заборгувала Укрзалізниця, страждає завод і через відсутність державних замовлень на випуск продукції.

Загалом же у лютому заборгованість з виплати заробітної плати мали у Полтаві понад 30 так званих «активних» підприємств на загальну суму понад 16 мільйонів гривень.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

Згубила занижена вартість

Три автомобілі контрабандним шляхом намагалися ввезти до України. На легковики Toyota Land Cruiser для митного оформлення Івано-Франківській митниці було надано документи, відповідно до яких автомобілі коштують 150 тисяч доларів. Перевірка встановила: це неправдиві дані. Справжня вартість трьох позашляховиків — на момент митного оформлення їх експорту з Німеччини — становила 216 тисяч доларів.

За фактом порушено кримінальну справу.

Дарина НАЗАРЧУК.

В Одесі знову будуватимуть літаки

У Києві підписано серійний договір про організацію виробництва та виготовлення конструкцій цивільного літака Ан-148 в кооперації авіабудівного концерну «Антонов» з ДП Міністерства оборони України «ОАРП «Одесаавіаремсервіс».

Директор Одеського авіаремонтного підприємства Віталій Юхачов **(на знімку праворуч)** зазначив, що цим кроком його завод, який протягом багатьох десятиліть ремонтував літаки, вузли та агрегати для Міноборони й виконував закордонні замовлення, віднині повертає собі історичне призначення — будівництво літаків.

Одесити виготовлятимуть основні агрегати та конструкції крила до літаків «Антонов», які в подальшому збиратимуть на київському «Авіанті». Генеральний директор Державного господарського об'єднання МО України концерну «Авіавоєнремонт» Василь Павлюк **(на знімку ліворуч)** зауважив, що об'єднання зусиль цивільного і військового підприємств зможе подвоїти потужності вітчизняної авіабудівної галузі у виготовленні літаків Ан-148 з 12-ти на рік до кількох десятків.

Генеральний директор авіабудівного концерну «Антонов» Василь Белінський, у свою чергу, зауважив, що найголовнішим завданням очолюваної ним структури було і залишається збільшення потужностей для серійного виробництва літаків «Ан». «Для цього ми готові вивчити усі пропозиції вітчизняних авіаремонтних і авіабудівних підприємств, — зазначив Василь Васильович. — Шляхом розподілу праці всередині авіабудівної галузі ми зможемо максимально завантажити заводи і підприємства в регіонах, щоб досягти більших потужностей у будівництві цих літаків і зберегти при цьому високу якість відомої у світі своєю надійністю продукції».

Андрій АГЄЄВ.
Фото автора.

Львівська міськрада затвердила порядок проведення феєрверків. Тепер «вибухові» атракціони можна проводити лише з 8–ї ранку до 10–ї вечора і в чітко визначених місцях *(Укрінформ)*

У Ганновері відкрилася міжнародна комп'ютерна виставка CeBIT *(Укрінформ)*

КРИМІНАЛ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Псевдоміліціонер розгулював із пістолетом

Пізно вночі до 21-річного хмельничанина, що повертався додому, підійшов чоловік і, відрекомендувавшись працівником міліції, почав вимагати штраф у тисячу гривень, нібито за появу у громадському місці в нетверезому стані. Для переконливості замкнув на руках юнака наручник. Коли затриманий попросив пред'явити хоча б якісь службові документи, незнайомець почав його бити та обшукувати кишені. Телефону та восьмисот гривень виявилося замало для сплати «штрафу», тому нападник дістав пістолет, приставив бідолашному до скроні та вимагав ще двісті гривень. Тоді потерпілий запропонував сходити до нього додому по гроші. Там мати, побачивши на руках сина наручники і поруч підозрілого чоловіка, одразу почала набирати «102».

Міліціонерам вдалося затримати зловмисника. З'ясувалося, жодного стосунку до правоохоронних органів він не мав, його пістолет був пневматичним, а от наручники — справжніми.

Ірина КОЗАК.

КРИМ

Хабарники набрали більш як 800 тисяч доларів

За минулий рік у Криму під слідство потрапили 65 хабарників. Спрямовано до суду 52 кримінальні справи за фактами вимагання й одержання незаконних винагород. Про це повідомили в прокуратурі АРК.

Спіймано на гарячому п'ять голів місцевих рад, чотири депутати міських і районних рад, сім голів садівничих товариств, вісім співробітників податкових органів, шість міліціонерів, по три працівники МНС і ДАІ, а також чотири лікарі. «Вартість їхніх «послуг» загалом становить 826450 доларів і 405050 гривень», — підрахували в прокуратурі.

Рекордсмени минулого року — голова і землевпорядник однієї з південнобережних сільрад, затримані в серпні під час одержання 750 тисяч доларів — частини від затребуваної ними суми за виділення 5 га землі на території Малоріченської сільради.

«Найменшу суму в доларах — 100 умовних одиниць — запросив лікар медичного закладу в Роздольненському районі за виділення путівки в санаторій», — поінформували в правоохоронному відомстві.

Найбільше в національній валюті одержав голова кооперативу в Ленінському районі, котрий оцінив п'ять ділянок землі в 127,5 тисячі гривень. А найменше в гривнях вимагав співробітник батальйону патрульної служби при лінійному управлінні на Придніпровській залізниці — за непритягнення до адміністративної відповідальності.

Георгій ВЕРВЕС.

Замок Любарта – крізь призму торгових рядів,

Важко уявити, що поблизу московського Кремля або Софії Київської комусь здумалося би збудувати ринок, а їх завсідникам — висипати під мури святинь гнилі помідори й зіпсовані яблука, влаштовувати біля веж вбиральні з відкритими вигрібними ямами, організовувати платні стоянки автомобілів. Звичайно, у стольних містах такого неподобства не може бути. У Луцьку ж пам'ятка фортифікаційного мистецтва державного значення — замок Любарта — потерпає від сусідства з Центральним ринком. Зауважу: нарузі піддається замок, який в XIV–XV століттях був резиденцією князів Любарта, Вітовта Свидригайла, а сам тогочасний Лучеськ називався Великим і мав статус другої столиці Великого Князівства Литовського. 1429 року за мурами замку проходив з'їзд європейських монархів. Зображення його В'їзної вежі ви знайдете на 200–гривневій купюрі. Він є своєрідним символом не лише міста над Стиром, але й всього Волинського краю. Тож наруга над замком Любарта є нічим іншим, як знущанням над нашим минулим, над пам'яттю тих, хто зводив і боронив цю твердиню.

НАША ДОВІДКА

Площа Центрального ринку — п'ять гектарів. Середня кількість працюючих — 1100—1200 осіб.

— Ситуація сьогодні така, — вважає директор Луцького історико-культурного заповідника Тарас Рабан, — що подальше сусідство ринка-потвори і красеня-замку стає недопустимим. Оскільки відновити історичний ландшафт уже не можна, то необхідно приймати якесь компромісне рішення.

Старе місто вже ніколи не стане островом

Понад вісімсот років старий Луцьк був з усіх сторін оточений водою. Це про нього колись говорили: «У тому Луцьку все не по-людськи. Довкола вода, а у середині — біда». Важко уявити, але там, де зараз Центральний ринок, ще років вісімдесят тому у повінь плавали човнами. Вулиця ж Глушець, на якій розташоване головне торговище міста, майже точно копіює колишнє русло одноименної засипаної в 1930-х роках протоки ріки Стир. Власне, саме Глушець робив територію Луцька острівною: оскільки з трьох інших сторін — сходу, півдня та заходу — його омиває русло Стиру. Стверджують, що саме від цього вигину ріки місто й стало називатися спочатку Лучеськом, а тепер — Луцьком.

Там, де тепер починається вулиця Данила Галицького, у міжвоєнний період було споруджено Базиліанський міст через Глушець. Його прикрашали скульптури відомих діячів науки і культури Польщі. Скульптури безслідно зникли, ось бетонні конструкції мосту зберігся й досі. Наприкінці 1990-х років їх фрагменти, які мали б засвідчити острівне минуле Луцька, відкопали з-під асфальту і відкрили для огляду..

Замок Любарта — символ Волинського краю.

Розповідають, що в довоєнний час з Базиліанського мосту відкривався найкращий вид на замок. Туристи і закохані звідси милувалися віддзеркаленими у воді його вежами та мурами. Тепер, стоячи на цьому ж місці, побачиш хіба що незграбну браму Центрального ринку, його численні брудно-сірі павільйончики, кіоски, металеві контейнери-магазини, розкладачки з уціненим товаром та секонд-хендом. Що не кажіть: крас-с-а, бла-го-лє-піє.

Першого серйозного удару по замковим краєвидам було завдано ще 1957 року, коли під фортечним мурами побудували потужну електропідстанцію. Ще через кілька років поруч з індустріальною потворою спорудили ще й архітектурну — Колгоспний ринок з м'ясним та овочевим павільйонами. Спочатку він був невеликим, але за роки незалежності розрісся на всю замкову округу, підступивши впритул до фортечних мурів.

Така «мальовнича» панорама постає перед очима туристів з оглядового майданчика В'їзної вежі.

ЦІКАВО

У 1861 році у Луцьку було: магазинів і ларьків — 168, трактир, 32 постоялих двори, дві кондитерські, один ресторан. Ярмарків одноденних — три на рік. Базари бувають щотижня по неділям. Однак як ті, так й інші — незначні. (Із книги «Экономическое состояние городских поселений... Волынской губернии. 1861-1862 гг.»

У кіптяві автомобільного чаду

Від ринку потерпає не лише замок, а й все старе місто. Сотні автомашин, якими люди приїжджають на базар, зранку окуповують всі прилеглі вулиці. Дійшло до абсурду: на старовинній Замковій площі організували платну стоянку. Тож туристам тепер важко сфотографувати В'їзну вежу, не захопивши у кадр шеренги авто. Замкова ж вулиця, яка притулилася до фортеці зі сходу і півночі, стала фактично ринковим кварталом. Зіпсовані продукти, аби не обтяжувати себе клопотами, продавці часто викидають на фортечні вали, під будинки і в двори історичної частини міста.

Найбідніший район отримав можливість

У нових фельдшерсько-акушерських пунктах у Шахтарському районі медики приймають і селян, і городян. Останні часто приїздять на прийом не за «пропискою», віддаючи перевагу відремонтованим пунктам, оснащеним сучасною апаратурою. Ще два роки тому мешканці сіл Садового, Зачатівки та інших назвали ФАПи найбільшою потребою та найбільшою проблемою. Грошей для оновлення пунктів у районному бюджеті не було.

Допомогла співпраця з іноземними партнерами, які надали грант на розвиток соціальної сфери села. Шахтарський район став одним із тих, хто виграв конкурс та отримав можливість «освоїти» один мільйон євро. Із умовою: десять відсотків від суми повинен становити внесок місцевої громади. Голова районної ради Олена Скородинська пригадує, що спочатку селяни з недовірою поставилися до пропозиції: мовляв, це чергове «МММ». Але після того, як голова розповідала про вже реалізовані проекти в інших регіонах, люди зацікавилися. У кожному селі визначили один об'єкт, який, на думку мешканців, найбільше потребував будівництва чи оновлення. Таким чином до плану включили чотири школи, п'ять водогонів, вісім фельдшерсько-акушерських пунктів та два будинки культури.

І люди понесли гроші. Давали по десять-двадцять, по п'ятдесят гривень. Відгукнулися місцеві підприємці, фермери. Листи-прохання пішли на адресу директорів шахт — адже вугільні підприємства стоять на землях району, а гірники живуть у селах, де потрібно створити всі соціальні умови. Небайдужими залишилися навіть керівники підприємств з інших областей, яким також написала голова райради. Донецька обласна рада допомогла оплатити проектно-кошторисну документацію — а це понад 60 тисяч гривень. Таких грошей район самостійно не зміг би знайти.

«Голова обласної ради Анатолій Близнюк підтримав нас у цей важливий момент, — каже Олена Скородинська. — Вдячні всім, хто допомагав здійснити проект. Запам'ятався дзвінок керівника великого підприємства із Кіровограда. Справа в тому, що на етапі збирання внеску громади ми написали листи до підприємців із різних областей. Так от, співрозмовник поцікавився: «А скажіть, Шахтарський район — це якийсь центральний район Донецька?» — «Чому?» — перепитую здивовано. — «Та тому що в країні криза, а ви просите 30 тисяч на відновлення сільського будинку культури, 20 тисяч — на школу, ще стільки само — на водогін. У всіх занепад, а ви щось будуєте». Тоді я розповіла, що Шахтарський район — чи не найбідніший в області, розташований на самому кордоні з Росією. Але громада хоче будувати і відновлювати школи, ФАПи, водогони. Вражений директор пообіцяв допомогти. І слово свого дотримав».

Сільські громади отримали безцінний досвід та повірили у власні сили. Наприклад, у школах встановили нові системи

Першого серйозного удару по замковим краєвидам було завдано ще 1957 року

або Чому металеві контейнери-потвори міського Центрального ринку псують архітектурне обличчя Луцька

— Коли ми відновили частину мурів колишнього Окольного замку, який прилягав до так званого Верхнього (Любарта) і був першою лінією міської оборони, то багато людей сприйняли це як нашу хитрість: мовляв, хочете відгородитися від ринку, сховати його брудне нутро від туристів, — невесело посміхається Тарас Рабан. — Звичайно, ми не ставили цього собі за мету. Хоч дещо і виграли. Але як замаскувати від очей жахливу панораму «азійського» базару, яка відкривається з 30-метрової висоти оглядового майданчика В'їзної вежі? Треба враховувати, що подібних ринків, як луцький Центральний, в Україні сотні. А ось таких замків, як наш, немає. Не випадково його зображено на 200-гривневій купюрі. Тож у суперництві цих двох об'єктів лідерська позиція мала б належати замку. Однак він увесь час перебуває у стані облоги торговцями. Здається, дозволь, і вони увірвуться зі своїми контейнерами на замкове дворище: мовляв,зручно і мури надійні. Ще й супермаркет якийсь спорудили б там.

Майбутнє Луцьке Підзамче в проектах архітекторів та істориків.

НАША ДОВІДКА

Центральний ринок працює щоденно, окрім понеділка. Найбільші торги на ньому відбуваються не у вихідні дні, а в четвер. Ця традиція бере початок ще з міжвоєнного періоду, коли Волинь була окупована буржуазною Польщею. Імовірна мотивація: неділя — для церкви.

Для купців, туристів і просто хороших людей

Кожне намагання місцевої влади хоч якось обмежити розгул торгівельної стихії в районі старого Луцька зустрічає шалений опір власників металевих магазинів-контейнерів, «черепашок»... Вони пікетують міську раду, погрожують перекрити рух на вулицях Луцька. І перемагають. Хоч як прикро, на стороні протестувальників й місцеві ЗМІ. Мовляв, ринок скорочувати, а тим більше закривати не можна, це ж сотні робочих місць.

— А ми й не плануємо повністю згортати в цьому районі торгівлю, — висловлює свою позицію директор заповідника. — Тим більше, що ринки були в кожному середньовічному місті. Просто хочемо надати торговищу цивілізованого вигляду. Є ж у Києва на Хрещатику Бессарабський ринок. Кому він заважає? Навпаки, люди заходять туди не лише за якоюсь покупкою, але й помилуватися багатством дарів української землі. Свого часу теж були спроби використати прилеглу до Бессарабки територію для вуличної торгівлі. Але до честі киян, вони цього не допустили. Щось подібне до Бессарабки хочемо зробити і в Луцьку. Але наш варіант, на мою думку, цікавіший.

З контейнерних хащ давня фортеця ледь проглядається.

На підтвердження сказаного Тарас Рабан пропонує ознайомитися з проектом реконструкції ринкової території. Він, до речі, вже розглядався на містобудівній раді, спілці архітекторів, керівництвом Луцька і отримав схвальні відгуки. Ідею такої реконструкції підтримує й облспоживспілка, яка в основному володіє цією ділянкою землі, дирекція заповідника.

— Це буде своєрідний торговий мікрорайон, поділений на квартали і забудований оригінальними одно- та двоповерховими будинками, які дозволять відтворити образ середньовічного Луцька, — коментує один із запропонованих проектів директор заповідника, до речі, за фахом архітектор. — Прогулюючись його вузькими вуличками, ви зможете не лише придбати в крамницях необхідні речі та продукти, а й відпочити. Тут можуть бути кравецькі ательє, майстерні ремісників, художників, виставкові зали. Тобто із зовсім торгівельного він перетвориться на торговельно-розважальний квартал, привабливий як для покупців, так і туристів.

А широка об'їзна дорога довкола нього не лише відкриє панораму замка з вулиці Ковельської і колишнього Базиліанського мосту, а й частково вирішить проблему паркування транспорту. А дворики в середині кварталів можна буде накрити скляними дахами і використовувати як пасажі, кафе, ресторани, клуби... Тобто замість цих контейнерів, «черепашок», незрозуміло яких павільйонів, ми відтворимо історичний квартал.

— Тарасе Веніаміновичу, але ж продавці ринку говорять, що буде втрачено багато робочих місць...

— Для продавців? Так, їх стане менше! Разом з цим з'являться нові робочі місця для двірників, сантехніків, будівельників, дизайнерів, народних майстрів. Безперечно, переорієнтація торгівлі відбудеться. Для таких видів товарів, як запасні частини до автомобілів, секонд-хенду можна знайти не набагато гірші місця, але в іншому районі міста. Тут має бути системна торгівля, яка б враховувала, що це історична частина міста, що поруч замок. Базар, як такий, теж частково залишиться. Дещо осторонь, ближче до парку, до природи будуть споруджені дерев'яні, стилізовані під старовину, альтанки для продажу традиційних для Волині продуктів: грибів, ягід, овочів, фруктів та іншої смакоти. Ввечері ж, коли продавці, розпродавши їх, роз'їдуться по селах, ця зона стане відпочинковою.

— Зважаючи на розташування торгового містечка, як-не-як центр Луцька, проект для інвесторів дуже привабливий...

— Ми готові розглянути будь-яку пропозицію. За справу може взятися як один інвестор, так і кілька. Нам підходить будь-який варіант, лише б забрати звідсіля базар, електропідстанцію (своєрідну бомбу сповільненої дії) і збудувати нормальний торгівельний квартал. Таке неподобство, яке твориться під стінами древнього замку, дальше продовжуватися не може.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото автора.

Відновлена стіна Окольного замку приховала від відвідувачів заповідника непривабливе нутро Центрального ринку.

«Освоїти» мільйон євро

опалення, замінили вікна, двері, відремонтували спортзали та їдальні. Нові водогони полегшили життя мешканців. А оновлений клуб у Грабовому, приміром, став окрасою села — із красивим дахом і фасадом, м'якими кріслами в глядацькій залі та теплими батареями в усіх приміщеннях. Можна кивати на об'єктивні обставини і нічого не робити. А можна, як у Шахтарському районі, взятися всією громадою за вирішення наболілих проблем.

Показово, що найактивнішими помічниками, які згуртували навколо себе односельців, стали депутати районної ради. Депутати Ілля Коротких, Людмила Жжонова, Микола Каленик, Віктор Терещенко, Петро Ретівов, Євген Усик, Сергій Деманенко, Євген Дегтярьов, Іван Кривошликов, Ірина Вередиба, Наталя Лавренюк, Раїса Теребінкіна, Семен Копилов, активістка проекту Галина Ільницька — саме вони переконували людей у тому, що варто вкласти гроші і сили. А потім — організовували справжню толоку, коли мешканці села допомагали будівельникам чи наводили лад у щойно відремонтованих школах чи клубі. До речі, у Дмитрівській сільській школі по секрету сказали, що тепер учні остерігаються малювати на стінах і партах. Бо бабусі і батьки, які давали гроші на оновлену школу, дуже сваритимуть.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

КРИМІНАЛ

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Ремонт зробили спонсори, а гроші отримали шахраї

В одному з міст Луганської області співробітники СБУ виявили факт розтрати коштів міського бюджету, виділених на проведення капітального ремонту приміщень лікувальних установ. Капітальний ремонт у лікарнях узялися здійснити дві комерційні структури, з якими міський відділ охорони здоров'я уклав низку договорів. На ці цілі з держбюджету було надано понад 500 тисяч гривень.

Як установлено, посадові особи управління охорони здоров'я прийняли до оплати акти прийому виконаних робіт, попри те, що дані про їхні обсяги та вартість використаних матеріалів були сфальсифіковані. Факт завищення вартості й обсягів ремонтно-будівельних робіт підтверджений і проведеною з ініціативи СБУ ревізією. Як показала перевірка, ці підприємства не тільки не мають ліцензії, що дають їм право працювати в будівельній сфері, а й фізично не могли виконати такі обсяги робіт. Одне з них представлено єдиним працівником в особі директора, друге було визнано банкрутом і фактично не вело жодної господарської діяльності. Для виконання договірних зобов'язань перед міським управлінням охорони здоров'я вони найняли випадкових працівників, що називається, з вулиці. Крім того, з'ясувалося, що значну частину робіт, за яку фірмам були перераховані бюджетні кошти, виконали підприємства-спонсори і приватні особи. До того ж робили це безплатно, як благодійну допомогу. За оцінкою правоохоронців, фірмам необгрунтовано сплачено порядком 200 тисяч гривень. Слідство продовжує роботу.

Алла АНТІПОВА.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

Розтратили державні кошти

Як повідомила прес-служба прокуратури Рівненської області, порушено кримінальну справу за фактом розтрати 650 тисяч бюджетних гривень службовими особами управління капітального будівництва Рівненського міськвиконкому.

Відповідно до умов договору, укладеного службовими особами міськвиконкому з місцевою проектною організацією, остання виготовила ескізний проект кварталу забудови «Мілленіум-Плаза», що в центрі Рівного, на загальну суму 800 тисяч гривень. Насправді ж вартість виконаних робіт набагато менша, що підтверджено актом ревізії фінансово-господарської діяльності УКБ Рівненського міськвиконкому, проведеної контрольно-ревізійним управлінням у Рівненській області.

Олександра ЮРКОВА.

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

Чиновницю пограбували на робочому місці

Лише на кілька хвилин відлучилася з робочого кабінету працівниця фінансового управління Бериславської райдержадміністрації. Але й цього часу вистачило невідомому зловмисникові для того, щоб украсти з кабінету сумочку, в якій було 2600 гривень.

Оперативно-слідча група райвідділу міліції, виїхавши на місце події, без особливих зусиль встановила і затримала злодюжку. Точніше, злодійку. Нею виявилася 41-літня безробітна, котра раніше працювала в цій установі кур'єром. Жінка зазирала до кабінетів нібито в пошуках знайомої. Коли вона виявила порожній, в якому були документи та особисті речі, то вкрала сумочку з грошима. До моменту затримання жінка встигла витратити 200 гривень.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Міжнародна конференція «Розвиток громадянського суспільства на селі та в аграрному секторі України. Досвід Європейського Союзу» відбудеться завтра в Києві

На Херсонщині слідом за Кримом почали посівну кампанію. За оцінками фахівців, запізнілі терміни сівби нівелюються достатніми запасами вологи, які створюють сприятливі умови для формування майбутнього врожаю

АКТУАЛЬНО

Без хабара земля не по кишені й олігарху

У країні триває безоплатна видача громадянам державних актів на право власності на земельні ділянки за спрощеною процедурою, передбаченою постановою уряду. Як відбувається цей процес на Запоріжжі, розповів начальник Головного управління Держкомзему в області, доктор економічних наук Дмитро Бабміндра.

За його словами, на час прийняття постанови в області налічувалося 154,1 тисячі громадян, які не приватизували земельні ділянки, що перебувають в їхньому користуванні. На 144,5 тисячі ділянок треба було виготовити технічну документацію із землеустрою. Аби без зволікань виконати урядове рішення, роботи розподілено між структурними підрозділами філії ДП «Центр державного земельного кадастру» та Запорізьким науково-дослідним і проектним інститутом землеустрою. Долучилися працівники інших ліцензованих землевпорядних організацій зі своїм геодезичним обладнанням. Десятки фахівців виконують роботи за строковими трудовими угодами.

З вересня минулого року надійшло понад 100 тисяч заяв на отримання державних актів на землю. Виготовлено понад 69 тисяч державних актів, майже всі їх видано громадянам.

— Експерти стверджують, що Україна посідає одне з провідних місць за рівнем корупції у сфері земельних відносин. Чи здатне чинне законодавство протистояти цим явищам?

— Той, у кого є гроші, може отримати декілька престижних ділянок на узбережжі морів, річок, у лісових масивах, на землях заповідного фонду, історико-культурного призначення тощо. Водночас значна частина населення країни, не маючи коштів на хабарі, фактично позбавлена можливості мати хоча б одну земельну ділянку. І така ситуація існуватиме доти, доки законодавчо не будуть виключені прямі контакти сільських, селищних, міських голів та голів держадміністрацій із замовниками.

Інший приклад: відповідно до чинного земельного законодавства в нашій країні одна і та сама земельна ділянка має дві вартості — нормативну і експертну грошові оцінки. Результати такого оцінювання іноді просто вражають. **Буває, що вартість квадратного метра територій сусідніх баз відпочинку коливається від 7 до 50 гривень. До того ж ділянка дешевша там, де заможний олігарх або підприємець влаштували для себе прибутковий бізнес!** Аби припинити таку практику, необхідно скасувати диференціацію грошової оцінки землі на нормативну та експертну. Вона має бути єдиною — ринковою.

Головним чинником при розрахунках грошової оцінки земель у населених пунктах та земель несільськогосподарського призначення за їхніми межами має стати місце її розташування (це майже 80 відсотків вартості). На решту вартості мають впливати витрати на земельні поліпшення, капіталізація чистого операційного або рентного доходу, порівняння цін продажу подібних земельних ділянок. А в основу визначення грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення треба покласти бонітетну оцінку ґрунтів, оскільки лише вона здатна в повній мірі відобразити дійсні природні властивості їх родючості.

Бесідував Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Орендарі успішно нищать ґрунти

SOS!

Останнім часом Чернігівщина радує рекордними врожаями. Так, у 2009 році хлібороби зібрали 2 мільйони 49 тисяч тонн хліба, у 2008 році — 2 мільйони 161 тисячу. Але фахівці б'ють на сполох: придеснянські землі стрімко втрачають свою родючість! Якщо і надалі продовжиться практика екстенсивного землеробства, то деградація ґрунтів набуде загрозливих наслідків.

— Насамперед надто зростає кількість кислих ґрунтів, — каже директор обласного центру «Облдержродючість» Анатолій Мельник **(на знімку)**. — У межах орних земель вони займають 559,8 тисячі гектарів — 51 відсоток. За п'ять років площі таких ґрунтів збільшилися на 9 відсотків. Через підвищену їх кислотність щороку втрати зерна становлять понад 110 тисяч тонн. Середній параметр родючості ґрунтів за 10 років впав з 49 балів до 45.

Як відомо, на кислих ґрунтах погано родить озима пшениця, ячмінь, цукровий буряк, кукурудза, люцерна, продуктивність яких залежно від кислотності полів знижується на 20—40 відсотків.

Якщо у 1970—1980-х роках в області за державний кошт щорічно проводилося вапнування на 134 тисячах гектарів, то нині цією важливою справою займаються самотужки лише декілька господарств.

Як правило, інвестори «латифундій» не хочуть витрачати до 1000—1300 гривень у вапнування одного гектара. Адже вони можуть вкласти гроші у родючість, а власники паїв, наприклад, через певний час не продовжать з ними договір оренди. Для менших сільгосппідприємств такі суми зависокі. Отож орні землі й далі швидкими темпами окислюються.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Орендатори 5000—10000 гектарів, як правило, не мають і ферм з великою рогатою худобою. Отож на їхню ріллю не потрапляють органічні добрива, які поліпшили б якісні параметри ґрунту. Взагалі, торік удобрено гноєм всього-навсього 28 тисяч гектарів по всій області! Якщо у 80-х роках на кожен гектар ріллі щороку в середньому вносилося по 10,7 тонни органіки, то нині — лише 1,1 тонни. Це така дещиця, що фактично нічого не змінює в масштабах регіону.

Фото автора.

Різко впало в порівнянні з 80-ми роками й використання мінеральних добрив. Торік їх внесено майже втричі менше (56 кілограмів на га), ніж у кращі у цьому плані часи. При цьому режим живлення рослин формується незбалансованим. Значна перевага азотних добрив (торік 40 кілограмів на гектар ріллі) призводить до нераціонального, малоефективного їх використання, подальшого підкислення ґрунтів, посиленої мінералізації гумусу, збільшення забур'яненості, розвитку хвороб.

Тепер багато керівників сільгосппідприємств взялися вирощувати вигідний для продажу ріпак. Площі під нього вже зайняли 46,5 тисячі гектарів, що майже в 10 разів більше, ніж кілька років тому. Але ця культура просто «ковтає» поживні речовини. Після неї ґрунт залишається дуже збідненим.

Поки що природа, якісне насіння сприяють отриманню високих врожаїв на Придесенні. Проте запаси гумусу за збереження нинішньої ситуації кожні п'ять років зменшуватимуться на 4—5 відсотків. Це може спричинити незворотні зміни у ґрунтовому покриві, усунення яких потребуватиме надзвичайно великих грошових витрат протягом десятків років.

Фахівці вважають, що на рівні держави потрібно прийняти відповідні програми, закони, які забезпечили б стабільні високі параметри якості орної землі. Директор обласного центру «Облдержродючість» А. Мельник обстоює ідею створення земельної інспекції, щоб вона контролювала всі ці питання, вживала ефективних заходів до тих, хто нищить ґрунти.

Орендарі повинні не тільки отримувати від землі за короткі терміни зиск, а й дбати, щоб вона забезпечувала продуктами майбутні покоління. Бо сьогоднішня її експлуатація — пряма дорога до остаточного виснаження ґрунтів, а отже — до імпорту продовольства.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

РЕАЛІЇ

Не треба тримати нас

Єдина умова, яку висувають

Ще рік–два тому керівники господарств вели зовсім іншу розмову. Хто скаржився, що банківські відсотки на кредити надто великі, комусь вчасно не виплатили кошти за дотаційними програмами, у когось зернотрейдери за безцінь скупили пшеницю... Всі ці проблеми залишились і тепер, але, хоч як дивно, про них уже не йдеться як про найгостріші, і ніхто не ставить у залежність від них виживання господарств. Минулий рік продемонстрував: і без усього згаданого сільгосппідприємства змогли обсіятись, виростити врожай, не менше надоїти молока і виробити м'яса. А отже, зовсім не ці умови були визначальними для села. Які? Відповідь на це запитання спробуємо пошукати у невеличкому селі В'язовець, що в Білогірському районі.

Господарства не можуть продати цукор

Я ще не встигаю поставити жодного запитання, як керівник тамтешнього господарства Микола Рожик буквально закипає:

— Ну що ж це робиться? Вже за кілька тижнів в поле виходити, а я цукор продати не можу, бо, бачите, дорого ціну. А хто мені цю ціну має встановлювати? Хіба господарство саме не знає, скільки воно вклало у виробництво цього цукру, і за скільки має продати, щоб не бути у збитках?

Відверто зізнатись, ціни на цукор, до яких за останні тижні вже навіть звикли, і проблеми посівної якось не одразу зв'язались в голові. Але подальша розмова розставила всі крапки над «і».

У В'язовці, як, до речі, і в переважній більшості інших господарств, де сіяли буряки, цукрові запаси стали замінником банківських депозитів. Ще з осені всі розуміли, що назбирати гроші на посівну чи взяти кредити буде практично неможливо. Тому й розраховували на те, що саме цукор принесе якусь копійку у хазяйства. Правда, про ціни у 10—12 гривень за кілограм, які стали реаліями, тоді ніхто і мріяти не міг. Тому й говорити, що продукт притримували спеціально, створюючи дефіцит на ринку, абсурдно. Та сталось так, як сталось, і господарства, котрі отримали цукор за давальницьку сировину, готові викинути його на ринок, але...

Хазяйство не може продати жодного кілограма, поки не отримає відповідний дозвіл із цінового комітету. Останній же встановлює цінову планку: собівартість плюс двадцять відсотків надбавки. На перший погляд, здавалося, цілком розумна формула, бо, з одного боку, для товаровиробника непогана рентабельність, з другого — намагання стримати ринкові ціни на продукт. Та коли заглянеш у проблему глибше, починаєш розуміти, що все це фікція. Бо жодна запланована мета не досягається.

Розпочати з того, що прорахувати собівартість тонни вирощеного буряку надзвичайно складно. Найпростіша задачка навіть для економіста-початківця виявилась не під силу для сільських економістів з багаторічним досвідом. І ось чому. Якщо, приміром, врахувати минулорічні затрати на пальне, гербіциди, добрива, цифра буде одна. Якщо ж перевести у нинішній еквівалент, вона зростає щонайменше у півтора разу. За прикладом далеко ходити не потрібно: ще восени тонну селітри можна було придбати за 1,8 тисячі гривень. Тепер її вартість доходить до 2,3 тисячі.

Пільгове пальне для посівної, про яке так гордо прозвітував уряд, хоча і надійшло в райони і господарства, але, швидше, стало ілюзією допомоги, ніж реальною підтримкою. Аграрії й справді мали можливість купити його не по 6 тисяч гривень за тонну, як воно коштує на ринку, а по 4,8 тисячі. Однак розділити дві тисячі тонн на всі господарства краю та ще на п'ять місяців — що дійде до поля? У В'язівці, приміром, теж розжились чотирма тоннами. Дякують, звичайно, але знають, що це пару відсотків від потреби. Решту ж доведеться купувати за свої гроші й за ринковими цінами. Саме на це і мали б піти кошти, виручені нині за цукор. І хто скаже, що їх було б забагато?

Прибутки регульовані, а витрати — необмежені

В'язовець — невелике господарство. Село, загублене в глибинці району, віддалене від великих населених пунктів і жвавого транспортного сполучення, саме дивується, як виживає. Адже і орної землі тут не так багато — навіть до двох тисяч гектарів не дотягують, а все ж зуміли і господарство втримати, і навіть ферму на тисячу голів худоби мають. Все це не завдяки пільгам та підтримкам, а наче наперекір нелогічним розпорядженням, обмеженням та абсурдній ціновій політиці.

Три попередні роки тут вперто сіяли буряк, хоча в окрузі вже не так багато залишилось таких упертюхів. Колись у цьому районі відводили під цукристі до семи тисяч гектарів. На нинішню весну запланували 1,8 тисячі гектарів. Але й це лише завдяки тому, що більше половини цих площ обробітиме найближчий цукровий завод. Вся державна «буряково-цукрова» політика підштовхувала господарства до того, аби забули про буряк. Навіть фінансово міцні господарства в районі відмовились від нього, а В'язовець все сіє і сіє отих своїх кілька сотень гектарів.

— Восени в дощі так важко було їх копати, що ми тільки техніку понищили. Дотепер не можемо відремонтувати, — пригадує Микола Феофанович. — А 225 гривень за тонну сировини — хіба це гроші? Як тільки почули, що ціна на цукор на ринку почала стрімко зростати, чесно сказати, зраділи — нарешті дочекались свого часу. Але де там.

Якщо хтось подумає, що стрімка ціна для в'язовецьких буряководів — це 12 гривень за кілограм, то нехай знає, що навіть і на половину цього господарство ще не отримало дозвіл. От ще одна довідка, а потім ще, а тоді вже, може...

Микола Рожик не перестає дивуватись, для чого вводити цінові обмеження для товаровиробника? Адже такими заходами ні зупинити зростання цін на ринку, ні розв'язати проблеми будь-якої галузі, в тому числі цукрової, не вдасться. Пригадує, як кілька років тому той самий ціновий комітет покарав його за те, що продав цукор за ... нижчими від ринкових цінами. Тоді

Дев'ять років «відбивали» підприємство

Щоб повернути у власність трудового колективу незаконно відібране виробництво, його представники тривалий час добивалися справедливості в судах

СИТУАЦІЯ

Під «дахом» у чиновника

— Без підтримки ніхто та ніколи б не діяв так нахабно, і не почувався б так упевнено, — каже голова правління ВАТ «Гніванське хлібоприймальне підприємство» Анатолій Ярославський. — Я в цьому переконався особисто протягом тривалого часу, коли разом з колективом повертав втрачене підприємство.

Співрозмовник зберігає копії окремих документів, що підтверджують сказане. Один з них — лист за підписом колишнього голови райдержадміністрації. Лист адресовано начальнику районного управління юстиції. «У той час, коли колектив вів боротьбу за те, щоб повернути у власність підприємство, — каже Анатолій Ярославський, — колишній керівник району навпаки просив юстицію, щоб прискорила передачу виробництва. Мотивував це тим, що у господарствах широко розгорнули збирання зернових і треба зерно звозити у засіки. Хоча представники нашого колективу не раз зверталися до нього з проханням допомогти врятувати підприємство, але... І це при тому, що справно сплачували податки, наповнювали бюджет».

— Проаналізувавши розвиток подій, ми дійшли висновку, що проблеми працюючого підприємства були завчасно сплановані й узгоджені, — каже А. Ярославський. — Повторюю ще раз, без підтримки ніхто б не насмілився відбирати в когось чужий хліб. То були дуже непрості часи для колективу. Фактично ми залишилися наодинці з конкурентом.

Банкіри виявилися «вовками» в овечій шкурі

На початку 90-х Гніванське хлібоприймальне підприємство, незважаючи на тодішні негаразди, істотно зміцнило свої виробничі потужності. Робітники і спеціалісти стверджують, що це завдяки старанням їхнього керівника Анатолія Ярославського. Протягом п'яти років, з 1992-го по 1997-й, виробничі засоби збільшилися майже у шість разів. Тоді ж на підприємство навідалися представники одного з банків. Сказали, що готові, у разі необхідності, надати фінансову підтримку. Мовляв, підприємство міцно тримається на плаву. Нема ризиків з позичкою грошей. Кошти справді були потрібні. На хлібоприймальному планували збудувати завод з виробництва круп. Мали намір спорудити елеватор. «Якби ж то було знати, що банкіри виявляться вовками в овечій шкурі...»

Невдовзі банк надав колективу хлібоприймального кредит. Банкіри пропонували дуже вигідні умови. Щоправда, коли дійшло до оформлення документів, за словами пана Ярославського, умови змінили: замість гривні запропонували американські долари, та ще й під значно вищі відсотки. «Нас переконували, що так буде вигідніше і банку, і позичальнику, — каже Анатолій Ярославський. — У перерахунку вийшло кілька сот тисяч «зелених». Повірили банкірам. До того ж вони привезли уже підготовлені документи. Залишалося одне — підписати.

— Підводні камені ми помітили пізніше, — продовжує співрозмовник, — коли нам привезли з Вінниці другий примірник договору. Спочатку ми ознайомилися з одним текстом документа, який нас влаштовував. Яким же було наше здивування, коли пізніше з'ясувалося, що в договір, який ми уклали, перед підписанням було внесено зміни без нашої згоди і нас про це навіть не попередили. Згодом, під час розслідування, з'ясувалося, що зробити це могли представники банківської установи за домовленістю з приватним нотаріусом. Колектив комбінату опинився у заручниках обставин. Як кажуть на комбінаті, деякі з пунктів договору відчиняли ворота перед непроханими гостями. «Гості» не забарилися.

ДОВІДКА

У 1997 році, ще до початку виникнення проблем, на Гніванському комбінаті хлібопродуктів, що у Тиврівському районі на Вінниччині, містилося матеріально-товарних цінностей на суму більш як 14 мільйонів гривень. У складських приміщеннях зберігалося приблизно 8600 тонн зерна державного і регіонального контрактів. Тут працювали майже двісті робітників і спеціалістів.

Слідчі не знайшли доказів про звинувачення керівника

Надання кредиту збіглося з тотальним знеціненням гривні та зростанням долара. Така ситуація ускладнила розрахунки з банком. Заборгованість зі сплати кредиту і відсотків за нього зростала. Кредитори, не довго думаючи, звернулися до виконавчої служби районного управління юстиції для виконання виконавчого напису нотаріуса. Тоді, у 1999-му, якраз набрав чинності Закон «Про виконавче провадження». Цей документ передбачав таке звернення з вимогою вплинути на позичальника-боржника. На частину майна хлібоприймального наклали арешт. Державна виконавча служба прийняла рішення про проведення оцінки заарештованого майна. Загалом під арештом опинилося майно на 54 виробничих об'єктах.

Одночасно конкуренти розпочали кампанію з компрометації мене, як керівника підприємства. Якби вдалося усунути мене з посади, це ще більше розв'язало б руки тим, хто мав намір прибрати хлібоприймальне, вважає Анатолій Ярославський. Невдовзі я фігурував у п'яти кримінальних справах. Протягом трьох років довелося давати пояснення слідчим, ходити по судах. Я таки захистив своє чесне ім'я. Моєї вини не було, тому слідчі її не встановили, і з мене зняли всі підозри, — уточнює Анатолій Ярославський.

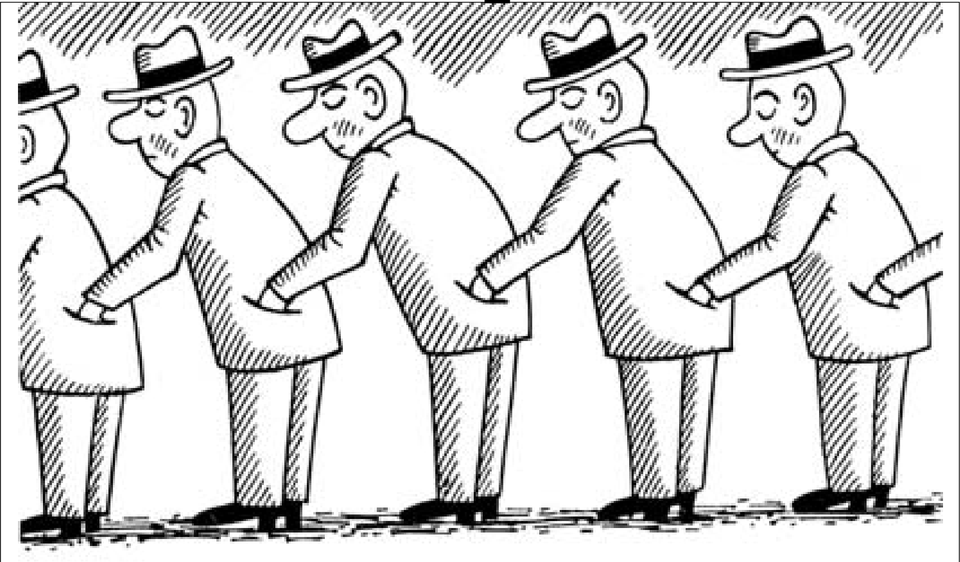

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Аукціон визнали недійсним

19 жовтня 1999 року хлібоприймальне підприємство продали з молотка. На аукціон виставили цілісний майновий комплекс. Основу складало нерухоме майно. Два покупці претендували на нього. Це були юридичні особи. На перший погляд, між собою вони не мали нічого спільного. У них різні назви. Насправді обидва мали відношення до того самого банку, який спершу «озолотив» підприємство, а потім «перекупив».

— Незаконність продажу полягала вже в тому, що проведення таких торгів у компетенції спеціалізованих організацій, які мають на те відповідний дозвіл, — каже Анатолій Ярославський. — Насправді його проводив фахівець державної виконавчої служби. Місцевий суд Замостянського району Вінниці підтвердив неправомірність дій державної виконавчої служби в частині організації та проведення аукціону з продажу цілісного майнового комплексу підприємства.

Здавалося б, нарешті колектив здобув перемогу. Однак конкуренти не мали наміру здаватися. Тільки недавно, у затяжній справі крапку поставив Верховний Суд України. Колективу повернули незаконно відібрану власність. На підприємство знову повертаються ті, хто багато років трудився на ньому раніше. Уже працюють 76 робітників і спеціалістів.

— 6 жовтня 2009 року комісія провела сертифікацію підприємства, — продовжує голова правління, — ми вже встигли прийняти на зберігання зерно жита, кукурудзи, запаслися пальним, уклали угоди на забезпечення природним газом. Помалу повертаємося до звичного життя.

Голова правління підприємства Анатолій Ярославський брав участь у кожному з численних судових засідань. Керівник не вимагає відшкодування моральної шкоди за втрачений час. Його болить інше — хто поверне розбазарене зерно та матеріальні цінності, втрачені за час судових спорів. Продовжувати далі ходити по судах у нього нема можливості. «Правоохоронні органи мали б зацікавитися, куди зникла частина майна і де вона осіли виручені за нього кошти, — каже він, — але чи дійдуть у них до цього руки?..»

Олександр ЯРЕМЧУК,
Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

в цінових шорах

агровиробники

за це господарству довелось сплатити штраф у п'ятдесят тисяч гривень! Тепер же штрафи нависають за підвищені ціни. Де ж логіка такого регулювання?

Тим паче що цінових обмежень на торговельну надбавку як не існувало тоді, так немає й тепер. То виходить, що за всі гріхи і біди розплачуватись мусить тільки селянин?

— Та хіба це тільки цукру стосується? — вступає в розмову керівник сусіднього господарства, — Ми маємо свій магазин у селі, тож їздили на борошномельний комбінат і купували борошно по 840 гривень за тонну, а потім продавали в себе по тисячі гривень. Так нас теж штрафували. А до приватника, що поруч у своїй палатці продавав те саме борошно по півтори тисячі гривень, не було жодних претензій. Про яке ж ринкове ціноутворення можна вести мову?

Нехай буде ціна, а не дотація

Може, саме через це і не вдається знайти чіткого пояснення тому, чому час від часу відбувається ціновий вибух на той чи інший продукт. Хмельничани й досі не можуть втямити, чому раптом так подорожчав цукор. Адже попри те, що в країні посівні площі буряку торік падали, в області вони зросли на п'ять тисяч гектарів. Це допомогло компенсувати дещо нижчий від позаминулорічного врожай. І вироблених 120 тисяч тонн солодкого продукту мало б вистачити з запасом не на один рік, бо область «з'їдає» наполовину менше. До того ж через низьку ціну минулих років заводи і сільгоспвиробники не поспішали його продавати. Запаси дво-, а то і трирічної давнини збирались на складах.

Цукрові запаси для господарств стали замінником банківських депозитів

Фото агентства «Прес-КІТ».

— Але ж зміни повинні були відбутись, — не втримується Микола Феофанович. — Ну не міг більше мішок цукру коштувати півтори сотні гривень, коли все навкруги так подорожчало. І сьогодні, якби я мав змогу вільно продати свій запас, він так само не коштував би тих 12 гривень за кілограм. Ринок сам відрегулював би вартість. Якщо ж нас постійно затискуватимуть в якісь незрозумілі рамки, ми змушені будемо забути і про український цукор, і про інший продукт. Нехай краще буде економічно обгрунтована ціна, аніж дотація.

Справді, якщо господарству дається повне право самому витратити гроші на те, щоб виростити продукцію, то хіба можна позбавляти його такого самого права самостійно продати її? І чи варто боятись, що саме село «наварить» мільйонні прибутки на своєму товарі? Хіба найнижчі зарплати, найбільші борги, відсутність обігових коштів і неможливість вкласти гроші в розвиток власного господарства не свідчення того, що хлібороби першими потерпають від нерозумної цінової політики. Може, й справді варто задуматись над тим, що пропонує і невеличкий В'язовець, і потужні аграрні холдинги — якщо немає допомоги, «забути» про них, дати можливість самим виробляти свою економічну та цінову політику. А тоді, дивись, і щезнуть ті утаємничені сили, котрі вміють протягом однієї ночі робити цінові перевороти.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

ВРОЖАЙ-2010

Без грошей навіть трактор не поїде

Напередодні весняно-польових робіт банки кредитують сільгоспвиробників недостатньо. На думку заступника голови Харківської облдержадміністрації Віктора Звєрєва, без рішучих заходів для поліпшення ситуації аграрії не зможуть цьогоріч забезпечити населення країни продуктами за доступними цінами, **повідомляє прес-служба ОДА.**

За його словами, йдеться не лише про цукор, який вже подорожчав до небувалих висот. Динаміка зростання цін на молочні продукти, м'ясо, крупи та інші харчі дає можливість казати про те, що власні можливості наших аграріїв забезпечити вітчизняному споживачу прийнятну вартість цієї продукції практично вичерпані і без доступних банківських кредитів їм не обійтися. Тим паче, в умовах, коли фактично повністю припинилося фінансування державних програм підтримки агросектору.

Серед причин, чому банки відмовляють аграріям — нестабільна політична ситуація в країні, несприятливі погодні умови, нездатність більшості сільгоспвиробників віддати нерухомість під заставу. Не сприяють кредитуванню і нинішні процентні ставки, які перевищують 30 відсотків річних.

Світлана МАКОВСЬКА.

У НОМЕР

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

«Дожила до ста, бо ніколи не крала й нікого не обманювала»

Саме це вважає секретом свого довголіття Марія Крупіцька зі Старої Ушиці Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині. Цим особливо пишається. Її земляки кажуть: не зайво було б оглянути своє життя через оці бабуні-Марїіні правила іншим людям, особливо тим, хто наділений владою, керує людьми, ба навіть державою. Щоб усвідомили, за що Бог дарує довгі літа і шану людей.

Жінка ще досить жвава та має світлий розум, добре пам'ятає бурхливі події, які їй випало пережити. Її трудова біографія — це невтомна праця в колгоспі. Виростила й гарно виховала двох дітей, які завжди поруч зі своєю матір'ю, доглядають її і дбають про неї. Має п'ятеро онуків, 14 правнуків, чотири праправнуки. Їй ніколи не було легко, бо чоловіка втратила на фронті, тож навіть у домашньому господарстві не було кому підсобити. Довгожительку справді надзвичайно поважають односельці за працьовитість та моральні принципи. Це ми побачили і в день ювілею. Її вітало мало не все селище, учні місцевої школи, фольклорний колектив, соціальний працівник та сільський голова Василь Мацьков, прибули гості з райцентру. Перший заступник голови райдержадміністрації Олександр Федик і заступник голови Ніна Гурська вручили імениинниці подяку Президента України, а також 1000 гривень матеріальної допомоги, виділеної розпорядженням голови райдержадміністрації.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хочеш економити власні гроші — скористайся обласним бюджетом

Так вирішили на Львівщині і доплачують тим, хто міняє у власних оселях вікна та котли

ДОСВІД

Наприкінці минулого року депутати Львівської обласної ради затвердили програму енергозбереження для населення області на 2009—2012 роки. І тим самим визнали, що досвід пілотного проекту — такої ж програми попередніх трьох років — виявився ефективним і корисним для громади Львівщини. Як тільки бюджет України, а відтак і області, буде остаточно узгоджений, продовжаться нарахування і виплати компенсаційних відсотків мешканцям, які брали кредити на утеплення стін будинків, підлоги, горищ та дахів, оновлення рекуператорів тепла, заміну вікон, вхідних дверей та встановлення та реконструкцію індивідуальних систем опалення.

Сьогодні наші запитання до Олега Паски, члена комісії з питань промисловості, будівельної індустрії, комунікацій та енергоефективності Львівської облради, людини, яка активно обстоювала унікальний для України метод сприяння енергоощадності.

— Яким чином, Олеже Володимировичу, ви переконалися, що програма дійсно спрацьовує?

— Про це можна судити і за відгуками людей, які мені особисто говорили, що задоволені, адже сплачують тепер значно менші рахунки. До того ж витрачали вони, приміром, п'ять тисяч, одну тисячу їм повертали. Якщо ж брали кредит під 30 відсотків, то виходить, що фактично отримували кредит лише під 10. Звичайно, люди страчувалися, однак, на сімейному бюджеті це позначилося не так сильно, як могло б бути.

Якщо ж проаналізувати економічні показники, то теж — результати наявні. Кожна гривня, яку віддавав обласний бюджет фінансовій установі на погашення відсотків по кредиту для населення, залучила 13,5 гривні позичальнику на енергоощадні заходи. Ми задіяли під програму приблизно 20 мільйонів коштів кредитних установ. І всі ці гроші пішли в бізнес, тобто на створення нових робочих місць — комусь то треба було ці роботи виконувати, виготовляти обладнання і встановлювати його. У такий спосіб ми стимулювали не тільки заходи з енергозбереження, а й вирішували проблему зайнятості населення.

І хіба таку програму не варто було продовжити, коли кожна гривня залучила податків до державного бюджету в сумі 2,53 гривні, і 1, 57 гривні йшли у вигляді податків до обласного бюджету. Також ми бачили, що порівняно із 2005-м роком у 2006—2008 роках значно зменшилося споживання газу населенням Львівщини.

— Скільки осіб скористалися програмою і що робити було людям найвигідніше?

— До 20 тисяч мешканців області скористалися і ще стільки ж виявили бажання долучитися до програми. А найвигідніше було позичальникам, які залучали кредитні ресурси на впровадження альтернативних видів палива, тут передбачалося збільшення розміру компенсації до 20 відсотків. Самим мешканцям організувати отримання кредиту та виплат було нескладно. Для участі у програмі потрібно мати лише паспорт, ідентифікаційний код, і банк вимагав представити проект запланованих робіт як підтверджуючий документ, що людина дійсно хоче щось робити.

— А як ви зробили банки своїми однодумцями?

— Щиро кажучи, банки не дуже хотіли працювати за цією програмою, поки не настала криза. Тепер вже, хто виявив далекоглядність, дуже задоволений. Запропонували ми спільну діяльність усім банкам, однак найкраще спрацював Ощадбанк і банк «Львів», напевно, інші не хотіли займатися такими дрібницями. До того ж тут потрібно було працювати з людьми, витрачати на це час, нерви, а можна, звичайно, заробляти й простіше.

— Так виглядає, що схема є корисною і зручною, і всі від неї лише виграють, то чого ж у вас практично немає послідовників?

— Програма справді проста і унікальна для України. Та має одну особливість — там не можна гроші «відвести у бік». Як діють всі інші програми? Пишеться документальна частина, виділяються кошти, вони ідуть на якісь будівельні фірми і далі розподіляються. Тут немає контакту чиновника із безпосереднім виконавцем робіт. Людина пішла, взяла кредит, чітко пораховано, скільки потрібно кредиту погасити. Бюджет, в свою чергу, повернув банку гроші, а банк — людині. Потім чоловік пішов, замовив роботи і платить за них з власної кишені, і тут вже ніде не дає копійочці пропасти..

— Чи намагалися ви щось подібне зробити для шкіл та лікарень?

— Розробили ми і механізм, який буде відслідковувати ефективність заходів енергозбереження і у бюджетній сфері. Спочатку проаналізували 2006—2007 роки і побачили, що область, вклавши в шостому році 33 мільйони у заходи енергозбережень в бюджетній сфері, отримала приблизно чотири мільйони збитків. Тобто заходи були неефективними.

Нам наводили приблизно такі аргументи, а ви знаєте, що середня температура взимку 2007-го року в середньому була нижчою, ніж у 2006-му? Тоді ми взяли і докладніше відслідкували проплати бюджетних установ обласного підпорядкування, районного і міст області. Виявилося, що чомусь райони і міста мали економію, а в установах обласного підпорядкування були перевитрати. Це що означає — десь зима була суворішою, а десь лагіднішою, в залежності від підпорядкування? Тому ми разом із бюджетною комісією намітили з десяток перших найбільш енерговитратних об'єктів бюджетної сфери і плануємо цього року вкласти туди гроші, щоб отримати нарешті якийсь ефект. По кожному об'єкту проведено паспортизацію, визначено, що там потрібно зробити, і пораховано приблизна очікувана економія. Більше того, програмою передбачено щоквартальне звітування комісії, яка економія досягнута по енергоносіях. Тобто повний контроль для досягнення найбільшої ефективності.

На цих програмах я переконався, що чим простіший механізм застосування програми, тим простіше її контролювати. І що вже зовсім приємно — тим більший вона дає ефект.

Ірина ЄГОРОВА.

На знімку: голова Перемишлянської райдержадміністрації, депутат Львівської облради Олег Паска.

Фото автора.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Для клієнта банку процедура отримання кредиту є доволі проста та нічим практично не відрізняється від звичайного споживчого кредиту на придбання товарів. Подання документів в обласну адміністрацію на відшкодування бере на себе банк-партнер програми, який має укладений договір з ЛОДА. Відшкодування надходить клієнту безпосередньо на його поточний рахунок або за бажанням скеровується на погашення кредиту.

Батько просить дочку забрати його з лікарні

СИТУАЦІЯ

У Тульчинській районній лікарні на Вінниччині змушені утримувати за власні кошти пацієнта, якому ампутували обморожену ногу — у нього ні документів, ні грошей. Дочка обіцяла забрати батька, але...

У лікарню його доставили ще 20 грудня минулого року. Володимира Меїчка, так чоловік назвав себе, знайшли в одній із занедбаних хат у селі Журавлівка Тульчинського району. «Це б трохи, і ми б не врятували його», — кажуть лікарі. Обморожену ногу таки довелося ампутувати. 16 січня 57-річного чоловіка прооперували. Через десять днів виписали з лікарні. Але він дотепер там. Не тому, що потребує подальшого нагляду лікарів. Йому нема куди їхати.

— Я з Донецької області, — каже Володимир. — Живу один. На Вінниччину приїхав до двоюрідного брата. Він з села Вапнярки Томашпільського району. Коли прибув у село минулої осені, мені сказали, що брат помер. Коли йшов по вулиці, у цьому ж селі, мене зустрів незнайомий чоловік. Запитав, чи не маю бажання підзаробити грошей...

Машиною, за словами Володимира, його привезли у Барський район в село Шевченкове. Поселили в гуртожиток тамтешнього господарства. Працювати треба було на збиранні яблук. Обіцяли платити по 50 гривень за день роботи.

— Я й погодився на таку пропозицію, а чому б ні? — продовжує Володимир Меїчко. — Людей зібралося немало. Є господарство. Навіть думки не допускав, що обманують з грішми.

За словами співрозмовника, чоловік, який привіз його в господарство, взяв паспорт, щоб оформити на роботу. «Хто він? — перепитує. — На нього всі казали «Славік молдован». Молдован не прізвище, а видно, сам він з Молдавії. Відтоді я свого паспорта не бачив. І грошей не дали».

Володимир каже, що, крім збирання яблук, виконували іншу роботу. Працювали аж до грудня місяця. «Закінчилося все тим, що Славік посадив нас, чоловік з десять, у машину і сказав, що відвезе на вокзал, заодно вже й розрахується, — продовжує Володимир. — Але довіз тільки до лісосмуги. Висадив і сказав чекати, мовляв, скоро повернеться. Більше ми його не бачили. Щоб не замерзнути, стягали гілляки й палили багаття. Тоді подзвонили з автозаправки в господарство. За нами приїхав наш бригадир Серьога. Забрав назад. Нам пояснили, що всі наші гроші забрав Славік. Дали ще роботу, щоб могли хоч на білет заробити. Заплатили трохи грошей. Хлопцям вистачило на білет. А мені — ні. Бо я ще купив собі черевики. У туфлях було вже холодно. Пішов по селах. Ніхто не хотів прийняти чоловіка без документів. У Журавлівці знайшов закинуту хату, там і перебивався. Аж поки не відморозив ноги. Спасибі лікарям. Врятували, живим лишився. Хоч і без ноги...» Чоловік напам'ять назвав лікарям адресу дочки. Вона з сім'єю проживає у Хмельницькій області, Волочиський район, село Богданівка, вулиця Миру, 18. Звати Олена Осадча. Лікарі написали за цією адресою листа. Невдовзі звідти зателефонувала дочка їхнього пацієнта. Обіцяла приїхати, забрати батька, але... Сам Меїчко каже, що звертався у міліцію, розповів історію, яка з ним сталася. На цьому все й закінчилося.

Керівник господарства у селі Шевченково Барського району Володимир Романюк каже, що вперше чує про такий випадок. Прізвище Меїчко йому ні про що не говорить, не знає такої людини. На збиранні яблук справді працювало багато людей. Пан Романюк запевняє, що договір складали індивідуально з кожним. Щоправда, згадав про бригаду із Закарпаття, у якої було два відповідальних чоловіки. Виникає запитання: навіщо вони, ці відповідальні, якщо договір укладають окремо з кожним найманим трудівником? Керівник господарства не виявив бажання перевірити по документах, чи працювала у них людина на прізвище Меїчко, а також назвати суму, яку йому сплатило за роботу господарство.

Розшукати кривдника чоловіка, на нашу думку, нескладно. Адже він працював у господарстві не день, і не два. До того ж називає конкретних людей. Від нього дізналися прізвище керівника господарства. Але чи стане хтось цим займатися?..

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: Володимир Меїчко, якому ампутували обморожену ногу, стверджує, що його ошукали під час роботи на збиранні яблук у селі Шевченково Барського району.

Фото автора.

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ БЕРЕЗНЯ

Високий рівень споживчих цін на тлі обвалу реальних доходів тестуватиме й надалі купівельну спроможність громадян. Інфляційні процеси в березні формуватимуться під тиском наслідків дисбалансу попиту та пропозиції на ринках пального й цукру та невідповідності вартості послуг їхній собівартості в комунальному секторі. Фініш першого кварталу виявиться спокійнішим за його старт через низьку динаміку доходів населення і девальваційних очікувань, за умови збереження відносної політичної стабільності.

БЕНЗИН (ВИСОКООКТАНОВИЙ) *— середня вартість літра А-95 зросте на 10 копійок, літра* **ДИЗПАЛЬНОГО** *— на 12—15 копійок.*

Я виходжу з того, що в березні вирішальний вплив на динаміку роздрібних цін на нафтопродукти справлятиме посівна кампанія, тоді як обмінний курс гривні уникне девальваційного тиску. Так само я прогнозую, що європейські світлі нафтопродукти зберігатимуть тенденцію до здешевшання, що стане додатковим чинником стабілізації цін на внутрішньому ринку. При цьому я не виключаю, що деякі оператори скористаються політичною невизначеністю для одержання спекулятивної маржі від продажу нафтопродуктів.

БОРОШНО *— подорожчання кілограма борошна вищого ґатунку в середньому на 4—5 гривень.*

Прогнозовану стабільність цін на борошно забезпечить добротна пропозиція зерна, яка значно перекриває внутрішню потребу, закінчення періоду пікового споживання і здорожчання товарів продовольчої групи, а також ставлення до борошна як об'єкта державного цінового регулювання.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Тиск споживчого попиту на ціни зменшується за рахунок різкого скорочення доходів домогосподарств. Якщо за 2008 рік середня номінальна зарплата зросла на 33,7 відсотка, то минулого року динаміка уповільнилася утричі — на 11,6 відсотка. Так само, якщо закрити очі на сезонні й політичні подразники, упродовж кількох останніх кварталів відбулася очевидна стабілізація девальваційних очікувань.

ХЛІБ *— подорожчання в середньому на 2 відсотки.*

Я виходжу з того, що електроенергія і дорогі кредити змусять пекарів виходити за рамки обумовленої рентабельності. Але це позначатиметься на роздрібних цінах здебільшого в сільській місцевості — подалі від контролерського ока й не справлятиме жодного впливу на загальну динаміку цін на хліб та хлібобулочні вироби.

М'ЯСО: *подорожчання кілограма* **СВИНИНИ** *— в середньому на 5 відсотків,* **ЯЛОВИЧИНИ** *— на 5 відсотків, курятини — подешевшання у межах 3 відсотків.*

Я гадаю, що ми побачимо поміркoване підвищення цін з ініціативи переробних підприємств, які тривалий час зазнавали збитків через брак споживчого попиту й надходження більш дешевого імпорту. Опосередковано на це вказує зростання обсягів реалізації худоби на забій і нестача кормів у багатьох господарствах, що спостерігалося в січні-лютому. Ціни на м'ясо зберігатимуть тенденцію до подорожчання, доки скорочується поголів'я крупної рогатої худоби.

МОЛОКО Й МОЛОКОПРОДУКТИ *— подорожчання в середньому на 8 відсотків.*

Зростання цін на молокопродукти, хоч і матиме інерційну природу (після різких сезонних коливань у грудні-січні), але буде відчутне, на що вказує динаміка закупівельних цін на молоко, значна питома вага імпорту серед молокопродуктів. Поза сумнівом, молока здаватимуть більше, ніж на початку року, але це не позначиться на його вартості ані в торговельних мережах, ані на ринках.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Попри низку дуже сприятливих антиінфляційних чинників, як-то стабільний обмінний курс, фактична відсутність цінової інерції минулого року, низький споживчий попит тощо, аграрії відчувають гострий дефіцит грошових коштів. Станом на середину лютого для проведення польових робіт сільгоспвиробникам бракувало близько 12 мільярдів гривень. Це за того, що кредити від банків вони одержували під 20—30 відсотків річних, а відсутність держбюджету унеможливлює появу компенсацій процентних ставок. Дефіцит коштів стане головним спонукальним мотивом для підвищення відпускних цін, які безпосередньо впливатимуть на масштаб цін роздрібних.

ОВОЧІ, ФРУКТИ *— подорожчання в середньому на 5—10 відсотків.*

Я спираюся на спостереження грудня-січня: тоді через невиправдані втрати врожаю високі ціни на фрукти та овочі диктували здебільшого дрібнотоварні приватні підприємства та імпортери, що змушувало думати про недостатню пропозицію на ринку й миритися з африканською картоплею, польським часником і голландськими яблуками. Власне, це не дивно, оскільки головний обсяг продукції рослинництва припадає на приватний сектор, а в імпорті ми бачимо тільки ворога. (Поза тим без нього на початку року ми мали б набагато вищу продовольчу інфляцію).

КРУПИ *— подорожчання в середньому на 8 відсотків.*

По-перше, я виходжу з того, що внутрішні ціни корелюватимуться зі світовими, які набувають тенденції до зростання. По-друге, вихід із депресивного стану торгівля шукатиме тільки в підвищенні цін на ліквідну продукцію. По-третє, деякі крупи, як гречана, перебуватимуть у дефіциті через низький урожай.

ЦУКОР *— подорожчання в середньому на 10 відсотків.*

Я вважаю, що зростання світових цін на цукор і його дефіцит на внутрішньому ринку унеможливлять цінову стабільність попри низку розумних, але запізнілих законодавчих рішень із регулювання ринку.

ЛІКИ *— подорожчання в середньому на 5 відсотків.*

Курсова стабілізація на валютному ринку законсервує високі ціни на імпортні медпрепарати, які користуються сталим попитом у споживачів, а загальній ціновій стабілізації сприятиме кінець періоду гострих респіраторних захворювань.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Лютий і березень виявляться менш інфляційні за січень, але високий рівень споживчих цін генеруватиме вербальні спекуляції серед експертів і політиків, що формуватиме девальваційні та інфляційні очікування. Виходячи з цього, помітне зростання споживчої інфляції припаде на другий квартал року. Саме о цій порі подорожчання сировини на світовому ринку стане очевидним, схильність населення до заощаджень — мінімальною, монетарне покриття дефіциту бюджету — максимальним, а розблокування тарифів на газ для населення — рятівним.

АЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ: *подорожчання горілки в середньому на 5 відсотків,* **ВИНА НАТУРАЛЬНОГО** *— в середньому на 10 відсотків,* **ПИВА** *— в середньому на 5 відсотків.*

З огляду на перенесення термінів запровадження акцизних ставок на спирт, ми спостерігатимемо до літа інерційне, малопомітне, подорожчання спиртних напоїв. Але натуральні вина, як на мене, подорожчають швидше через збитки, яких зазнали винороби через неврожай винограду.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ *— подорожчання тарифів у середньому на 15 відсотків.*

Дотепер піднімати ціни на природний газ і електроенергію для населення влада утримувалася виняткове з політичних міркувань. З приходом нового глави держави цей стримуючий чинник неабияк втратив свою актуальність, хоч би який уряд перебував при владі. На мою думку, ми ще переконаємося, що житлово-комунальні тарифи поміняються швидше, ніж члени уряду.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ *— подорожчання в середньому на 10 відсотків.*

Поза сумнівом, розбиті після зими автошляхи, швидкоплинна динаміка роздрібних цін на бензин і пальне, а також сезонне пожвавлення попиту на транспортні послуги провокуватимуть їхнє подорожчання на комунальному та приватному автотранспорті. Найвагомішими стримуючими чинниками при цьому будуть вкрай обмежені можливості місцевих бюджетів. Сезонне зростання пасажиропотоку на приміських залізничних сполученнях не вплине на тарифні плани.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ *— подорожчання в середньому на 8 відсотків.*

Загальне інфляційне тло, економічні негаразди, деінде — інфраструктурна необлаштованість вітчизняних курортно-рекреаційних зон гальмують, але забезпечують доволі прийнятний попит на українські бази відпочинку Криму й Карпатського регіону з боку іноземців. А з боку українців можна очікувати поступового відновлення інтересу до «гарячих» турів у Єгипет і Болгарію, втраченого в другій половині минулого року.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС *— 7,9 грив ні за $.*

На мій погляд, Нацбанк скористається можливістю укріпити гривню, для чого є фінансові передумови, але до зменшення процентних ставок за кредитами не дійде.

Сергій ВЛАД.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

За вчорашні гроші борщу вже не звариш

І ціни на м'ясо тут ні при чому. Варимо борщ на олії, бо ж піст. Але без буряка, картоплі, капусти, моркви, цибулі не обійтись. Олію беру в магазині вже по 12—13 гривень за пляшку (місяць тому було за 9,50—10). По решту інгредієнтів іду на ринок. На центральній «Озерці», очевидно, можна знайти й щось дешевше в овочевих рядах, але за різниця навряд чи покриє витрати на маршрутку (чотири гривні в обидва кінці), плюс зекономлений час. А на моєму базарі буряки по 5—6 гривень за кіло (ще місяць тому були по 3—4), картопля й морква — по 5—7 (2,50—4 і 3—4), капуста білокачанна — 5 — 7 (місяць тому була по 4—5), цибулю купую за 6 гривень, а поруч і 8 за кіло просять (була по 4,50—5). У заправку треба видавити кілька зубочків часнику: головка коштує 1,50—2 гривні, а кілограм — 25 (це, звичайно, не 47 і не 37, які правили в листопаді), а ще додати томатного соусу або соку (на цій статті витрат економлю — виручають домашні заготовки). Класичним пісний борщ робить квасоля, отож забезпечую «класику» трьома гривнями за склянку (15 за кіло), а ряди із зеленню, де маленький пучечок (на дві-три тарілки) коштує 2 гривні, ігнорую: у морозилці маю заморожений з літа кріп.

За кілограм свинини з кісткою просять 35—40, а гарний шматок на відбивні коштує 50—60. Яловичина на тому ж рівні, що й місяць тому, — 40—50 гривень за кіло. Літр молока — від 6 до 7. Літр гарної магазинної сметани — 18—20, на ринку — до 24 гривень за кіло.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Замість гречки буде рапс?

В області зафіксовано найнижчі в Україні ціни на варену ковбасу першого ґатунку, сметану, рис, макарони. Тут також найнижчий в Україні рівень цін на пшенично-житній хліб і хліб із борошна другого ґатунку, на борошно вищого ґатунку, вермішель і манні крупи. Така статистика пролунала на колегії ОДА, що її проводив голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша.

Судячи з інформації начальника держінспекції за цінами Людмили Коваль, за підсумками цінового моніторингу підприємств торгівлі й продовольчих ринків країни, в області цукор теж найдешевший. Запобігаючи зростанню ціни на солодкий продукт, облдержадміністрація домовилася з ТОВ «Юкрейніан Шугар Компані» (колишнім Засільським цукровим заводом) про постачання в торговельну мережу 150 тонн цукру за ціною не вище 9 грн. 50 коп. за кілограм.

Держінспекція за цінами не дає розсхаблятися посередникам, систематично перевіряючи дотримання державної цінової дисципліни на продтовари, що підлягають ціновому регулюванню. Замість припустимої 15-відсоткової торговельної надбавки на соняшникову олію й молоко, торговці найчастіше накручували до 23,7 відсотка.

Подорожчала гречана крупа — це факт: протягом місяця її ціна з 5 грн. 82 коп. зросла до 6 грн. 45 коп. за кіло. По всій Україні, стверджують фахівці, на неї дефіцит. Чимало фермерів, які одержували гарні врожаї гречки, відмовилися від вирощування або скоротили посівні площі в кілька разів. Її витиснули менш вибагливі культури — соняшник і рапс. Гречана каша — страва смачна, але з рапсу виходить непогане біопаливо...

Галина ПОРФИР'ЄВА.

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Подешевшали риба і фрукти

Загалом вартість продуктів харчування та безалкогольних напоїв підвищилася з початку року на 2 відсотка. Роздрібна ціна твердого сиру подолала позначку в 70 гривень за кілограм, молоко подорожчало до 5—6 гривень за літр. Особливо «радує» цукор. Нині в області з чотирьох цукрових заводів працює лише один, і він не спроможний забезпечити потреби чернігівчан. Тому цукор уже реалізовується у торгових точках, магазинах по ціні 9—12 гривень за кілограм.

Молочні вироби у супермаркетах стали недоступними більшості споживачів. Зникли йогурти по одній гривні. Тепер їхня звична ціна 2—3 гривні. Невеличкі порції навіть знежиреного сиру теж коштують майже вдвічі більше. Масло вже подолало 50-гривневий рубіж.

За статистичними даними, алкогольні напої та тютюнові вироби подорожчали на 1,2 відсотка. Водночас є і певні позитиви. Подешевшали фрукти (на 0,1 відсотка), риба та продукти з риби (на 0,5), тваринні жири (на 10,3).

Хоча подорожчало пальне і мастила (на 4,7 відсотка), ціни на транспорті зросли ще лише на 1,3 відсотка. Загалом оплата за проїзд у Чернігові залишилася на рівні грудня минулого року. Так само тарифи на житло, воду, електроенергію, газ у цілому не змінилися.

Сергій ПАВЛЕНКО.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Навіть у піст продукти дорожчають

Зупинити зростання цін на споживчому ринку області не вдається. Вже традиційно дорожчають харчі. Вартість продуктів та безалкогольних напоїв знову збільшилась майже на три відсотки. Найбільше подорожчали овочі та цукор. Їхня ціна зросла, відповідно, майже на 12 та 14 відсотків. Статистика зафіксувала також подорожчання гречаних круп, а ще молока, сирів та кисломолочної продукції майже на 10 відсотків. Хоча не так суттєво, але продовжують підніматись вгору ціни на маргарин, яйця, олію, фрукти, яловичину, масло. В середньому за них доведеться платити на 2—4 відсотки більше.

Оскільки продукти коштують дорожче, то це не могло не позначитись на вартості харчування поза домом. Відтепер за обід чи вечерю у громадських закладах харчування доведеться викласти на півтора відсотка більше.

Єдине, що може порадувати, це зменшення вартості тваринних жирів. Однак через те, що багато споживачів у цей час дотримуються посту, купувати їх стали менше.

Трохи піднялись ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби. Але загалом ці зміни залишились не дуже помітні для покупців.

Такий само незначний спад статистика зафіксувала й у тарифах на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива. Знижки на кілька сотих відсотка навряд чи зможуть суттєво вплинути на домашню економію. Натомість подорожчання палива й мастил майже на сім відсотків не залишилось непоміченим. Адже через це збільшилась вартість транспортних послуг.

Ірина КОЗАК.

У столичній галереї «Мистецька збірка» розгорнуто виставку відомого полтавського пейзажиста Павла Волика

У Національному музеї літератури сьогодні відкрито виставку «Тарас Шевченко. Втрачені та повернені раритети» (рідкісні рукописи, фотознімки, листи, офорти та ескізи, нещодавно повернені з Америки). Виставку відкрив посол США в Україні Джон ТЕФФТ

ХРОНІКА

Почнуть показ у форматі 3D

У сімферопольському кінотеатрі «Спартак» уперше в Криму встановлять устаткування BARCO системи X-Pand, сертифіковане за новим світовим стандартом DCP. Глядачі вже у травні зможуть побачити кінофільми в цифровому форматі, у тому числі 3D (об'ємні зображення. — **Авт.**) Нині в Україні працює 23 такі зали для глядачів. Для порівняння: у Росії на кінець минулого року їх було 335.

Про переваги перегляду фільмів у цих залах розповів арт-директор сімферопольського кінотеатру «Спартак».

— Якщо порівнювати, то, напевно, це устаткування можна порівняти з автомобілем «Бентлі» серед іномарок. Глядачі перших рядів будуть мати найвигідніші місця в залі, бо в них створюватиметься відчуття, що вони перебувають серед подій, які відбуваються на екрані, — зазначив арт-директор.

Вартість спеціального устаткування, що встановлять в одному із двох залів кінотеатру, становить мільйон гривень.

Зняли фільм про кохання, море і Гріна

Відомий російський режисер Олександр Наговіцин (Санкт-Петербург) планував зняти 5—6 хвилинний фільм про феодосійський будинок-корабель Олександра Гріна. Але поступово він вийшов за рамки первісного задуму.

— Читаючи рядки Гріна про море, я дійшов думки, що кохання, як червоний колір, не можна виміряти довжиною хвилі — воно у всіх різне. І любов до моря в тому числі: у Гріна вона — своя, у мене — своя, у дівчат, які прийшли до музею, — своя... Я спробував досліджувати це за допомогою камери, це вийшло на перший план і стало основною ідеєю, — розповів О. Наговіцин. — Він додав, що у 20-хвилинному фільмі було використано елементи анімації.

У серпні цього року відзначатимуть 130-річчя з дня народження О. Гріна, а в липні — 40-річчя феодосійського музею письменника. Тому режисер сподівається, що фільм неодмінно покажуть кримські й українські телеканали.

Георгій ВЕРВЕС.

Крим.

Література твориться не в столицях

— стверджує голова Закарпатської обласної організації Національної спілки письменників України Петро Ходанич

— Петре Михайловичу, що сьогодні являє собою обласний осередок НСПУ?

— Сьогодні на обліку — 32 літератори. Найстаршому — Ласло Баллі — 83 роки. Він вступив до спілки ще в рік смерті Сталіна. В нас література твориться українською, а також угорською мовою, що є рідною для п'ятьох наших колег. Двоє пишуть російською.

— А яким темам надають перевагу закарпатські письменники?

— Сьогодні нема «замовних тем», як за часів соцреалізму. Справжня література завжди залишалася в опозиції до влади. Особливо не подобались літератори, які відстоювали національні та соціальні права. Прикро, але й за незалежності український письменник витрачає купу енергії для доведення своєї українськості. Це один з українських парадоксів. Тому й тематика творів сучасних закарпатських письменників зорієнтована на творення національної ідеї.

— В обіймах кризи непросто жити й творити. Та й читач прагне чогось нового, несподіваного, інтригуючого?

— Жити в умовах кризи нелегко, але саме в часи криз писалася велика література. Проблема ще ось у чому. Держава поставила книжку на рівень звичайного товару. Виграє видавець — посередник між письменником і читачем. Поезію читає небагато людей. Тому годі уявити поета, який би годувався з віршів. Але як бути літературі без поезії? Держава повинна подбати про підтримку письменника. Це не нове. Це світова практика. Щодо несподіваного, інтригуючого, то це питання якості літературного твору. На зорі Незалежності викликали захоплення сцени еротики, сексу, мова вулиці. Згодом це стало нецікавим, бо словесне сміття принижує літературу. Прописна істина: читач повинен дотягуватися до інтелектуальної планки, яку ставить йому письменник. А ні, то що й читати? Мене обурює, коли сивий вуйко читає зі сцени студентам, власне своїм онукам, суцільний мат. Для закарпатця мат — це свідчення дуже низької культури.

— Який творчий підсумок роботи літераторів Закарпаття в році минулому?..

— Це десятки книжок. Кращі з них здобули визнання. Обласною літературною премією відзначено книгу малої прози Мирослава Дочинця, збірки поезії Юрія Шипа, книги віршів для дітей Володимира Фединишинця і Христини Керити, драму Івана Козака «Судний день». Моя книга оповідань і повістей «Знак дракона» удостоєна всеукраїнської премії імені Ірини Вільде, премією імені В'ячеслава Чорновола відзначено фільм Дмитра Кешелі про Карпатську Україну.

— Широко відзначався торік 100-річний ювілей поета Зореслава, а незабаром святкуватиметься 100-ліття прозаїка, етнографа, перекладача Федора Потушняка...

— Зореслав і Потушняк народилися за часів Австро-Угорщини, а як свідомі українські письменники сформувались в часи Чехословаччини. Це блискучі поети-символісти, а ми не сміли знати їх творів. Чому? Бо Зореслав був капеланом Карпатської України і змушений був емігрувати, носив тавро «українського буржуазного націоналіста». Творчість Потушняка через українство була визнана шкідливою в період угорської окупації краю, а в радянський час його звинуватили в модернізмі. Проза Потушняка, правда, друкувалася. Лиш напередодні 100-літніх ювілеїв вийшли друком великі томи їхніх творів. «Блакитні ескадри» Зореслава і «Мій сад» Потушняка стали відкриттям для читачів, а критика називає їх перлинами української модерної поезії. Ці поети поставили перед наступниками високу планку. Є на кого рівнятися. Наша письменницька організація за підтримки народного депутата Станіслава Аржевітіна започаткувала Всеукраїнську літературну премію імені Зореслава. Її першими лауреатами стали Лідія Повх (за збірку поезій «Секрети словоскладання») і Сергій Федака (за історичний роман «Карпатський кросворд»). Є обласна літературна премія імені Потушняка.

— Не так давно обличчя красного письменства краю визначалося іменами двох потужних постатей в українській літературі, прозаїка Івана Чендея і поета Петра Скунця. А якими достойними іменами сьогодні пишається література Закарпаття?

— Щодо роздачі рангів літераторам, це питання не до мене. Хоча я вже назвав чимало імен, чия творчість нині й визначає обличчя літератури Закарпаття. До цього кола хочу додати й імена дитячих письменників Варвари Салаї, Галини Малик, поетів Василя Густі, Петра Мідянку, Василя Кухту, піснярів Василя Кузана та Володимира Товтина.

— Торік восени на Закарпатті гостювали літератори з цілого Карпатського регіону. Що в літературне життя привносять такі «десанти»?

— Закарпаття межує з чотирма країнами, і в нас завжди були дружні стосунки з літераторами-сусідами. В Ужгороді видавалися твори словацьких, угорських, чеських, румунських письменників. А тепер вирішили за підтримки облради провести міжнародний літературний фестиваль «Карпатська ватра». Його гостями стали письменники з країн-сусідів, з Львівщини, Прикарпаття та Буковини. Фестиваль — це зустрічі з читачами, обмін творчим досвідом. Зараз готуємось до наступного фестивалю. Слово не повинно знати кордонів, книжка допомагає народам краще порозумітися. Карпатський регіон — одна з важливих європейських культурно-національних територій, де тісно переплелися мовні, культурні й релігійні традиції. Ми навчилися шанувати один одного й жити в мирі. Знання кількох мов вважається престижним.

Цікаве в нас також «Рекітське сузір'я» — міжнародний фестиваль дитячої літератури й журналістики. Він проводиться в гірському селі Рекіти, де стараннями Василя Тарчинця започаткована Міжнародна дитяча академія літератури й журналістики. Щороку в селі збираються діти з усієї України, маємо гостей із США, Канади, Польщі. Наші письменники оцінюють твори початківців, дають поради.

— Колись при облорганізації працював кабінет молодого автора, діяли літературні студії при університеті, при газетах. Там могли заявити про свій талант молоді прозаїки й поети. Тепер цього немає, як і канули в Лету літсторінки на газетних шпальтах. Звідки черпає поповнення спілка?

— Кабінет існує і нині. Його роботу веде поетеса Христина Керита. Успішно працює зі шкільною молоддю Лідія Повх, зі студентами — Михайло Рошко, Тетяна Ліхтей. Для підтримки молодої літератури створено обласну премію «Дебют». Щодо поповнення спілки — є чимало охочих. Але ми керуємось високими вимогами до творчості претендента. Молодість — у літературі поняття умовне. Так, членами спілки нещодавно стали угромовні літератори Єва Берніцкі та Шандор Горват. Це зрілі люди, автори файних книг прози й поезії, лауреати літературних премій. Проблема літератури в тім, що в нас практично відсутня літературна критика, її підмінила журналістика, яка вряди-годи пропагує книжку. Популярним став само-піар. Ним захоплена й літературна молодь. Читач у цьому хаосі не в змозі отямитися. Врешті, втрачається інтерес до самої літератури, читання.

— Премії, лауреатства, інші відзнаки багато хто з ваших колег сприймає неоднозначно, як і звання заслуженого й народного артиста...

— Премії, лауреатства — атрибути літпроцесу, це спонукає людину до активної діяльності, змагальності. А стосовно почесних звань, то дуже добре, що ця доля оминула літераторів. Ми мусимо творити собі ім'я, а не стояти в черзі за званнями. Чинопоклонство — це день учорашній, про це писав ще Олександр Духнович, читаючи ззаду наперед «чин» — «нич» (на діалекті — «нічого»).

— Кажуть, щоб стати відомим, треба жити й творити в столиці.

— У столиці краще бути на видноті. Але хто наважиться назвати периферійними літераторами Василя Симоненка чи нашого Івана Чендея, Романа Іваничука чи Степана Пушика? Думка, що все твориться в столиці, — сформувалася в радянський час, бо владі було зручніше контролювати літературу. Водночас світова література твориться далеко не в столицях, а там, де вирує справжнє національне духовне життя, а не тільки, де засідають уряди й парламенти.

Вів інтерв'ю Василь НИТКА.

Ужгород.

На знімку: Петро Ходанич.

Фото автора.

Михайло АНДРУСЯК: «Я народився з цією темою»

Письменник із Прикарпаття Михайло Андрусяк цими днями приймає вітання від друзів, колег, численних читачів, влади. Йому присуджено Національну Шевченківську премію — за документально-художню трилогію «Брати грому», «Брати вогню» і «Брати просторів» про національно-визвольну боротьбу.

Михайлові Андрусяку — 55 років. Він — випускник факультету романо-германської філології Київського державного університету імені Т. Шевченка. Живе і працює в Коломиї, очолює правління ВАТ «Коломийська друкарня імені Р. Шухевича». Член національних спілок письменників і журналістів. Автор багатьох документально-художніх повістей, художніх оповідань, численних публікацій у періодиці та перекладів з німецької, англійської, польської мов. Та справою його життя стала трилогія «Брати...». Над цим твором пан Михайло працював 20 років (1985—2005): вивчав архівні документи, зустрічався з учасниками та очевидцями національно-визвольної боротьби, систематизував факти, писав тексти і шліфував їх. І на світ з'явився епічний твір, який можна назвати справжнім літописом героїчно-трагічного періоду української історії — від польсько-німецько-більшовицької окупації до проголошення і становлення незалежності. А головні персонажі трилогії — люди, які очолювали народну боротьбу на Прикарпатті, провідники ОУН і командири УПА, а також прості повстанці. Вони приходять до читачів не лише у слові, а й в унікальних світлинах, яких у книжках кілька тисяч.

— Я народився в сім'ї політв'язнів, — розповів нашому кореспонденту Михайло Миколайович. — Тож тема національно-визвольної боротьби — це органічно моя тема. Я її не шукав, а прийшов з нею у світ. Мені приємно, що відзначено мою багатолітню працю. Водночас вважаю, що це є пошануванням на державному рівні тих борців за волю України, про яких розповідається у трилогії, знаком того, що наше суспільство дозріло до визнання своїх справжніх героїв. Це стало можливо власне тепер, коли вже є укази Президента України Віктора Ющенка про присвоєння звання Героя України Головнокомандувачу УПА Романові Шухевичу та Провідникові ОУН Степанові Бандері, про вшанування учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті. Сподіваюся, в тому є і моя мала частка праці. Побоююся, що навряд чи тема національно-визвольної боротьби буде десь стимулюватися й відзначатися в найближчі роки новим Президентом. Дай Боже, щоб мій прогноз не справдився. Я і далі щоденно працюю над цією темою. Пишу книжку під умовною назвою «Дух одвічної стихії», де головним героєм буде останній командир УПА Василь Кук.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Фото автора.

Щоб не збідніти — танцюй

У 1976 році танцювальний колектив «Горлиця» під керівництвом Володимира Сьєдіна з Кам'янця-Подільського був першим самодіяльним колективом СРСР, якому дозволили виступити за кордоном.

Пильні чиновники давали добро на виїзди в «буржуазний світ» лише перевіреним артистам. Їх було доволі. «Березка» Моїсеєва, ансамбль танцю Вірського, хор П'ятницького... Для Володимира Сьєдіна й сьогодні є найбільшою загадкою оте рішення згори, коли «Горлиця» об'єдналася з хмельницькою «Веселкою», разом підготували концертну програму.

І от подільські танцюристи летять до Брюсселя. «Ніхто з них до цього взагалі не літав літаком, — згадує Сьєдін. — Ми були, звичайно, смішними, у своїх плащах з болоні. Нам услід посміхалися. Але коли ми показали свої танці — насмішки змінилися на повагу. На міжнародному фестивалі у голландському місті Лейден змагалися аматори із 24 країн світу. Найбільшу конкуренцію подолянам склали танцюристи зі штату Юта, США. Ми з ними подружилися. Під час розставання американці плакали й казали, що хотіли б запакувати кожного з нас до своїх валіз і провезти в Америку, аби вразити своїх глядачів «гопаком» та «варваркою». Після Лейдена нам відкрилася широка дорога у світ. Ще не встигли повернутися додому, як Москва скерувала нас до Югославії. Мали виступати в парі з «Березкой». Проте... інститут не встиг перерахувати кошти за квитки...

Ту помилку з Югославією «Горлиці» компенсували сторицею. Уже наступного року ансамбль (єдиний самодіяльний з України) отримав запрошення на Кубу. Виступати випадало разом з відомими артистами Радянського Союзу. З Одеси кораблем 18 днів добиралися до Куби, по дорозі — концерти в Лісабоні, Афінах, на Азорських островах... Невдовзі «Горлиця» облетіла всю Європу, побувала в Африці.

Неймовірно, але Володимир міг розминутися зі своєю артистичною долею. Хлопець із промислового Краматорська міг стати футболістом! Та й музика займала не останнє місце в душі, гарно грав на баяні. Працювати твердо вирішив на заводі, для цього й училище відповідне закінчив. Туди якось завітав Василь Полежаєв, приглядався до хлопців, добирав зграбних та рухливих для своєї студії. Так і Володимир уперше побачив справжній урок танцю, що змінив усі попередні наміри хлопця. Два роки занять — і Володимир опанував секрети танцювального мистецтва. Якось у столиці, де виступав з ансамблем Вінницької філармонії, познайомився з Олександром Ситником з Кам'янця-Подільського. Той керував «Горлицею». Запросив Володю переїхати. Так наполягав, що Володимир не встояв. Вступив на фізмат Кам'янець-Подільського педінституту, а заразом — до «Горлиці». Сьєдін думає, що Ситника вела інтуїція. За рік його не стало: помер від перитоніту. Чимало танцюристів покинули колектив. Ректор попросив Сьєдіна очолити «Горлицю». Виходить, Ситник кликав його на своє місце.

Хтозна, можливо, ті па, які на сцені показують усе нові покоління «горличан», колись у свята чи на весілля виконували давні пращури, які мешкали понад Дністром ще за князя Данила Галицького. Сьєдін та його соратники записали автентичні танці у Бакоті, що була столицею Пониззя, Теремцях, Студениці, Старій Ушиці. Ця територія давно вже під водою Дністровського водосховища. А танці їм вдалося зберегти від загибелі!

На тих танцях зросло чимало талановитих танцюристів. «Горлиця» багатьом дала путівку в життя. Сьєдіну пощастило ще в одному: на сцені він зустрів справжнього однодумця. Дружина Наталя взяла на себе найважчу місію: плекати кадри для «Горлиці». Започаткувала гурток сучасного танцю в колишньому Палаці піонерів. Тоді це було новинкою. Її вихованці й сьогодні виступають.

— Я, корінний східняк, щасливий, що став подолянином, — зізнається Сьєдін. — Культура Західної України, її народне мистецтво неймовірно збагачує. Моє життя доводить, що не може бути антагонізму між східняком і західняком. Вони приречені на єднання в одній міцній і високодуховній нації. Що культурнішими будемо, то більше нас цінуватиме світ. От «Горлиця» щороку їздить у Теруель (Іспанія), виступає на танцювальному фестивалі. Ми не набридли, хоч нас уже бачили тут багато разів. До речі, в Теруелі багато танцювальних колективів, всі мають гарні приміщення для занять, підтримані владою. Вважаю, і в нас так має бути. Наші діти талановиті, їх треба навчати хореографії, ввести в школах уроки ритміки. Це додасть їм і фізичного, й морального здоров'я, виховає інтелігентами.

Торік у столичному палаці «Україна» під час звіту художньої самодіяльності Хмельниччини найбільше танцювальних номерів показали саме кам'янчани. А керівник «Горлиці» був удостоєний звання Заслужений працівник культури України **(на знімку)**. Повернувшись додому, Володимир Сьєдін заявив перед депутатським корпусом міста: «Наступного разу Кам'янець може показати власну програму». Якщо й знайдуться такі, хто назве його занадто амбітним, ближче знайомство з танцювальною творчістю кам'янчан спростує всі сумніви!

— У собі ми впевнені, — кажуть сподвижники. — Було б потрібне державі наше мистецтво. Чи будуть надалі такі огляди? Адже які гроші треба заплатити кожній області за оренду палацу для звітного концерту, скільки мусимо назбирати коштів, щоб доїхати до Києва. То оце й називається підтримкою національної культури?! Та сама «Горлиця» тримається на плечах двох університетів міста — національного та аграрно-технічного, так би мовити, з ласки їх ректорів. А за десятиліття роботи вона давно заслужила, аби мати студію, збудовану за підтримки держави.

Віра ШПИЛЬОВА.

Микола ШМАТЬКО: «Прообразами апостолів стали реальні люди»

Коли людина одержима ідеєю, рано чи пізно вона втілюється в життя. Луганський скульптор Микола Шматько виношував свій задум п'ятнадцять років, і сьогодні, схоже, він має шанс стати реальністю.

За вмілого підсвічування ці апостоли здаються монолітами. Вони стоять групою по три у кожному ряду і немов готуються до руху. У їхніх позах немає упокорення, низькопоклонства, кожний з них самодостатній і сильний своєю силою. Це і є проект Миколи Шматька «Явлення Христа апостолам». Він поки що виготовлений у гіпсі, а задуманий як суцільний скульптурний комплекс із білого мармуру. Проект претендує на унікальність із багатьох причин. Насамперед — досить складна технологія виготовлення всієї 13-фігурної групи. Справа в тому, що всі свої роботи скульптор викарбовує із суцільного шматка мармуру. Так буде й цього разу. Але якщо раніше доводилося обробляти порівняно невеликі шматки мармуру, вагою до трьох тонн, то сьогодні йдеться про моноліт вагою 113 тонн. Скульптор довго шукав такий матеріал, причому перевагу він завжди віддавав італійському мармуру, що відрізняється від уральського структурою й кольором. І раптом йому пощастило. Під час своєї участі у традиційному бієнале у Флоренції Микола Гаврилович і його син Рафаель побували в кар'єрі, де видобувають мармур, і зарезервували 113-тонну брилу. До речі, у цьому кар'єрі купував камінь і великий Мікеланджело. Мармур треба викупити у травні, і вже є спонсори, які пообіцяли його придбати й доставити до Луганська. А далі...

— А далі, — продовжує Микола Шматько, — почнеться колосальна робота, що забере багато фізичних і творчих сил. Але мене це не зупиняє, а, навпаки, надихає. За моїми підрахунками, на виготовлення задуманого проекту в нас із Рафаелем піде 3—4 роки, якщо чорнову роботу візьмуть на себе десять робітників. Я ніколи не вдавався до допомоги інших, але тепер доведеться. Адже з 113-тонного шматка мармуру треба прибрати приблизно 90 тонн. На фігури дванадцяти апостолів і образ Ісуса, за нашими підрахунками, піде всього 28 тонн мармуру.

Хоча майстерня Шматька не маленька, вона навряд чи відповідає тому приміщенню, де можливе виконання такої масштабної роботи. Скульптор ділиться планами:

— Як тільки розтане сніг, ми починаємо готувати майданчик для майбутньої майстерні. Недалеко від нашого будинку є місце, що його люди перетворили на смітник. Ми розчистимо його від сміття, наведемо тут порядок і побудуємо тимчасову майстерню. Вона буде подалі від будинків, щоб не порушувати спокій жителів голосним виробництвом. Адже треба буде обробити 10-метровий блок мармуру!

Прообразами апостолів стали реальні люди, які свого часу допомогли матеріально й підтримали морально, коли Шматько переживав чергове ігнорування своїх проектів з боку влади. За його розумінням, апостоли — звичайні люди, які увірували в ідеї Христа й несуть їх по світу з великою вдячністю. Серед апостолів скульптор зобразив і себе, адже своїм мистецтвом він також несе людям добро..

— Цією масштабною роботою я хотів завершити минуле XX століття. Але так склалося, що не знайшов ні грошей, ні матеріалу для виконання проекту. Але всі роки думав над ним. Змінював концепції, образи, придумував деталі. Великого поштовху творчих сил мені додало участь у бієнале у Флоренції. У цьому світовому конкурсі я беру участь удруге. Враження одержав велике в тому розумінні, що... не побачив мистецтва, як я його розумію. У виставлених роботах немає почуттів, ідей, емоцій. Я не розумів символів у вигляді розмазаної фарби й брудної плями. Якщо художник працює над твором, він повинен думати не тільки про вираження своїх почуттів, а й про те, яким чином вони впливають на людину, яке навантаження несуть? Отож, повернувшись додому після бієнале, я захотів створити таку скульптуру, яка б позитивно впливала на настрій і поведінку людей. Щоб вони захотіли прийти до неї знову й знову. Дуже сподіваючись, що «Явлення Христа апостолам» послужить людям. Планую виставити комплекс у Луганську, і більш ніж упевнений, що до нього потягнуться люди з усіх кінців України і не тільки. Я вже впевнився, що спілкування з мистецтвом для багатьох — необхідна умова повноцінного життя. Нещодавно до мене в Луганськ приїхала людина з Нової Зеландії. В Інтернеті побачила наш сайт, а в ньому мої роботи, і захотіла познайомитися ближче зі мною й галереєю «Шматько й сини». Залишився дуже задоволеним. Своєю масштабною роботою «Явлення Христа апостолам» хочу завершити черговий етап своєї творчої діяльності.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Фото автора.

ПОДРОБИЦІ

ПОЛТАВА

У Молдові буде пам'ятник Пилипу Орлику?

Пропозицію встановити у м. Бендери (Молдова) пам'ятник автору першої Конституції України Пилипу Орлику висловили учасники «круглого столу» «300 років Конституції України Пилипа Орлика», який цими днями організувала у Полтаві асоціація «Громадянське суспільство». Це хочуть зробити до 2012 року, коли відзначатиметься 340 років від дня народження Орлика та 270 — від дня його смерті. Полтавці також висунули ініціативу встановити пам'ятний знак на території середньої школи в с. Орлик Кобеляцького району, пам'ятну дошку у Полтаві та назвати його іменем одну з вулиць обласного центру, адже Пилип Орлик був писарем Полтавського полку.

Також учасники зустрічі запропонували заснувати обласну премію ім. Пилипа Орлика «За правозахисну діяльність, утвердження української державності та розбудову українського демократичного суспільства» та розпочати щорічний конкурс учнівських рефератів і дослідницьких робіт. До річниці планують видати Конституцію України Пилипа Орлика та його біографію, виготовити сувенірну продукцію з емблемами: поштові конверти, марки, календарі.

А 25—26 березня у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка відбудеться обласна науково-історична конференція, присвячена першій Українській Конституції та її автору. А вже у першій декаді квітня полтавська делегація збирається здійснити поїздку до Бендер, де й ухвалювалася ця Конституція. До речі, цікавими спостереженнями поділився полтавець Микола Камуз, який торік був учасником велопробігу «Дорогою предків. Шляхом до першої Конституції». На його думку, у Молдові і Придністров'ї дещо різне ставлення до нашої історії. Так, якщо у Кишиневі схвально ставляться до українських ініціатив, до збереження наших історичних пам'яток, то влада Придністров'я з осторогою сприймає будь-які ідеї популяризації справжньої історії України. Так, мовляв, навіть спорудження там пам'ятника Івану Мазепі було заблоковано лише тому, що «скульптурний» гетьман... вказував рукою на Київ, а не на Москву, як це звикли робити місцеві можновладці.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

УЖГОРОД

Книжка про Бедевлянський монастир

В Ужгородському прес-клубі презентовано історичний нарис «Православний Свято-Іоанно-Предтеченський чоловічий монастир у селі Бедевля». Заснований монастир ще на початку XVIII століття.

Автори книжки — історик Юрій Данилець та ієромонах Пімен (Мацола). Минувшина монастиря тісно переплетена з подіями чотирьох століть цілої Надтисянщини, що іменується в історії Мараморощиною. Автори вважають, що особливо зацікавлять читача портрети подвижників монастирського життя — настоятелів, ченців. Подано й оповіді про духовно-церковне життя села до кінця XIX століття та про монастирські події протягом XVIII століття. Є розділ про новітню історію обителі за минуле десятиріччя.

— У цій історії дослідники шукають і знаходять відповіді на складні питання розвитку сучасного православ'я, — розповідає кандидат історичних наук Юрій Данилець. — Закарпаття називають «малим Афоном», адже у нас багато монастирів, лише православних — 34. Це певний релігійний феномен, коли на невеликій території, політетнічній, але, на щастя, безконфліктній, маємо чимало духовних обителей.

Останнім часом місцеві журналісти, письменники та історики опублікували низку колоритних видань про цікаві села, міста краю, монастирі та церкви. Помітну просвітницьку й наукову роботу проводять і окремі духовні особи.

Вл. інф.

Уряд Великої Британії дозволив одній з американських компаній підняти срібні злитки вартістю 110 мільйонів доларів із британського пароплава «Гейрсоппа», потопленого німецьким підводним човном під час Другої світової війни *(Укрінформ)*

Міністр культури і туризму України Василь Вовкун повідомив, що спільно з польськими колегами проведена робота з підготовки транскордонної номінації «Дерев'яні церкви Карпатського регіону України і Польщі» для внесення до списку спадщини ЮНЕСКО *(Укрінформ)*

ПАМ'ЯТЬ

ТЕРНОПІЛЬЩИНА

Про гетьмана Полуботка дізнаємось більше

«Павло Полуботок — поборник ідей відродження гетьманщини».

Така тема конференцій, «круглих столів», тематичних уроків історії, що відбудуться в березні у закладах освіти і культури Тернопільщини. Заходи пройдуть з нагоди 350-річчя від дня народження гетьмана.

У сучасної молоді ім'я Павла Полуботка найчастіше асоціюється з його скарбом, тепер про гетьмана буде змога дізнатися більше.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

АРК

Крим втрачає Чуфут-Кале

Середньовічне місто–фортеця Чуфут–Кале, розташоване на території Бахчисарайського району, руйнується. Про це заявив голова Всеукраїнської та кримської асоціації кримських караїмів «Кримкарайлар» Володимир Ормелі на засіданні постійної комісії Верховної Ради АРК з міжнаціональних відносин і проблем депортованих громадян.

— Коли заходиш до Чуфут-Кале зі східних воріт, там праворуч іде стіна. Дев'ять років тому вона була вище від мого росту, нині вона нижче плеча. Ми десь сантиметрів 70 уже втратили, — сказав Володимира Ормелі.

За його словами, щоб зупинити процес саморуйнування, знадобляться великі гроші, тому силами асоціації й місцевої влади впоратися навряд чи вдасться. Він запропонував членам постійної комісії й республіканському комітету зі справ національних відносин і депортованих громадян написати звернення до Кабінету Міністрів про виділення 35 млн. гривень для консервації пам'ятника.

Георгій ВЕРВЕС.

Довідка

Печерне місто Чуфут-Кале — пам'ятник раннього й пізнього середньовіччя Криму, який найбільше зберігся. Він розташований за три кілометри від Бахчисарая, на висоті 558 метрів над рівнем моря на плато з недоступними обривами. Місто виникло приблизно в V—VI століттях як укріплене поселення на кордоні візантійських володінь.

До кінця XIX століття Чуфут-Кале повністю залишили жителі. Ось що писав про мертве місто путівник кінця XIX століття: «Навряд чи ще де знайдеться місто, яке справляє таке сильне гнітюче враження повною відсутністю життя. А життя тут зовсім немає — вимерлі вулиці, напівзруйновані будинки без дахів, вікон і дверей і повна відсутність людей; тільки величезні плити, якими пересувається випадковий відвідувач цього покинутого міста, свідчать про те, що тут колись жили, ходили, страждали й насолоджувалися покоління людей...».

Леніна заарештували в Одесі

Саме від міста Одеси був делегований на «фатальний» III з'їзд РСДРП у Лондон Володимир Ульянов (Ленін), котрий там головував і, як сьогодні заведено казати, «протягнув» головне питання — про збройне повстання. Але найцікавіше в тому, що Володимир Ілліч Ульянов — найзнаковіший делегат від Одеси — ніколи в Одесі не був. Одесити полюбляють казати, що саме на подяку за це йому в місті було поставлено стільки пам'ятників. Ті, хто «цікавився за політику» (а таких в Одесі, як мовиться, усі), стверджують, що не могло такого бути, щоб Ленін та й не відвідав саму Одесу. І взагалі, він був тут навіть заарештований! І взагалі, він же був делегатом з'їзду (і не одного!) саме від Одеси!.. Усе це і так, і не так.

Фото автора.

На знімку: дідусь Ленін читає книжку дівчинці.

До Південної Пальміри Леніна «не пустили» есери, меншовики та анархісти

У середині травня 1917 року одеська Рада робітничих депутатів отримала від своїх «колег» із Севастополя (а там верховодили есери, анархісти і меншовики) телеграму: «Всіма наявними засобами в жодному разі не допустіть приїзду Леніна в Одесу й на узбережжя Чорного моря». Поки декілька днів одеські товариші були здивовані з цього приводу, вуличні хлопчиська—рознощики газет приголомшили їх ще однією сенсацією: «В Одесі на вулиці Петра Великого заарештовано вождя більшовиків Леніна!».

І це було правдою. Одеська міліція громадського порядку справді заарештувала Леніна. Щоправда, не Володимира Ілліча, а Петра Миколайовича, капітана другого рангу, автора відомого романсу «Забыты нежные лобзанья...» (присвяченого Анастасії Вяльцевій). Непорозуміння швидко з'ясувалося, і капітана звільнили за особистим наказом онука... Карла Маркса. Як мовиться, таке могло бути тільки в Одесі. А все набагато прозаїчніше, ніж можна «надумати». У цьому разі йшлося про царського генерал-лейтенанта Никандра Маркса (в Одесі його називали «червоним генералом»). Діда його звали Карлом, був він студентом-медиком Берлінського університету. У Росії, куди занесла його доля, дослужився до полкового лікаря. Загинув у Балканську війну. Онук Карла Маркса дослужився до генерал-лейтенанта, став начальником штабу Одеського військового округу, захоплено прийняв революцію, був обраний членом Одеського комітету солдатських депутатів. Став «майже більшовиком», очолював війська одеського гарнізону.

Можливо, цей факт став відомий Іллічу справжньому, він зрозумів, що в Одесі його справді заарештують, тому й не було його тут ніколи. Хоча бабусь, які «згадували», як він «пив чай» у них на кухні, було стільки ж, скільки тих, хто ніс із вождем колоду.

В Одесі витав «дух Леніна»

Місто біля моря завжди було своєрідним котлом, в якому варилися політики й кипіли політичні пристрасті. Досить лише згадати, що в місцевих гімназіях і університеті вчилися Степан Халтурін та Андрій Желябов, Юлій Мартов та Лев Троцький, Вацлав Воровський. Тут досить активно вів революційну пропаганду Дмитро Ульянов. До початку XX століття за концентрацією робітничого класу, за розвитком промисловості і зростанням населення Одеса була третім містом Російської імперії після Санкт-Петербурга і Варшави. І щоб таке місто оминув своєю увагою молодий марксист Володимир Ульянов?!.

У 1897 році, перебуваючи в засланні у Шушенському, у брошурі «Новий фабричний закон» він уперше згадує про Одесу. Двічі удостоїв честі згадати це місто Ілліч у першому номері газети «Іскра». До речі, саме через Одесу пролягав один із небагатьох каналів транспортування «Іскри» до Росії. А координатором газети в місті був не хто інший, як рідний брат майбутнього вождя Дмитро Ульянов.

Історики вважають, що саме з подачі молодшого брата закордонний відділ Центрального комітету партії звернувся до одеситів із проханням «провести роботу» для обрання Леніна делегатом 6-го міжнародного конгресу II Інтернаціоналу в місті Амстердамі (14.08.1904 р.). У результаті одеський комітет РСДРП обдарував 34-річного Леніна мандатом на конгрес.

Через рік вирішили обіграти той само варіант, але вже з мандатом на III з'їзд РСДРП, який працював протягом 15 днів у Лондоні, де були присутні 38 делегатів від 21 комітету партії. Одесу представляв на з'їзді Володимир Ілліч Ленін.

Деталі цього «закордонного відрядження» були такі. Планувалося, що мандат на участь у з'їзді Ленін отримає від міста Миколаєва. Але в останній момент Центральний комітет дуже засумнівався, що миколаївські товариші будуть «слухняні». У цьому місті на той момент діяло два комітети РСДРП — меншовиків і більшовиків. А раптом один із комітетів оспорить мандат?.. Вирішили не ризикувати. І тоді з Петербурга в Одесу летить лист від Розалії Залкінд (Землячки): «Дорогий друг!.. Необхідно зробити таке: з'їздити до Миколаєва. Постарайтеся, щоб мандат від миколаївського комітету переданий був т. Леніну, який був виключений із партійних організацій, а тому мандата не має». Треба сказати, що на той момент один миколаївський комітет РСДРП просто виключив Леніна з партії. А другий — за вище зазначеним проханням — в піку першому видав Іллічу мандат на з'їзд. Ситуація, як кажуть в Одесі: щоб я зрозумів сам, що там таке. З одного боку, Ленін уже безпартійний, а з другого — делегований на з'їзд. І тоді, щоб не ризикувати, більшовики (у вигадці їм не відмовиш) здійснили такий фінт: вони перекинули кандидатуру Леніна в Одесу, де той на сто відсотків проходив (одеситам завжди була «по нулю» та політика), а Вацлав Воровський, котрий уже мав на той момент мандат від Одеси, був «перекинутий» до Миколаєва.

Секретар одеського комітету РСДРП Лідія Кніпович (Дядечко) відправила нарочним Надії Крупській листок паперу, на якому було написано: «Одеський комітет РСДРП на зборах 20.05. обрав своїм делегатом на III партійний з'їзд товариша Леніна, якому й передає свій мандат».

Слідів цих зборів історики поки що не виявили. Все це дає простір для фантазії. Поперше, Ленін тоді був нібито безпартійний і взагалі не мав права брати участь у роботі з'їзду. А якщо врахувати результати роботи цього з'їзду, то можна домовитися до того, що Ленін просто привласнив собі владу в партії. Особливо талановиті фантасти можуть малювати, як склалася б доля нашої держави, не отримай Ленін мандат на цей знаковий III з'їзд РСДРП.

> Можливо, цей факт став відомий Іллічу справжньому, він зрозумів, що в Одесі його справді заарештують, тому й не було його тут ніколи. Хоча бабусь, які «згадували», як він «пив чай» у них на кухні, було стільки ж, скільки тих, хто ніс із вождем колоду.

Отримай, Іллічу!.. Ні, не гранату — танк!

Саме таким оригінальним був подарунок вождеві світового пролетаріату від одеситів.

У громадянську війну під час боїв з інтервентами в районі села Березівка Одеської губернії червоноармійці відбили в супротивника п'ять танків. Один відправили до Москви товаришу Леніну. Цей танк виставили 1 травня 1919 року на Червоній площі.

А самому Леніну, що так і не потрапив до Одеси, у місті біля моря понаставили стільки пам'ятників, що «ні в казці сказати, ні пером описати». До 1995 року їх налічувалося близько двохсот. У ті світлі для Одеси часи вона була містом, суцільно «витканим» із санаторіїв та інших оздоровниць як для дорослих, так і для дітей. Плюс заводи і фабрики. А в кожному такому закладі належало мати «свого Леніна». От уже хто мав бути вдячний Іллічу, то це скульптори, яким хоч і «не в кайф» було виконувати потік «вождів різного рівня», проте грошовито.

У 1995 році розпорядженням тодішнього мера міста Едуарда Гурвіца всі пам'ятники, за винятком розташованого на Куликовому полі — головній площі міста, було демонтовано і завезено в один із парків, де їх спочатку показували за гроші, а потім благополучно розтягли хто куди. Можливо, на алеях біля будинків «крутих» одеситів (і не тільки) стоять ці «сувеніри історії».

Едуард Гурвіц клопотав перед Кабінетом Міністрів України про дозвіл демонтувати й пам'ятник з Куликового поля, однак тоді Кабмін дозволу не дав. Упоратися з цим монументом Едуард Йосипович зміг, коли вдруге прийшов на посаду міського голови Одеси в 2006 році. Демонтований пам'ятник, що його перевезли в парк Ленінського комсомолу й установили на центральній алеї, став, на погляд багатьох одеситів, кращий, ніж був. Комуністи, щоправда, не згодні з такою постановкою питання і продовжують судитися з міською владою за право повернути Леніна на місце.

Комуністи кажуть, що б'ються за "останнього Леніна" в Одесі. Однак кореспондентові «Голосу України» вдалося знайти пам'ятник Іллічу, про який компартійці чи то не знають, чи то забули. Це дідусь Ленін, який читає книжку дівчинці. Перебуває він на тому ж місці, де його й установлювали, — на 10-й станції Фонтана, на території бази відпочинку «Кооператор» облспоживспілки, яка й нині жива і приймає відпочивальників. Цей колись ще пофарбований срібною фарбою «монумент» стоїть собі тихесенько в куточку в тіні зелених заростей, і ніхто на нього не зазіхає. І ніхто його не миє й не підфарбовує. Не знайшлося серед комуністів нікого, хто не по судах би бігав, а реально взяв і допоміг «своєму Іллічу»... хоча б помитися.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса

Не знайшлося нікого, хто не по судах би бігав, а реально взяв і допоміг «своєму Іллічу»... хоча б помитися

Син знайшов батька — «Вихора»

Сотенний «Вихор» (1939 р.).

ДОЛІ

У його паспорті все вигадане: дата, місце народження, ім'я з прізвищем. Одначе паспорт дійсний. Він засвідчує, що Дмитро Годун народився 20 лютого 1947 року в селі Франкопіль Соснівського району Рівненської області, а тепер проживає у селі Новомиколаївка на Херсонщині. А ще за паспортом Дмитро Годун — Миколайович. Втім, і тут — життєва неточність. Бо незадовго до смерті мама відкрила синові таємницю: його батько — не «надуманий» Микола, а сотенний УПА «Вихор». Як далі з'ясувалося, саме той «Вихор», якому в селі Головин Костопільського району на Рівненщині є пам'ятник і який насправді йменувався Романом Карловичем Кернтопфом (Завірюхою).

Син «Вихора» Дмитро (1995 р.).

— Змалку я часто набридав матері — хто мій батько, чому його немає з нами, чому хлопці обзивають мене байстрюком? — каже Дмитро Годун. — А вона, плачучи, відповідала: «Підростеш, розповім. А зараз не розпитуй. Знай лиш: твій батько загинув на війні. Зміняться часи — колись, може, довідаєшся більше...».

— Взагалі, моє дитинство було позначене багатьма таємницями, — зітхає чоловік. — Тепер знаю, що при народженні нарекли мене Богданом, але священик назвав Дмитром. Так і записали в метрику. А Миколайовичем я став у другому, повторному свідоцтві про народження. У першому, яке через халатність лікарів загубилося, я був, аж смішно казати, Одарковичем — за іменем матері. З мене часто за те глузували сільські хлопці. Щодо року народження, тут, вочевидь, також не все «в'яжеться». Бо, скажімо, я й досі пам'ятаю, як цікавився гвинтівкою дядька Греська, коли його змусили бути «стрибком», і за таку цікавість отримував від дядька по м'якому місці. А Гресько «стрибкував» у 1948 році, отож сумнівно, щоб дитині в однорічному чи навіть дворічному віці так добре запам'ятались ті події. Значить, мені тоді було дещо більше років. Але скільки саме — це стерлося і з маминої пам'яті.

Тепер про моє місце народження — село Франкопіль. Насправді я народився в селі Топча. А у Франкопіль, до своїх батьків, мама принесла мене, коли уже спинався на ноги. Тоді у мене вже було прізвище Годун, успадковане від бабці. При тім, що мама походила з родини Гнесів. Втім, найцікавіше, звичайно, вийшло з батьківством.

...Дмитро Годун підріс, закінчив восьмирічку в селі Губків Березнівського району, куди мама переїхала, вийшовши заміж. Після восьмого класу хлопець пішов працювати у колгосп плугатарем, потім трудився їздовим, заодно допомагав вітчимові у гранітному кар'єрі. Після армії доля закинула його на Херсонщину. Там, у Скадовському сільгосптехнікумі, опанував спеціальність «агрономія». Щоправда, ще з десяток років служив прапорщиком на Камчатці. Нині мешкає у селі Миколаївка Херсонської області.

— Хоча б де бував, завжди хотів дізнатися правду про батька, — каже Дмитро Годун. — І лише коли мама відчула, що хвороба взяла її міцно, відкрила таємницю. Щовечора майже тиждень розповідала мені про воєнний і повоєнний час: як була зв'язковою УПА (псевдо «Ніна»), як виконувала завдання, як коригувала повстанські дії, як не раз рятувалася від смерті, як взимку, будучи на останньому місяці вагітності, доставляла грипс до криївки і посеред лісу в неї почалися перейми... Я нотував мамині спогади, які згодом лягли у мемуарну повість «Незаконнонароджений». Про батька фактів виявилося не так і багато. Мама, в яку він закохався, навіть його справжнього імені не знала. Відала тільки, що він — сотенний Вихор. Познайомилися вони у маминої тітки на хуторі, де була «явка». Потім ще десяток разів перетиналися їхні шляхи-дороги. Останнього разу — у криївці, куди зв'язкова принесла грипс і де зізналася «Вихору», що у них буде дитина. Він зрадів, почав думати, в яке безпечне місце відправити кохану... «Бережи себе і нашу дитину!» — наказував їй. Але з останнього завдання «Вихор» не повернувся — загинув у бою.

Дмитро Годун шукав інформацію про батька. Але тільки на рівненсько-волинських теренах повстанців із псевдо «Вихор» було майже два десятки.

— Куди тільки не писав, до яких архівів не звертався. Навіть через пресу звернувся до людей. Надсилали знімки, але на жодному з них мама не впізнавала мого батька. Але пошуки увінчалися успіхом. Коли на одній з фото мама впізнала свого «Вихора», я уже знав, кого саме маю шукати. У пошуках мені дуже допоміг Михайло Колодій із Костопільського району, ініціатор спорудження пам'ятника на могилі сотенного «Вихора». Ось так я довідався про рідного батька. Ним був Роман Карлович Кернтопф (Завірюха). Народився він у 1913 році. Мав німецьке прізвище, але не був німцем. Його батько — українець, офіцер петлюрівської армії Завірюха. Просто, коли Завірюха загинув, мати Вихора, моя бабця, вийшла заміж за німецького колоніста, і той усиновив Романа.

Очевидці розповідають, що «Вихор» був безстрашним, а загинув у бою з «яструбками». Енкаведисти уже мертвим його завезли у село Головин Костопільського району, хотіли закопати без відправи, без хреста. А друзі викрали тіло і поховали з пошаною. Недавно на могилі сотника й на місці бою постав пам'ятник борцям за волю України.

— Це місце віднині для мене священне, — каже Дмитро Годун.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

Фото з архіву та автора.

Дмитро Годун (ліворуч) разом із сім'єю та рівненський дослідник історії Ростислав Ягнич біля пам'ятника на місці, де загинув сотенний «Вихор».

Славу козацьку оспівав навіки

Минуло 340 років від дня народження козацького літописця Самійла Величка

КАЛЕНДАР

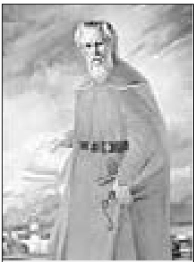

Найвідоміший в українській історії літописець народився у мальовничому селі Жуки під Полтавою. Вважається, що це було «близько 1670 року», а публіцист і дослідник життя і творчості славетного полтавця, лауреат премії імені Самійла Величка Євген Ніколенко переконаний, що трапилося це 1670 року саме взимку. До речі, так само невідома й точна дата смерті Величка — вважають, що він помер після 1728 року. А про життєвий шлях Величка Євген Ніколенко знає чимало цікавого.

Його батько, козак Василь Величко, який належав до першої сотні Полтавського полку, був людиною грамотною, мудрою й шанованою. Багато своїх знань передав він синові Самійлу. Хлопчина любив допізна слухати розповіді про славу та звичаї козацькі. Пізнати світ хлопцеві допомагала й велика батькова книгарня.

Мине час — і статний, чепурний юнак Самійло Величко, успішно склавши іспити, стане студентом одного з найавторитетніших в Європі навчальних закладів — Києво-Могилянської колегії. Неоціненною скарбницею знань для нього буде бібліотека колегії, де він вивчав рідну мову, а також німецьку, польську... Відомо, що ректор Києво-Могилянського колегіуму (пізніше — Києво-Могилянської академії) Іннокентій Гізель був видатним просвітником свого часу й письменником. Саме він помітив у здібного студея Величка неабиякий хист до літературної й науково-дослідницької роботи і порадив йому взятися за перо.

Після успішного закінчення колегіуму Самійла Величка скерували на посаду канцеляриста до генерального військового писаря Василя Кочубея. Далі він продовжував службу в Генеральній військовій канцелярії Запорозького війська. Величко вірою і правдою служив своєму народу і тому мав неабиякий авторитет серед побратимів-канцеляристів, рядових козаків, брав участь у бойових походах, прийомах іноземних послів, їздив у складі представницьких депутацій за кордон і вів документацію Запорозького війська, займався науково-історичною дослідницькою діяльністю.

Самійлу Величку довелося пережити чимало. Як наближений до Кочубея, 1708 року він, після арешту й загибелі свого покровителя, попав у немилість. Літописця заарештували й ув'язнили, він провів кілька років у неволі в Чернігівському краї. Завдячуючи клопотанням впливових друзів-побратимів, його таки випустили на волю. На службу Самійло Величко вже не повернувся. Він спершу оселився в Диканьці, та потім його потягло до рідної домівки — у Жуки. Літописець учителював, займався літературною діяльністю. Чимало відомостей черпав із великої колекції книг і манускриптів, які збирав упродовж всього життя. Це були історичні хроніки, літописи, оригінальні документи, художні твори. Все це Самійло Величко використовував, працюючи над літописом. Часом, бувало, й не помічав, як над принишклими в досвітній дрімоті Жуками вже співали четверті півні, а він усе писав... На літописних сторінках зримо воскресали з далекого минулого люди, вікопомні події, подвиги, пристрасно описані Величком.

На жаль, багаторічне розумове та фізичне напруження позначилися на здоров'ї літописця. Він осліп. Але й далі продовжував диктувати нові сторінки свого літопису найнятим писарчукам. Так літопис було закінчено...

Головна праця життя Самійла Величка була видана лише в 1848—1864 роках у чотирьох томах, але під назвою «Летопись событий в юго-западной России в 17 в.». За відгуками багатьох фахівців, цей літопис — «один з найголовніших і найдостовірніших творів української історіографії». З погляду сьогодення «Летопись...» Самійла Величка справедливо вважають величною книгою історії українського народу, непохитним пам'ятником його козацької слави.

У селі Жуки під Полтавою, де народився, жив і працював літописець, зводиться Меморіальний комплекс слави українського козацтва (нещодавно було відкрито першу чергу комплексу пам'яті загиблих козаків), є тут і пам'ятний знак Самійлу Величку — вірному сину Полтавщини, який зробив безцінний внесок у збереження історичних відомостей про Україну.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Пенсії збільшено. А чи зросли стандарти?

Як відомо, восени 2009 року Президент України підписав закон про підвищення соціальних стандартів, а уряд ухвалив перерахування пенсій. Яким чином відбувається перерахунок пенсій?

Іван ДЗЯДУК.

Руда Любомльського району Волинської області.

Відповідає заступник голови правління Пенсійного фонду України Валентина НИКИТЕНКО:

— З метою реалізації Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» Кабінетом Міністрів України прийнято дві постанови — «Деякі питання перерахунку пенсій відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» (№ 1246 від 26 листопада 2009 року) та «Про недопущення зменшення розмірів пенсій та соціальних виплат, врегулювання окремих питань у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (№ 1252 від 6 листопада 2009 р.).

Перерахунки проведені з 1 листопада 2009 року, виходячи з нового розміру прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність (573 грн. на місяць). Враховано й рішення уряду щодо доплат до пенсій непрацюючим пенсіонерам у 2009 році. Зокрема:

— непрацюючим пенсіонерам, у яких основний розмір пенсії (без урахування надбавок та доплат) було встановлено на рівні мінімального розміру (з 1 листопада — 572,4 грн.). Мінімальний розмір пенсії згідно з прийнятим законом встановлено на рівні 573 грн. До цієї суми додається підвищення у розмірі 28,4 грн., встановлене рішенням уряду. В результаті розмір мінімальної пенсійної виплати непрацюючим пенсіонерам з 1 листопада становить 601,4 грн. на місяць;

— шахтарям, які відпрацювали на підземних роботах більше 15 років, мінімальний розмір пенсії встановлено на рівні 1719 грн. на місяць (три розміри прожиткового мінімуму). А непрацюючі шахтарі одержують пенсії не нижче 1747,4 грн. на місяць;

— пенсіонерам, у яких основний розмір пенсії (без урахування надбавок та доплат) встановлено на рівні, що перевищує мінімальний, доплата за понаднормовий стаж обчислюється, виходячи з нового розміру прожиткового мінімуму (573 грн.);

— розміри підвищень до пенсій ветеранам війни, жертвам нацистських переслідувань, додаткових пенсій чорнобильцям, пенсій за особливі заслуги перед Україною, допомоги на догляд інвалідам, надбавки «Почесним донорам» також перераховані з урахуванням нових розмірів прожиткового мінімуму.

У грудні 2009 р. пенсіонерам виплачено пенсії, перераховані відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» та рішень уряду, а також проведено доплату за листопад з урахуванням такого підвищення.

З 1 січня 2010 року відповідно до постанови Кабміну від 23 грудня 2009 р. № 1375 «Про доповнення пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2009 р. № 1252» до проведення чергового перерахунку пенсій їх виплата здійснюється у сумах, які були фактично виплачені у грудні 2009 року.

Перепланування під мікроскопом

Як узаконити перепланування в квартирі? Коли це потрібно робити? А якщо самовільно зробити перепланування і спокійно жити, нічого не змінюючи в документах на квартиру?

Валентина САЄНКО.

Одеса.

Відповідає юрист «Голосу України» Ірина НАЗАРЧУК:

— Чимало з того, що пропонується на сучасному квартирному ринку, у багатьох випадках не відповідає вимогам та бажанням покупців. Архітектори констатують — «В Україні бум перепланування». Майже кожен десятий господар переробляє своє житло відповідно до власних вподобань. Готуючись до ремонту, дизайнери-власники починають ставити низку питань.

Необхідність узаконити перепланування виникає тоді, коли власник бажає продати, подарувати, заставити свою квартиру або спадкоємці почнуть переоформлювати спадщину. До того часу досить складно виявити дизайнерські новинки в інтер'єрі (хіба що можуть поскаржитися сусіди). Для того щоб житло змінило власника, обов'язково необхідно буде взяти Витяг про право власності (довідку-характеристику) на житло в Бюро технічної інвентаризації міста (БТІ), без якого неможливо відчужити нерухомість. БТІ має плани всієї нерухомості міста. Тож, якщо реальний стан приміщення не відповідає плану, наявному в БТІ, необхідний документ не видадуть, а без нього нічого не вдасться зробити. Крім цього, притягнуть до адміністративної відповідальності та зобов'яжуть за власний кошт повернути все назад у попередній стан, який був до проведення реконструкції.

Є два шляхи узаконювання перепланування. Перший: власник, який вирішив перепланувати свою квартиру, спочатку повинен отримати дозвіл на перепланування від виконавчого комітету органів місцевого самоврядування, потім — дозвіл на будівельні роботи від інспекції державного архітектурно-будівельного контролю (ІДАБК) і врешті-решт ще одне рішення виконкому про його узаконення, тобто прийняття квартири в експлуатацію вже після перепланування. Другий шлях: через суд, який зазвичай застосовується у випадках, коли всі інші спроби не дали результатів, а квартира вже переобладнана.

На першому етапі для отримання дозволу на перепланування необхідно звернутися до виконкому з відповідною заявою та долучити до неї: копії паспорта, свідоцтва про право власності, завірених поповерхових планів, довідку з ЖЕКу про склад сім'ї та проект переобладнання або перепланування, погоджений з пожежною та санепідемстанціями. Письмову згоду співвласників або сусідів необхідно завірити нотаріально. Тут не обійтися і без проектної документації з пояснювальною запискою до неї та ескізного проекту, узгодженого з управлінням архітектури та містобудування. Вимагатимуть і письмову згоду на перепланування від балансоутримувача. Комісія, розглянувши надані документи, надасть висновок про можливість перепланування.

Для захисту себе від спритних сусідів і можливих з ними непорозумінь (наприклад, «у результаті вашого ремонту у нас потекла стеля, обпала плитка» і т. ін.), які можуть вимагати від вас компенсації або ремонту власної оселі, бажано скласти акт про стан житла сусідів. Якщо є можливість, то варто застрахуватися від можливого збитку, нанесеного третім особам на час проведення робіт з перепланування.

На другому етапі, перед тим як розпочати ремонтні роботи, необхідно отримати ще один дозвіл уже на проведення робіт з перепланування. Для його отримання до ІДАБК подається вже наявний у вас дозвіл на перепланування разом з відповідно погодженим та затвердженим робочим проектом. Також потрібно буде надати: договір на виконання будівельних робіт з підприємством, організацією чи особою, що мають відповідну ліцензію, договір на здійснення технічного нагляду за проведенням будівельних робіт. Не забудьте укласти договір на вивезення будівельного сміття та узгодити питання відключення/підключення мереж водопостачання та водовідведення, теплопостачання, газопостачання, тимчасового підключення електроінструмента, в т. ч. зварювальних приладів, на період робіт. І це ще не вичерпний перелік документів, які можуть знадобитися.

Після закінчення ремонтних робіт потрібно здати переплановане приміщення в експлуатацію. До заяви додаються акт готовності квартири до експлуатації і акт на приховані роботи, висновок організації, що здійснювала технічний нагляд за проведенням робіт. Розглянувши всі надані документи, якщо вони відповідають всім вимогам, управління житлової політики, комунального господарства та благоустрою приймає рішення про прийняття квартири в експлуатацію. Це рішення і буде підставою для БТІ щодо внесення змін в технічний паспорт на квартиру та правовстановлюючі документи.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Хазяїну на замітку

Існують такі роботи, на які дозвіл не вимагається. Наприклад, перенесення дверей та вікон, демонтаж перегородки, комори, каміна, вітрини, засклення балкона чи лоджії. Таких виключень може бути багато. У будь-якому разі не можна чіпати несучі стіни, змінювати призначення приміщення (наприклад, кухню на туалет), порушувати систему опалення, вентиляційних каналів. А от вікно або двері між кімнатою і кухнею зробити можна.

Повезе — не повезе?..

ВИ ЗВЕРТАЛИСЯ, МИ ДОПОМОГЛИ

Я учасник війни, ветеран праці. Хочу з'ясувати, чи має право обласна автостанція не виконувати закон України, що стосується пільгового перевезення ветеранів війни?

Марія ТІМАНОВСЬКА.

Умань Черкаської області.

Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Відповідає заступник міністра праці та соціальної політики України Сергій БИЧКОВ:

— Відповідно до пункту 7 статей 12, 13, 14, 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність цього закону, надається безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів. У тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання. Це право поширюється й на особу, яка супроводжує інваліда війни I групи.

Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176, встановлено, що особи, які користуються пільгами з оплати проїзду автобусами міжміського та/або приміського сполучення, мають звернутися у квиткову касу автостанції для внесення відповідної позначки до касової відомості та отримання квитка на пільговий проїзд.

Відповідає заступник голови Державної адміністрації автомобільного транспорту Костянтин ЛОГУТОВ:

— Шановна Маріє Михайлівно! Питання перевезення пільгової категорії населення автомобільним транспортом по всій країні є одним із найгостріших і найактуальніших. Головною проблемою в цьому є невідповідність задекларованих законодавством пільг на проїзд для окремих категорій населення та коштів, передбачених у державному бюджеті України на покриття витрат перевізникам, які здійснюють перевезення.

Так, на сьогодні, за різними розрахунками, згідно з діючим законодавством правом пільгового проїзду автомобільним транспортом користуються від 16 до 20 млн. осіб, що становить майже 40 % населення країни.

А місцевим бюджетам із держбюджету на покриття втрат перевізниками за перевезення одного пільговика виділяється близько 1 грн. на місяць! Це на міське та приміське сполучення. А міжміське — перевізники взагалі здійснюють перевезення пільгової категорії населення власним коштом.

На даний час у країні відсутні державні автотранспортні підприємства, і перевезення пасажирів на маршрутах загального користування здійснюється тільки підприємствами приватної форми власності. За перевезення пільгових категорій населення перевізники майже не отримують коштів. Це — порушення вимог статей 7 та 29 Закону України «Про автомобільний транспорт», якими передбачено забезпечувати компенсацію втрат автомобільному перевізнику внаслідок перевезення пільгових категорій пасажирів. Через це на практиці громадяни не завжди можуть реалізувати надані законодавством права на пільговий проїзд. З другого боку, через збитки від пільгових перевезень підприємства транспорту не мають можливості ефективно розвиватись, оновлювати рухомий склад, підвищувати якість транспортних послуг та забезпечувати інші вимоги технологічного процесу перевезень.

При розгляді вашої заяви було встановлено, що, враховуючи скрутне фінансове становище, перевізники області звернулись до ВАТ «Черкаське підприємство автобусних станцій» з проханням обмежити кількість осіб, які здійснюють безплатні поїздки.

Керівництву ВАТ «Черкаське підприємство автобусних станцій» листом Державтотрансадміністрації (від 15.01.2010) вказано на необхідність виконання у повному обсязі вимог законодавства, яким передбачається пільговий проїзд.

ОГОЛОШЕННЯ

СПОРТ

№ 37 (4787) ВІВТОРОК, 2 БЕРЕЗНЯ 2010

Сьогодні у більшості областей України дощитиме, лише на заході переважно сухо. Температура повітря вночі становитиме від –5° до +3°, вдень 3–9° вище нуля. У Криму завтра вночі буде 1–6°, удень 8–13° градусів тепла. Вітер південно–західний, північно–західний, 7 м/с. Подекуди пориви до 15—20 м/с. У Києві стовпчики термометра покажуть мінус 4 плюс 1 градус вночі, 0+5 вдень, без опадів.

ЦЬОГО ДНЯ, 2 БЕРЕЗНЯ

1067. Уперше згадується в історичних документах місто Мінськ. **1800.** Народився російський поет Євген Баратинський (Боратинський). **1874.** У Києві пройшов одноденний перепис населення. **1911.** У Москві відбувся перший виступ російського народного хору, заснованого Митрофаном П'ятницьким. **1917.** Цар Микола II зрікся престолу. У Петрограді створено Тимчасовий уряд. На Україні розпочалося створення рад робітничих і селянських депутатів. **1983.** У Великобританії продемонстровано перший компакт-диск. **1992.** Розпочався конфлікт у Придністров'ї. **2008.** Померла грузинська актриса Софіко Чіаурелі.

Олімпійський пост перебрало Сочі

Учора під ранок за київським часом Президент Міжнародного олімпійського комітету Жак Рогге оголосив XXI Олімпійські зимові ігри у Ванкувері закритими. Після цього відбулася завершальна частина офіційної церемонії закриття Ігор. Під пісню знаменитого канадського виконавця Ніла Янга олімпійський вогонь у чаші, встановлений у центрі арени BC Place, поступово згас.

Як відомо, наступна біла Олімпіада відбудеться через чотири роки в Сочі (Росія). Тому мер Ванкувера Грегор Робертсон вручив Олімпійський прапор Жаку Рогге, а той, у свою чергу, передав знамено меру Сочі Анатолію Пахомову. З тієї хвилини чорноморське місто офіційно вважається столицею Ігор-2014.

Табло Олімпіади. 26—28 лютого.

Хокей. Чоловіки. **Півфінали.** Канада — Словаччина. 3:2 (2:0, 1:0, 0:2). США — Фінляндія. 6:1 (6:0, 0:0, 0:1). **Матч за 3-є місце.** Фінляндія — Словаччина. 5:3 (1:0, 0:3, 4:0). **Фінал. Канада — США. 3:2 ОТ (1:0, 1:1, 0:1, 1:0).**

Шорт-трек. Чоловіки. Естафета. 5000 м. **1. Канада — 6.44.224;** 2. Корея — 6.44.446; 3. США — 6.44.498. 500 м. **1. Чарлес Хемлін (Канада) — 40,981;** 2. Сун Сі Бак (Корея) — 41,340; 3. Франк-Луїс Трамбле (Канада) — 46,366. **Жінки.** 1000 м. **1. Мен Ван (Китай) — 1:29.213;** 2. Катрін Рьоттер (США) — 1:29.324; 3. Пак Сюнг-Гі (Корея) — 1:29.379.

Керлінг. Жінки. **Фінал. Канада — Швеція. 6:7 (0:0, 1:0, 0:2, 1:0, 0:2, 1:0, 2:0, 1:0, 0:2, 0:1).** Матч за 3-є місце. Китай — Швейцарія. 12:6 (3:0, 0:1, 2:0, 0:3, 1:0, 0:2, 2:0, 4:0). **Чоловіки. Фінал. Канада — Норвегія. 6:3 (0:0, 1:0, 0:0, 1:0, 1:0, 0:2, 2:0, 0:1, 1:0).** Матч за 3-є місце. Швеція — Швейцарія. 5:4 (1:0, 0:1, 0:0, 1:0, 0:2, 1:0, 0:1, 0:0, 2:0).

Гірські лижі. Слалом. **Жінки. 1. Марія Ріш (Німеччина) — 1.42,89;** 2. Маріельс Шильд (Австрія) — 1.43,32; 3. Сарка Загробська (Чехія) — 1.43,90... **37. Богдана Мацоцька (Україна) — 1.53,00. Чоловіки. 1. Джуліано Раццолі (Італія) — 1.39,32;** 2. Івіца Костелич (Хорватія) — +0.16; 3. Андре Мюрер (Швеція) — +0.44.

Сноуборд. Паралельний гігантський слалом. **Жінки. 1. Ніколін Сауербрей (Нідерланди);** 2. Катерина Ілюхіна (Росія); 3. Маріон Крайнер (Австрія). **Чоловіки. 1. Джесі Джей Андерсон (Канада).** 2. Беньямін Карл (Австрія). 3. Матьє Боззетто (Франція).

Біатлон. Чоловіки. Естафета 4Х7,5 км (участь брали 19 збірних). **1. Норвегія — 1,21.38.1 (0+7);** 2. Австрія — +38.6 (1+8); 3. Росія — +38.8 (0+4)... **8. Україна (Олександр Біланенко, Андрій Дериземля, В'ячеслав Деркач, Сергій Седнєв) — +2.47.0 (0+4).**

Бобслей. Чоловіки. Четвірки. **1. США (Стівен Холкомб) — 3:24.46;** 2. Німеччина (Андре Ланге) +0.38; 3. Канада (Ліндон Раш) — +0.39.

Ковзани. Командна гонка. **Жінки. 1. Німеччина.** 2. Японія. 3. Польща. **Чоловіки. 1. Канада.** 2. США. 3. Нідерланди.

Лижі. Мас-старт. **Жінки.** 30 км. **1. Юстина Ковальчик (Польща) — 1:30:33.7.** 2. Маріт Бьорген (Норвегія) — +0.3. 3. Айно Кайса Саарінен (Фінляндія) — +1:05.0... **22. Тетяна Завалій (Україна) — +3:58.6... 27. Катерина Григоренко (Україна) — +4:37.7... Валентина Шевченко — не фінішувала (травма). Чоловіки.** 50 км. **1. Петтер Нортуг (Норвегія) — 2:05:35.5;** 2. Аксель Тайхманн (Німеччина) — +0.3; 3. Йоган Олссон (Швеція) — +1.0... **42. Роман Лейбюк (Україна) — + 9.44.4.**

Рекордну кількість золотих медалей виграла Канада — 14. Попередній рекорд (13 золотих медалей) належав збірним колишнього СРСР (Інсбрук-76, де розігрувалося 37 комплектів нагород) і Норвегії (Солт-Лейк-Сіті-2002, 75 комплектів). Відзначимо, що у Ванкувері олімпійці боролися за 86 комплектів. У канадців також 7 срібних і 5 бронзових медалей. Далі йдуть: Німеччина — 10, 13, 7, США — 9, 15, 13, Норвегія — 9, 8, 6, Корея — 6, 6, 2, Швейцарія — 6, 0, 3, Китай — 5, 2, 4, Швеція — 5, 2, 4, Австрія — 4, 6, 6, Нідерланди — 4, 1, 3, Росія — 3, 5, 7, Франція — 2, 3, 6...

Загалом медалі у Ванкуварі здобули представники 25 країн. Зокрема, наша сусідка Білорусь може похвалитися повним комтлектом нагород — золотою, срібною і бронзовою. Україні, на жаль, нічим хвалитися.

На знімках: либонь, найзолотішу медаль для Канади здобули хокеїсти; олімпійський чемпіон Джесі Джей Андерсон (Канада) з нагородою і своїми дітьми; біатлоністка Магдалена Нойнер (Німеччина) везе з Ванкувера два «золота» і одне «срібло».

Фото з сайту Ванкувер-2010.

Наслідки специфічного авітамінозу

Футбол. Чемпіонат країни. 18-й тур. 26—27 лютого.

«Динамо» — «Кривбас». 1:0. 12 600 глядачів. **Рефері** — Родіоненко (Луганськ). **Гол:** Вукоєвич, 70.

«Карпати» — «Металіст». 2:1. 15 000 глядачів. **Рефері** — Арановський (Київ). **Голи:** Ощипко, 17 (п), Голодюк, 55 — Коельо, 11. **Вилучено** Едмара («Металіст», 64, друге попередження).

«Закарпаття» — «Металург» (Донецьк). 0:1. 3 200 глядачів. **Рефері** — Шандор (Львів). **Гол:** Мгуні, 42.

«Металург» (Запоріжжя) — «Іллічівець». 2:0. 3 500 глядачів. **Рефері** — Лісенчук (Київ). **Голи:** Кривцов, 36, Алозі, 47.

«Арсенал» — «Оболонь». 0:0. 5 100 глядачів. **Рефері** — Грисьо (Львів).

«Дніпро» — «Зоря». 2:2. 13 922 глядачі. **Рефері** — Бойко (Київська область). **Голи:** Коноплянка, 34, Гоменюк, 65 — Скоба, 52, Лазарович, 90+2.

«Шахтар» — «Ворскла». 1:0. 20 000 глядачів. **Рефері** — Шмигельський (Львів). **Гол:** Жадсон, 45+3. **Вилучено** Матвеєва («Ворскла», 88, друге попередження).

«Чорноморець» — «Таврія». 2:0. 4 000 глядачів. **Рефері** — Деревинський (Київ). **Голи:** Гришко, 75, Маурісіо, 90+1. **Вилучено** Старцева («Таврія», 4, фол останньої надії).

	В	Н	П	М	О
1. «Динамо»	**14**	**3**	**0**	**39—9**	**45**
2. «Шахтар»	**13**	**4**	**1**	**41—14**	**43**
3. «Металіст»	**11**	**2**	**4**	**22—11**	**35**
4. «Металург» Д	9	3	5	26—17	30
5. «Дніпро»	8	5	4	27—16	29
6. «Карпати»	7	6	4	27—22	27
7. «Таврія»	7	5	5	20—24	26
8. «Оболонь»	7	1	9	19—28	22
9. «Арсенал»	5	6	6	22—22	21
10. «Ворскла»	4	7	6	17—16	19
11. «Металург» Зп	5	4	9	20—29	19
12. «Іллічівець»	5	3	9	18—28	18
13. «Зоря»	4	4	9	14—28	16
14. «Чорноморець»	4	3	10	11—23	15
15. «Закарпаття»	**3**	**1**	**13**	**11—29**	**10**
16. «Кривбас»	**2**	**1**	**14**	**15—33**	**7**

Після зимової паузи лідерам довелося не солодко. А зустріч у Львові взагалі мала особливий підтекст. Вона була однаково принциповою і для «Карпат», і для «Металіста». Адже ще не вщух скандал, пов'язаний із звинуваченням у договірному характері матчу між цими командами у сезоні 2007/2008. Своєрідним продовженням історії можна вважати подію в Туреччині, коли керівники «Карпат» заборонили охороні стадіону пускати на свій контрольний матч Мирона Маркевича. До речі, інтерес до поєдинку у Мирона Богдановича був насамперед як у тренера національної збірної.

Як і очікувалося, львівська гра була достатньо задиристою і завершилася з мінімальною перевагою господарів.

Здивували київські вболівальники, котрі за холодної погоди майже по вінця заповнили динамівський стадіон. І це при тому, що «Динамо» приймало аутсайдера. Люди, схоже, скучили за своїм футболом. Але динамівці яскравою, осмисленою грою, на жаль, не порадували. Ніби на їхніх діях позначився специфічний весняний авітаміноз. Склалося враження, що лідери чемпіонату ще не відійшли від навантажень підготовчого періоду. Цим повною мірою скористалися криворожани, котрі діяли грамотно і упевнено.

— Суперник нам ні в чому не поступався, і моментів створив багато, — щиро сказав журналістам **(серед них був і кореспондент «Голосу України»)** після матчу воротар чемпіонів **Олександр Шовковський.** — Ми навіть могли і пропустити наприкінці матчу. Але все обійшлося. Здобули три очки. На гру погода не дуже вплинула. Інша річ, що ми повернулися додому за день до київського матчу. Тому різка зміна клімату, в принципі, мала позначитися на наших діях. Але це, звичайно, не вирішальний фактор...

Вимучив перемогу на своєму полі і «Шахтар». Хоча атакував великими силами. Натомість полтавці грамотно захищалися і гостро контратакували. Могли, звичайно, забити. Але не поталанило. Все вирішив один удар зі штрафного (досить сумнівного).

— Я не задоволений деякими моментами гри, — сказав **Мірча Луческу.** — «Ворскла» організувала на шому штрафному майданчику все-таки більше моментів. Помилки у футболістів були ті само, що й у поєдинку з «Фулгемом». Тому після гри з полтавцями була жорстка розмова...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: фрагмент матчу у Львові.

Фото Євгена КРАВСА.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 16364

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»